

368.320078

๑ 645๘

ร.3

ผลการใช้วิธีทัศน์แบบโปรแกรม

เรื่อง "การประกันชีวิต" สำหรับฝึกอบรมพนักงานสอบบัตรตัวแทน

ปริญญานิพนธ์

ของ

จ.รี ก้อนนิล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา

พฤษภาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๖๘๓๙๓

13 ต.ค. 2540

ผลการใช้วิธีทัศนแบบโปรแกรม
เรื่อง "การประกันชีวิต" สำหรับฝึกอบรมพนักงานสอนบัตรตัวแทน

บทคัดย่อ
ของ
จูลี ก้อนนิล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา
พฤษภาคม 2540

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างและพัฒนารายการวัดทัศนแบบโปรแกรม เรื่อง การประกันชีวิต สำหรับฝึกอบรมพนักงานสอบบัตรตัวแทนด้วยวิธีเรียนด้วยตนเอง โดยหา ประสิทธิภาพของรายการวัดทัศนแบบโปรแกรมตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 และเปรียบเทียบ ผลการทดลองระหว่างการฝึกอบรมตามปกติกับการศึกษาด้วยตนเองจากรายการวัดทัศนแบบ โปรแกรม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นตัวแทนขายใหม่ของบริษัทเมืองไทยประกันชีวิต จำกัด จำนวน 103 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง

การพัฒนารายการวัดทัศนแบบโปรแกรม มีวิธีดำเนินการดังนี้

1. เลือกเนื้อหา
2. กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
3. สร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้
4. สร้างรายการวัดทัศนแบบโปรแกรม
5. ทดลองหาประสิทธิภาพ
 - 5.1 ทดลองหาประสิทธิภาพ ครั้งที่ 1
 - 5.2 ทดลองหาประสิทธิภาพ ครั้งที่ 2
 - 5.3 ทดลองหาประสิทธิภาพ ครั้งที่ 3
6. วิเคราะห์ข้อมูล ครั้งที่ 1-3 ให้ได้เกณฑ์ที่กำหนดไว้
7. เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างตัวแทนขายใหม่ที่เรียนด้วยรายการวัดทัศน

แบบโปรแกรมและตัวแทนขายใหม่ที่เรียนด้วยการฝึกอบรมปกติ

ผลการทดสอบประสิทธิภาพของรายการวัดทัศนแบบโปรแกรมตามเกณฑ์ 90/90 พบว่า รายการวัดทัศนแบบโปรแกรมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 ส่วนการเปรียบเทียบ ผลการเรียนรู้ พบว่าตัวแทนขายใหม่ที่เรียนด้วยรายการวัดทัศนแบบโปรแกรมมีผลการเรียนรู้ สูงกว่าตัวแทนขายใหม่ที่เรียนด้วยการฝึกอบรมตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

THE EFFECT OF INSTRUCTIONAL PROGRAMMED VIDEO
"LIFE INSURANCE" FOR TRAINING NEW EMPLOYEES

AN ABSTRACT

BY

JUREE KONNIL

Presented in partial fulfilment of requirements for the
Master of Education degree in Educational Technology
At Srirangharinwriot University

May 1997

The purpose of this study is to develop the effect of Instructional programmed video "Life insurance" for Training New Employees by testing the efficiency to the programmed video based on the criterion 90/90 , and comparing between the New Employees who learn as usual and the New Employees who learn from programmed video.

The sample, 103 New Employee, was grouped by stratified Purposive Sampling method.

In the study, these 7 steps were followed :

1. Chosned the lesson
2. Hypothesis
3. Questionnaire
4. Program Designing
5. Testing the efficiency
 - 5.1 First testing the efficiency
 - 5.2 Second testing the efficiency
 - 5.3 Third testing the efficiency
6. Data Analysis
7. Compared between two groups

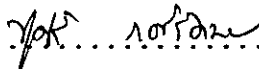
The results of this study found that the Quality of programmed video on the criterion 90/90 and found that the New Employees who study which programmed Video was higher than the New Employees who study as usual at .05 level of significance.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักตามสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศักดิ์ เจียมทะวงษ์)

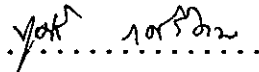
..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ)

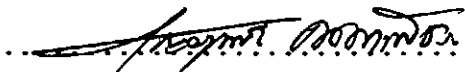
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศักดิ์ เจียมทะวงษ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญฤทธิ์ คงคาเพชร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 16 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2540

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยการให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศักดิ์ เจียมทะวงษ์ ประธานกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ฐศรี วงศ์รัตนะ กรรมการผู้ควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญฤทธิ์ คงคาเพชร กรรมการสอบเพิ่มเติม เกี่ยวกับปริญญานิพนธ์ ตลอดจนคณาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาทุกท่าน

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ ลิกขานันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญฤทธิ์ คงคาเพชร และรองศาสตราจารย์สมหวัง จุฑาธนะ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ และตรวจสอบความถูกต้องในการสร้างเครื่องมือ

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายประชาสัมพันธ์ และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ชาวเมืองไทยประกันชีวิต ตลอดจนตัวแทนฝ่ายขายของบริษัทเมืองไทยประกันชีวิตจำกัดทุกท่าน ที่ให้ความสะดวก และให้ความร่วมมือในการทดลองด้วยความเต็มใจ

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อลาจวน คุณแม่สารณี ก้อนนิล คุณศรีเพ็ญ ดุจกะบุรณะ และคุณเริงชัย ตันศิริสิทธิกุล ผู้ซึ่งให้การส่งเสริมสนับสนุนและเป็นกำลังใจตลอดมา จนผู้วิจัยได้มีโอกาสำเร็จการศึกษานี้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ชาวเทคโนโลยี ภาคพิเศษ รุ่น 3 ที่เป็นกำลังใจในการจัดทำปริญญานิพนธ์ตลอดมา และคุณประเทือง ประสบสันต์ ที่ให้ความช่วยเหลือกับผู้วิจัย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

คุณประโยชน์ที่เกิดจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบให้เป็นกุศลแก่ คุณพ่อลาจวน ก้อนนิล คุณแม่สารณี ก้อนนิล ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้กล่าวถึง

จุรี ก้อนนิล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
ค่านิยมที่เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านวิดิทัศน์	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านการวิจัยและพัฒนา	18
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านฝึกอบรม	26
เอกสารเกี่ยวกับบทเรียนโปรแกรม	33
3 วิธีดำเนินการวิจัย	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	38
การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของรายการวิดิทัศน์	41
การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
การวิเคราะห์ผลการทดลองครั้งที่ 1	44
การวิเคราะห์ผลการทดลองครั้งที่ 2	44
การวิเคราะห์ผลการทดลองครั้งที่ 3	45
การวิเคราะห์ผลการทดลองครั้งที่ 4	46

5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	48
ความมุ่งหมายการวิจัย	48
ความสำคัญของการวิจัย	48
ขอบเขตการวิจัย	48
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	49
การดำเนินการทดลอง	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
การอภิปรายผล	51
ข้อเสนอแนะ	52
บรรณานุกรม	55
ภาคผนวก	65
ประวัติย่อของผู้วิจัย	158

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

- 1 คะแนนแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของแต่ละหมวด
จากการเรียนด้วยรายการวิดีโอแบบโปรแกรม จำนวน 30 คน 45
- 2 เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรายการวิดีโอ
แบบโปรแกรมกับกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีอบรมตามปกติ 46

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	ความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างการวิจัยการศึกษา กับการวิจัยและพัฒนาการศึกษา	19
2	ขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา	23

บทที่ 1

ภูมิหลัง

มนุษย์ทุกวันนี้ต้องเผชิญอันตรายมากขึ้นแต่ก่อน อันตรายส่วนใหญ่เกี่ยวกับโรคภัย และอุบัติเหตุบนานาประการ ดังจะเห็นได้ว่าแพทย์มักจะพบโรคใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีผู้บาดเจ็บ หรือเสียชีวิต เนื่องจากอุบัติเหตุมาวันละวัน ดังนั้นโรคภัยที่ยังไม่สามารถเอาชนะภัยอันตรายเหล่านี้ได้มนุษย์ก็ย่อมมีความหวาดกลัว เพราะไม่แน่ว่าภัยจะ เกิดแก่ตนหรือแก่ครอบครัว ของตนเมื่อใด หัวหน้าครอบครัวย่อมมีความห่วงใยในความเป็นอยู่ของบุคคลในครอบครัว และ ขณะเดียวกันก็เป็นห่วงชีวิตของตนเองด้วยว่าอาจประสบเคราะห์กรรมทำให้ไม่สามารถประกอบ อาชีพได้ตามปกติ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเตรียมตัวไว้ก่อนที่ภัยจะมาถึง โดยบรรดาบุคคลที่ ตกอยู่ภายใต้อันตรายประเภทเดียวกันต่างร่วมกันสะสมเงินไว้คนละเล็กละน้อย ซึ่งเมื่อรวมกัน เข้าแล้วเป็นเงินก้อนใหญ่จำนวนหนึ่ง เมื่อมีภัยอันตรายดังกล่าวเกิดขึ้นแก่บุคคลในกลุ่มนั้นก็จะ ได้รับการบรรเทาความเสียหายจากเงินที่ร่วมกันสะสมไว้นั้น วิธีการเช่นนี้ เรียกว่า "การ ประกันชีวิต" ซึ่งถูกจัดท้าวขึ้นโดยคำนึงถึงค่าแห่งชีวิตมนุษย์เป็นสำคัญ (ซูเกียร์ดิ ประมวลผล. 2530 : 1) สภาพสังคมในปัจจุบันหากจำนวนประชากรถือกรรมสิทธิ์ประกันชีวิตมากเท่าไร ก็จะสะท้อนให้เห็นถึงความมั่นคงของสังคมมากขึ้นเท่านั้น เช่น ประเทศญี่ปุ่น และเยอรมัน ประชากรทุกครัวเรือนถือกรรมสิทธิ์ประกันคนละ 4 ฉบับ หมายความว่าทุกครอบครัวมีความมั่นคง ที่แน่นอนมีหลักประกันค้ำจุน หากหัวหน้าครอบครัวเสียชีวิต ก็จะได้รับเงินชดเชย หรือยามชรา ทุกคนก็จะได้รับเงินกลับคืนไปเป็นค่าเลี้ยงดูทำให้ไม่ประสบความเดือดร้อนทางการเงินเท่าใดนัก ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการประกันชีวิตทำให้หลักประกันความมั่นคงของรายได้ในครอบครัว เมื่อหัวหน้า ครอบครัวเสียชีวิต ทำให้เกิดการออมทรัพย์ด้วยการสะสมเงินจากเบี้ยประกันภัยที่ชำระไปแต่ละครั้ง อย่างต่อเนื่อง ทำให้มีเงินก้อนไว้ใช้จ่ายฉุกเฉิน และเป็นเงินกองทุนไว้ใช้ในโอกาสต่าง ๆ เป็น การสร้างนิสัยประหยัด และอดออม ทำให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ นั่นคือ บริษัทประกันชีวิต เป็นแหล่งระดมเงินทุนในรูปแบบของเบี้ยประกันภัยที่บริษัทสามารถนำไปลงทุนใน ธุรกิจต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ก่อให้เกิดการลงทุนในธุรกิจด้านอื่น ๆ ช่วยทำให้ประชาชน

มีงานทำ มีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นการยกระดับมาตรฐานการครองชีพ และสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น (กรมการประกันภัย. 2530 : 270)

การที่จะให้ประชาชนสนใจการมีการเอาประกันภัยหรือถือกรรมธรรม์ประกันชีวิตมากขึ้น จำเป็นที่จะต้องให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันชีวิตแก่ประชาชนให้มาก นั่นคือจะต้องให้การศึกษาด้านนี้แก่ประชาชน ปัจจุบันนี้ได้มีการบรรจุเรื่องนี้ไว้ในหลักสูตรการศึกษา แต่ก็ยังไม่ทั่วถึงและเป็นที่สนใจมากนัก วิธีทางหนึ่งที่จะช่วยให้บรรลุผลก็คือการให้การฝึกอบรมซึ่งส่วนมากกระทำในภาคเอกชนโดยเฉพาะบริษัทผู้รับประกันภัย ซึ่งจะต้องให้ความรู้แก่พนักงานของบริษัทเพื่อจะได้นำความรู้ที่ไปเผยแพร่แก่ประชาชนและขณะเดียวกันก็เพื่อผลทางธุรกิจของตนเองด้วย

การฝึกอบรมนับเป็นการให้การศึกษารูปแบบหนึ่งจัดอยู่ในการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยเป็นเรื่องที่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน มีการจัดกระทำกันอย่างเป็นระบบหลายหน่วยงาน ซึ่งล้วนแต่มีจุดประสงค์เพื่อที่จะพัฒนาบุคลากร ให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วัชรินทร์ จาปี. 2529 : 8)

ปัจจุบันผู้สนใจเข้ามาประกอบอาชีพเป็นตัวแทนขายประกันชีวิต จำเป็นจะต้องสอบใบอนุญาตตัวแทน ซึ่งจะขึ้นทะเบียนอยู่กับกรมประกันภัย ฉะนั้นเพื่อให้ตัวแทนขายประกันได้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถประกอบอาชีพได้ ทางฝ่ายฝึกอบรมและพัฒนาจึงได้จัดการอบรมเพื่อเตรียมสอบ แต่เนื่องจากตัวแทนขายประกันชีวิต มีอยู่จำนวนมากมีอยู่ทุกภาค ทำให้ตัวแทนที่อยู่ไกลจะต้องเสียเวลาเดินทางเสียค่าใช้จ่ายมาฟังการบรรยาย และที่ฟังแล้วไม่สามารถทบทวนความรู้ที่ได้จากการอบรมเพื่อเตรียมตัวสอบได้

ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการเลือกสื่อที่เหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว ซึ่งสื่อแต่ละชนิดมีคุณสมบัติเฉพาะตัว จะให้ผลสูงสุดต่อเมื่อได้เลือกใช้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และสื่อที่จะนำมาใช้ต้องไม่ยุ่งยากหรือสลับซับซ้อน จะเห็นได้ว่าวิทยุทัศน์เป็นสื่อที่เหมาะสมที่สุดอย่างหนึ่งสำหรับใช้เพื่อการฝึกอบรม เพราะวิทยุทัศน์เป็นสื่อที่สามารถทำให้ผู้เรียนได้เห็นภาพอาจเป็นภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว สามารถทำให้ผู้เรียนได้ยินเสียงที่สอดคล้องกับภาพนั้น ๆ ในขณะเดียวกันด้วยนอกจากนี้รายการวิทยุทัศน์สามารถรวมเอาสื่อต่าง ๆ เข้าไว้ได้ทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ สไลด์ ภาพยนตร์ บทเรียนโปรแกรม และอื่น ๆ (บุญชู ใจชื้อกุล. 2526 : 7)

ซึ่งนักเทคโนโลยีทางการศึกษาสามารถที่จะผลิตออกมาเป็นรายการวิทยุทัศน์เพื่อการศึกษาได้อีกทั้ง วิทยุทัศน์สามารถที่จะให้ความรู้ได้ทุกรูปแบบ ตั้งแต่ความรู้ง่าย ๆ จนถึงขบวนการที่ซับซ้อนได้ จึง เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้ทุกระดับคือ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จนถึงอุดมศึกษาและการ ศึกษาในระบบ (ชม ภูมิภาค. 2515 : 50) ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ จึงเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้วิจัย สร้างรายการวิทยุทัศน์แบบโปรแกรมเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว เพราะการสร้างรายการวิทยุทัศน์แบบ โปรแกรมสามารถใส่เสริมแต่งภาพ ซ้อนภาพ (Superimpose) หรือตัดแทรกภาพหรือข้อความ (Insert) ตามที่ผู้สอนต้องการจะเน้นให้แก่ผู้เรียนในขณะที่เรียนเป็นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ได้ดีขึ้น พร้อมทั้งใช้ในการสาธิต ยกตัวอย่างได้เป็นผลดีทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น จะเห็นว่าการพัฒนารายการวิทยุทัศน์แบบโปรแกรมเป็นสื่อที่ทาให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และมีความ กระตือรือร้นในการเรียนมากกว่าบทเรียนแบบโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นในรูปแบบหนังสือเรียน (Pro-grammed Text Book) อีกทั้งวิทยุทัศน์เป็นสื่อที่ง่ายและมีการใช้กันตามบ้านเรือนค่อนข้างแพร่ หลาย ผู้สนใจจะเป็นตัวแทนประกันชีวิต สามารถนำสื่อวิทยุทัศน์มาศึกษาด้วยตนเองได้เป็นอย่างดี

ความมุ่งหมายการวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนารายการวิทยุทัศน์แบบโปรแกรม เรื่องการประกันชีวิต สำหรับ ผูกอบรมพนักงานสอบบัตรตัวแทนด้วยวิธีเรียนด้วยตนเอง
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่องการประกันชีวิตระหว่างการฝึกอบรมตามปกติ กับการศึกษาด้วยตนเองจากรายการวิทยุทัศน์แบบโปรแกรม

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้รายการวิทยุทัศน์การสอนที่มีประสิทธิภาพสำหรับศึกษาด้วยตนเอง
2. ใช้เป็นแนวทางสำหรับพัฒนาสื่อประเภทวิทยุทัศน์

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นบุคลากรที่สมัครเข้าเป็นตัวแทนขายประกันชีวิตใหม่ ที่จะต้องสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตตัวแทนของบริษัท เมืองไทยประกันชีวิต ช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม 2540

2. กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้างนี้ผู้วิจัยจะทดลองกับตัวแทนขายใหม่ของบริษัทเมืองไทยประกันชีวิตจำกัด โดยการสุ่มอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 30 คน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประกันชีวิตที่ตัวแทนประกันชีวิตจะต้องทราบเพื่อเตรียมสอบขอใบอนุญาต โดยรับจากกรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์

คานิยามศัพท์เฉพาะ

1. รายการวิดิทัศน์แบบโปรแกรม หมายถึง รายการวิดิทัศน์ที่สร้างขึ้นโดยมีการเรียนเป็นลำดับขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. การพัฒนาประสิทธิภาพวิดิทัศน์ หมายถึง รายการวิดิทัศน์โปรแกรมที่ได้รับการพัฒนาขึ้นจนถึงเกณฑ์มาตรฐาน 90/90

90 ตัวแรก หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่กลุ่มตัวอย่างสามารถทำแบบฝึกหัดระหว่างดูรายการวิดิทัศน์ได้ถูกต้องเฉลี่ยร้อยละ 90 ของคะแนนแบบฝึกหัด

90 ตัวหลัง หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่กลุ่มตัวอย่างสามารถทำแบบทดสอบหลังการดูวิดิทัศน์ ได้ถูกต้องเฉลี่ยร้อยละ 90 ของคะแนนแบบทดสอบ

3. พนักงานสอบบัตรตัวแทน หมายถึง บุคลากรที่สมัครเข้าเป็นตัวแทนขายประกันชีวิต ที่จะต้องสอบรับขอใบอนุญาตตัวแทนในนามบริษัทเมืองไทยประกันชีวิตจำกัด โดยรับจากกรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์

4. บทเรียนโปรแกรมแบบเส้นตรง หมายถึง บทเรียนที่เสนอเนื้อหาไปตามลำดับ พร้อมทั้งมีแบบฝึกหัดและคำตอบเรียงลำดับ ตั้งแต่ต้นจนจบ โดยผู้เรียนจะต้องเรียนตามลำดับตามที่จัดไว้ให้

5. การฝึกอบรมตามปกติ หมายถึง วิธีการดำเนินการฝึกอบรมตัวแทนขายประกันชีวิต ตามโครงการฝึกอบรม ซึ่งใช้เวลา 2 วัน โดยมีวิทยากรเป็นผู้บรรยาย

6. การศึกษาด้วยตนเองจากรายการวิดิทัศน์แบบโปรแกรม หมายถึง การนำรายการวิดิทัศน์แบบโปรแกรม ซึ่งมีการแนะนำวิธีการศึกษารายการวิดิทัศน์ด้วยตนเองเป็นลำดับขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยในสาขาที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านวิดิทัศน์
 - 1.1 คุณค่าของรายการวิดิทัศน์
 - 1.2 รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อการศึกษา
 - 1.3 การผลิตรายการวิดิทัศน์
 - 1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรายการวิดิทัศน์
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านการวิจัยและพัฒนา
 - 2.1 การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา
 - 2.2 องค์ประกอบของการวิจัยและพัฒนา
 - 2.3 ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา
 - 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนา
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านฝึกอบรม
 - 3.1 ความหมายของการฝึกอบรม
 - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม
4. เอกสารเกี่ยวกับบทเรียนโปรแกรม

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านวิดิทัศน์

1.1 คุณค่าของรายการวิดิทัศน์

วิดิทัศน์นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการทดลองได้ด้นและทั่วถึงกันเป็นจำนวนมากแล้ว ยังสามารถบันทึกการปฏิบัติการทดลองนั้นเพื่อนำมาแก้ไขและปรับปรุงข้อผิดพลาดของการสาธิตการทดลองนั้นให้ดีขึ้น แสดงมุมต่าง ๆ ของวัตถุที่ไม่สามารถเห็นด้วยวิธีธรรมดา และสามารถนำไปใช้สาธิตการทดลองกับกลุ่มอื่น ๆ ได้อีกในครั้งต่อไป ไม่จำกัด (Dale, 1956 : 355)

รายการวิดิทัศน์การสอนจึงนับเป็นสื่อที่มีคุณค่าต่อการศึกษาย่างยิ่ง นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงคุณค่าของรายการวิดิทัศน์การสอนต่อการศึกษาไว้หลายประการ สรุปได้ดังนี้

1. เป็นแหล่งวิทยาการอันสมบูรณ์
2. สามารถนำไปใช้ในการศึกษากับผู้เรียนได้เป็นจำนวนมาก โดยจัดทำเป็นรายการวิดิทัศน์เรียบร้อยแล้ว สามารถนำไปก๊อปปี้ และส่งไปยังศูนย์ต่าง ๆ ที่ได้จัดทำขึ้น หรืออาจจะนำออกจำหน่ายให้กับผู้ที่สนใจหากหันแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้มากเช่น ปัญหาบางโรงเรียนครูที่มีคุณภาพไม่พอ
3. สามารถจุดใจให้เกิดการเรียนรู้ เพราะการใช้วิดิทัศน์ประกอบการสอนเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความปรารถนาที่จะเรียนเรื่องนั้น ๆ ต่อไป เนื่องจากได้ศึกษาโดยการได้เห็นภาพพจน์ที่แท้จริง
4. สามารถเอาชนะข้อจำกัดเกี่ยวกับระยะทาง เวลา เกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย
5. สามารถขยายความสามารถส่วนตัว ของครูที่เก่ง ๆ หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะให้ถึงผู้รับได้มาก ๆ
6. สามารถนำรายการวิดิทัศน์มาฉายซ้ำ โดยไม่ต้องเตรียมการสอนใหม่ อีกทั้งการบันทึกภาพการเรียนการสอนของครูในชั้น หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน นำมาเปิดบททวนเพื่อวิเคราะห์และประเมินผลจะได้ปรับปรุงหรือเปรียบเทียบอันจะนำมาซึ่งการสอนที่ดีขึ้น
7. สามารถจัดข้อผิดพลาดในการสอน โดยครูสามารถทำการสอนล่วงหน้าได้ โดยการบันทึกเป็นเทปวิดิทัศน์ไว้ ถ้าไม่ดีสามารถลบทิ้งแล้วอัดใหม่ได้

8. นักเรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองได้ ช่วยสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

9. สามารถหารายการที่ส่งเสริมประสบการณ์ให้กับผู้เรียนได้อย่างกว้างขวาง (ชม ภูมิภาค. 2515 : 50 – 51 ; เกศินี รัชติกเสถียร. 2523 : 181 ; สมานชาติยานนท์. 2517 : 140 ; อนันธนา อังกินันท์ และเกื้อกูล คุปรัตน์. 2524 : 183-184 ; นิพนธ์ สุขปรีดี. 2528 ; ประหยัด จีรวรพงศ์. 2527 ; ไชยยศ เรื่องสุวรรณ. 2526)

1.2 รูปแบบรายการวิทยุทัศน์เพื่อการศึกษา

รูปแบบรายการวิทยุทัศน์ที่ผลิตขึ้นเพื่อการศึกษาจะแบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้ เกศินี รัชติกเสถียร. 2523 : 131)

1. รูปแบบรายการผลิตขึ้นเพื่อสอน (Teaching Format) เป็นกลุ่มรายการที่ใช้เพื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตร รูปแบบรายการมีบทบาทานเชิงสอนมากกว่าจูงใจ การผลิตรายการจะง่ายกว่าแบบอื่น ๆ

2. รูปแบบรายการเพื่อการเรียน (Learning Format) เป็นกลุ่มรายการที่มุ่งใช้เพื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรแบบกลุ่มแรกก็ได้ หรืออาจใช้เพื่อการศึกษาทั่วไปก็ได้ แต่เป็นรายการที่ต้องสร้างแรงจูงใจแก่ผู้ชมมากขึ้น ต้องให้ผู้ชมสนใจอยากติดตามโดยผู้ชมไม่มีความรู้สึกรายการที่ผลิตมุ่งมาสอนตน แต่กลับรู้สึกว่าเป็นรายการดีมีประโยชน์น่าเรียน น่ารู้ และเต็มใจชมโดยตลอด การผลิตรายการในรูปแบบนี้ต้องการความประณีตและเทคนิควิธีที่มีประสิทธิภาพสูง

3. รูปแบบรายการเพื่อเผยแพร่ข่าวสาร (Information Format) เป็นกลุ่มรายการที่มุ่งใช้เป็นสื่อเสนอเทศแก่ประชาชนทั่วไป เพื่อสนองความสนใจใคร่รู้เพื่อความทันต่อเหตุการณ์และสามารถปรับตัวเองเข้ากับความจริงทั่วหน้าของสังคมได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม รายการในรูปแบบนี้ต้องสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้ชมมากที่สุด การผลิตจำเป็นต้องปราณีตและใช้เทคนิควิธีที่มีประสิทธิภาพสูงที่สุดด้วย มิฉะนั้นผู้ชมจะหันไปหารายการวิทยุโทรทัศน์ประเภทบันเทิงโดยง่าย การนำเสนอที่เป็นจริงมาแยกแยะให้เห็นถึงสาเหตุและสรุปให้ได้ คนวิเคราะห์

ต้องเก่งและดูจากกลุ่มเป้าหมายได้จึงน่าสนใจ วิธีการนี้ใช้ได้ดีมากในรายการโทรทัศน์ การศึกษาแต่ควรจะเป็นส่วนหนึ่งของรายการมากกว่าทำทั้งรายการ

ทั้งนี้โดยสรุปแล้วผู้กำหนดรูปแบบรายการที่แท้จริงควรเป็นกลุ่มเป้าหมาย รายการโทรทัศน์การศึกษาสามารถระบุกลุ่มเป้าหมายได้ชัดเจนว่าคือใคร มีสถานการณ์อย่างไรและมีวัตถุประสงค์ในการชมเพื่ออะไร

นอกจากนี้รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้
(วสันต์ อดิศักดิ์. 2533 : 14)

1. รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (Education Television : ETV)
รายการประเภทนี้มุ่งส่งเสริมการให้ความรู้ทั่วไปในด้านต่าง ๆ แก่ผู้ชม เช่น สารคดี ดนตรี วรรณกรรม ภาษา วิทยาศาสตร์ เกษตรกรรม ฯลฯ
2. รายการโทรทัศน์เพื่อการสอน (Instructional Television : ITV)
รายการประเภทนี้เน้นในเรื่องของการเรียนการสอนแก่กลุ่มผู้ชมบางกลุ่มโดยตรง ใช้ได้ทั้งการสอนเนื้อหาทั้งหมดเป็นหลักและการสอนเสริม มักจะเป็นรายการที่ครอบคลุมกระบวนการเรียนการสอนที่สมบูรณ์ ตั้งแต่วางแผนวัตถุประสงค์ กระบวนการการเรียนการสอน และการวัดผลใช้ได้ทั้งภายในสถานศึกษาโดยตรงหรือการศึกษาระบบเปิด เช่น รายการโทรทัศน์ ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

นอกเหนือจากการแบ่งรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาในลักษณะดังกล่าวแล้ว ยังแบ่งในลักษณะอื่นได้อีก 3 ประเภทคือ

1. รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาปกติ (Formal Education Programme)
เป็นรายการที่ใช้การเรียนการสอนในระบบเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรืออุดมศึกษา
2. รายการโทรทัศน์เพื่อศึกษานอกระบบ (Non-Formal Education Programme)
เป็นรายการเพื่อให้ความรู้และสาระประโยชน์แก่ประชาชน ผู้ที่ไม่มีโอกาสเข้ามารับการศึกษาในระบบโรงเรียนได้โดยตรง
3. รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทั่วไป (Informal Education Programme)
เป็นรายการเพื่อให้ความรู้ทั่วไปแก่ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นสารคดีทั่วไป ภาษา วิทยาศาสตร์ การแพทย์ เกษตรกรรม ฯลฯ

1.3 การผลิตรายการวิดีโอทัศน์

การผลิตรายการเทปวิดีโอทัศน์มีขั้นตอนการดำเนินงานใหญ่ ๆ ดังนี้ (สุรชัย
สิกขานันท์. 2528 : 26 - 48)

1. การวางแผนผลิตรายการ เป็นขั้นตอนแรกในการกระบวนการผลิตรายการ
เทปวิดีโอทัศน์มีความสำคัญและมีผลต่อรายการเทปวิดีโอทัศน์มาก การวางแผนที่ดีย่อมส่งผลถึง
รายการซึ่งผลิตออกมาด้วยขั้นตอนของการวางแผนผลิตรายการดังนี้ คือ

1.1 การศึกษาจุดมุ่งหมายและเป้าหมาย ในการทำรายการเทปวิดีโอทัศน์
ทางการศึกษาผู้ผลิตรายการจะต้องศึกษาเนื้อหาหลักสูตรวิชานั้น ๆ ต้องทราบจุดมุ่งหมายทั่วไป
ของเนื้อหาหลักสูตรวิชานั้น ๆ ต้องทราบจุดมุ่งหมายทั่วไปของเนื้อหาแล้วนำเนื้อหาวิเคราะห์
กำหนดกลุ่มเป้าหมาย (Target Group) และจุดมุ่งหมายเฉพาะ ซึ่งควรจะเขียนออกมาในรูป
จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (Behavioral Objective) เพื่อให้สามารถวัดได้ และควรกำหนด
วิธีการนำไปใช้ด้วยว่า จะนำไปใช้ในการสอนในลักษณะใด เช่น นำบทเรียนอธิบายเนื้อหาใน
บทเรียนหรือสรุปบทเรียน

1.2 รวบรวมทรัพยากรและศึกษาข้อจำกัดข้องานการผลิต ทั้งสองสิ่งนี้จะต้อง
ทำความเข้าใจกันไว้ โดยจะต้องศึกษาว่ามีแหล่งทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการกระบวนการผลิต
อะไรบ้าง มีเพียงพอหรือไม่ ถ้าไม่มีจะหาได้จากแหล่งใด ถ้าหาไม่ได้จะทำอย่างไร ทรัพยากร
และข้อจำกัดข้องานที่ต้องรวบรวมและศึกษามีดังนี้

1.2.1 เครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์ ต้องศึกษาดูว่ามีเครื่องมือ
วัสดุ และอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการถ่ายทำเพียงใด เช่น ถ้ามีเครื่องบันทึกเทปวิดีโอทัศน์
ชนิดตัดต่อได้ วิธีการถ่ายทำก็อาจจะถ่ายแบบเป็นช็อต (Shot) ถ้าจะทำรายการถ่ายทำนอก
สถานที่ก็จำเป็นต้องมีเครื่องมือและอุปกรณ์แบบสนาม เป็นต้น ผู้ผลิตจะต้องเข้าใจถึง
ความสามารถในการทำงานของเครื่องมือและอุปกรณ์ด้วย อีกทั้งต้องเป็นผู้ตรวจสอบด้วยว่า
วัสดุที่มีอยู่เพียงพอหรือไม่ และใช้กับเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่มีอยู่หรือไม่

1.2.2 บุคลากร กระบวนการผลิตทำได้หลายแบบ ผู้ผลิตรายการ
จะต้องศึกษาขีดความสามารถ ความรับผิดชอบและประสบการณ์ของบุคลากร ถ้าขาดประสบการณ์

ด้านใดจะต้องหาผู้เชี่ยวชาญด้านนั้นไว้เป็นที่ปรึกษา ซึ่งคุณภาพของรายการขึ้นอยู่กับความสามารถ ความริเริ่มสร้างสรรค์ของบุคลากรเป็นสำคัญ

1.2.3 งบประมาณ ผู้ผลิตรายการมีความจำเป็นจะต้องประมาณการ ค่าใช้จ่ายทั้งรายการเพื่อจะได้จัดเตรียมงบประมาณไว้ให้เพียงพอ ถ้างบประมาณมีจำนวนจำกัด การวางแผนก็ควรทำจนขอบเขต ซึ่งอาจจะต้องหาวิธีประหยัดลดค่าใช้จ่ายลง เช่น ลดจำนวนผู้ร่วมงาน หรือเร่งเวลาการถ่ายทำให้สั้นลง

1.2.4 ปัญหาสิทธิทางกฎหมาย ผู้ผลิตรายการต้องศึกษากฎหมาย เกี่ยวกับสิทธิในการถ่ายทำ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิของบุคคล หรือสิทธิต่อทรัพย์สินของบุคคล มิฉะนั้น อาจจะถูกฟ้องร้องได้

1.2.5 การเขียนหัวข้อเนื้อหาและการเลือกแบบการนำเสนอ การผลิต รายการเทปวิดีโอเพื่อการศึกษา จำเป็นต้องอ้างอิงเนื้อหาในหลักสูตรเป็นสำคัญ ผู้ผลิต รายการอาจจะคัดเลือกเนื้อหาจากตำราเรียน ลักษณะการนำเสนอในตำราเรียนก็เป็นวิธีการหนึ่ง ซึ่งอาจจะมีความเหมาะสมแบบของตำรา เมื่อจะนำมาผลิตเป็นรายการวิดีโอ ผู้ผลิตรายการ จะต้องนำเนื้อหานั้นมาเขียนเป็นแบบการนำเสนอที่เหมาะสมกับลักษณะสื่อวิดีโอ รูปแบบการนำเสนอทางวิดีโอที่เป็นที่นิยม ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบอภิปราย แบบบรรยาย แบบนำถ้อยแถลง และแบบบรรยายโดยไม่ให้เห็นตัวผู้บรรยาย (Off-Camera Narration)

2. การเตรียมการผลิตรายการ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

2.1 การเขียนบท (Script) เป็นการวางโครงสร้างของรายการควร เพื่อให้สนองจุดมุ่งหมายทางการศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมาย บทวิดีโอที่ดี ควรเป็นบท แบบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนจนเกินไป ข้อความ รูปภาพหรือสัญลักษณ์ ควรให้การสื่อความหมายได้ ชัดเจน คำนวณบรรยาย และภาพต้องสัมพันธ์กัน และควรแสดงภาพให้นานพอที่ผู้ชมจะสามารถศึกษา เนื้อหาในคำภาษาที่ใช้ควรให้เหมาะสมกับระดับผู้เรียน

2.2 การเตรียมบุคลากร ผู้ผลิตรายการจะต้องติดต่อบุคคลต่อไปนี้ ผู้เขียนบท ผู้กำกับรายการ ฝ่ายเทคนิค และผู้แสดง เพื่อช่วยทำหน้าที่ต่าง ๆ ในการผลิต รายการ ซึ่งบางทีบุคคลคนเดียวอาจทำหน้าที่ได้หลายอย่าง

2.3 การเตรียมงานศิลปะ ซึ่งจำเป็นจะต้องเข้าในการผลิตรายการ

มี 2 ลักษณะ คือ งานศิลปะแนะนำรายการ และศิลปะในรายการ การเตรียมงานจะต้องอยู่ภายใต้คำแนะนำของผู้ผลิตรายการและผู้กำกับ เพื่อให้งานศิลปะสนองจุดมุ่งหมายของรายการ อีกทั้งที่ความเหมาะสมกับการสื่อความหมายทางวิทัศน์

2.4 การเตรียมฉากและอุปกรณ์ประกอบสำหรับการถ่ายทำในสตูดิโอ หรือ ม้วนแผ่นนอกสถานที่ก็ตาม

2.5 การเตรียมการด้านอื่น ๆ เช่น เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย คนตรี และ เสียงประกอบ

2.6 การซ้อม ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายสำหรับฝ่ายเทคนิค และผู้แสดง

3. การดำเนินรายการ เป็นขั้นที่จะทำการผลิตรายการวิทัศน์ ซึ่งถ้าได้ปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วอย่างเคร่งครัด ความผิดพลาดของการผลิตรายการที่จะมีขึ้นในขั้นนี้ก็น้อย นั่นหมายถึง รายการที่จะมีคุณภาพติดตามไปด้วย ซึ่งความสำเร็จของการดำเนินรายการขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้กำกับการรายการ และคณะผู้ร่วมงานทุกคนในขั้นนี้จะเริ่มถ่ายทำตามบทที่ได้เขียนไว้ จากนั้นจึงนำมาตัดต่อเพื่อเรียบเรียงภาพให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้วจึงบันทึกเสียงบรรยาย เสียงดนตรี และเสียงประกอบต่าง ๆ

หลังจากการดำเนินรายการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ การประเมินรายการ เพราะเป็นการศึกษาว่าเทปวิทัศน์ที่ผลิตขึ้นมานั้นมีประสิทธิภาพเพียงใด ต่อกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งทำได้ 2 รูปแบบคือ

1. การประเมินด้วยผู้เชี่ยวชาญ โดยจัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญขึ้นเป็นผู้ประเมิน เทปวิทัศน์ชุดที่ผลิตขึ้น ผู้เชี่ยวชาญชุดนี้ควรประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาวิชาการนั้น นักเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา นักวัดและประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญด้านโทรทัศน์ บุคคลเหล่านี้จะร่วมกันวิเคราะห์งานการปรับปรุงเทปวิทัศน์ที่ดียิ่งขึ้น

2. การประเมินโดยการทดลอง เป็นการนำเอาเทปวิทัศน์ที่ผลิตขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายจริง หรือตัวแทนของกลุ่มเป้าหมาย และวัดดูว่าเขาบรรลุหรือผ่านวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้หรือไม่ การประเมินผลแบบนี้ต้องอาศัยแบบทดสอบร่วมด้วย และควรมีการประเมินผลแต่ละวัตถุประสงค์ให้แน่ชัด (วสันต์ อดิสิทธิ์. 2533 : 144)

ในการผลิตรายการวิทยุทัศน์เพื่อการศึกษา นั้น จะต้องพิจารณา 2 ระบบใหญ่ ๆ คือ การวางแผนการผลิตรายการ ได้แก่ รูปแบบรายการ วิธีการเรียนการสอน และการวางแผนในการดำเนินงานผลิตรายการด้านเทคนิคทั้ง 2 ระบบ จะต้องร่วมมือกันอย่างดี จากนั้นก็จะต้องมีการประเมินผลรายการซึ่งอาจกระทำได้โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญหรือการทดลองใช้จริง

1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรายการวิทยุทัศน์

พิลาศ เกื้อมี (2519 : 233) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางช่างที่อาศัยทักษะของนักเรียนช่างไฟฟ้าที่เรียนจากครูสาธิตกับการผลิตโดยใช้เทปโทรทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า การฝึกทักษะทางช่างโดยการสอนด้วยการสาธิตจากเทปโทรทัศน์ ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางช่างสูงกว่าการสาธิตโดยครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุญชู ใจช่อกุล (2526 : 99) ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปัจจุบันพยาบาล ของนักเรียนนายสิบเหล่าทหารบกที่เรียนจากเทปโทรทัศน์ โดยวิธีบทวนแบบต่าง ๆ ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มผู้มีความสามารถทางการเรียนสูงที่เรียนจากการสาธิต ด้วยเทปโทรทัศน์ โดยวิธีบทวนแบบปกติ และหยุดภาพ สูงกว่าผู้มีความสามารถทางการเรียนต่ำทุกกรณีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิชาติ พุทธเจริญ (2527 : 38) ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากเทปโทรทัศน์แสดงการสาธิตแบบต่าง ๆ ได้แก่ การสาธิตเพื่อทักษะเพื่อแสดงกระบวนการเพื่อแสดงแนวคิดใช้ทิศทางมุมกล้องในการถ่าย 2 แบบคือ แบบมุมสูงที่ถ่ายจากด้านหลังผู้แสดง และแบบมุมระดับสายตาที่ถ่ายจากด้านหน้าของผู้แสดง ผลปรากฏว่าการสาธิตทั้ง 2 แบบ ภาพที่ถ่ายจากมุมสูงให้ผลการเรียนรู้สูงกว่าการถ่ายภาพแบบมุมระดับตา

หนูม้วน ร่มแก้ว (2528 : 64) ทำการวิจัยเพื่อผลิตและหาประสิทธิภาพของรายการโทรทัศน์ จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการทดลองพบว่า รายการโทรทัศน์ที่ผลิตขึ้นมา ให้ผลการเรียนรู้สูงกว่าการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รังสรรค์ ดวงสร้อยทอง (2530 : 52 - 53) ได้ทำการวิจัยการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนทางการเรียนเรื่องลำดับขั้นการทำผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา จากแบบพิมพ์หล่อโดยใช้บทเรียนเทปโทรทัศน์แบบสรุปเป็นตอน ๆ กับการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้จากบทเรียนเทปโทรทัศน์ แบบสรุปเป็นตอน ๆ กับการกลุ่มควบคุมที่เรียนจากครูชั้นตามปกติ ลำดับขั้นของผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาจากแบบพิมพ์หล่อคือการสร้างแบบพิมพ์หล่อ การหล่อผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา การตกแต่งผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา การชุบเคลือบและการเผาผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ขั้นตอนต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันที่ระดับอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในด้านความคงทนทางการเรียน โดยเรียนจากบทเรียนเทปโทรทัศน์แบบสรุปเป็นตอน 1, 2, 3 และ 4 ไม่แตกต่างกันที่ระดับอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จิรัชย์ ปัญญาฤทธิ์ (2529 : 32) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย และความคงทนของการเรียนรู้ ระหว่างการเรียนโดยใช้เทปโทรทัศน์ การสอน กับเทปโทรทัศน์การสอนแบบโปรแกรม

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักศึกษาที่เรียนโดยใช้เทปโทรทัศน์การสอนแบบโปรแกรม มีผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย และความคงทนของการเรียนรู้หลังจากการเรียน 2 สัปดาห์สูงกว่า นักศึกษาที่เรียนโดยใช้เทปโทรทัศน์การสอนทั้ง 2 เรื่อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพียร ศรีทอง (2529 : 41 - 42) ทำการสร้างและหาประสิทธิภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการสอนวิชาภาษาไทย 102 เรื่อง การละครไทย ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกพลศึกษา วิทยาลัยพลศึกษา โดยตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ 80/80 ทำการทดลองกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาไทย 102 จำนวน 50 คน ผลการวิจัยพบว่า รายการเทปโทรทัศน์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูง ผลการประเมินหลังการเรียนพบว่านักศึกษาได้รับความรู้เพิ่มขึ้น คะแนนก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษามีเจตคติต่อการเรียนการสอนด้วยรายการเทปโทรทัศน์อยู่ในเกณฑ์ระดับสูงมาก

สุดสวาท เกตุรมย์ (2530 : 143) ได้ศึกษาความคิดเห็นและความต้องการรายการวีดิโอเทปเพื่อการศึกษาด้านอาชีพสำหรับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พบว่ามีความต้องการนำวีดิโอเทปมาใช้ในการฝึกอาชีพอยู่จำนวนมาก และระยะเวลาที่ใช้ควรประมาณ

15 - 30 นาที ต่อ 1 รายการ และรายการที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาด้านอาชีพควรเป็น การสาธิตเพราะสามารถเห็นภาพได้ใกล้ชิด

ภาวนา พรหมสาชา ณ นคร (2531 : 32 - 33) ได้เปรียบเทียบผล การเรียนรู้เนื้อหาวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องการปฐมพยาบาล ระหว่างการเรียนรู้จากรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเสนอเรื่องที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม โดย ใช้ตัวอักษรบรรยายประกอบเสียงบรรยาย กับรายการโทรทัศน์การสอนที่เสนอภาพ ที่เป็นผลของ จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยาย ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้จากรายการโทรทัศน์ การสอนที่เสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบการบรรยาย นักเรียนมีผล การเรียนรู้สูงกว่า เนื่องจากภาพช่วยสร้างอารมณ์ สามารถจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ ภาพจะ รวบรวมความรู้ความคิด และบรรยายให้ทราบถึงเหตุการณ์นั้น ๆ ได้

วิภาวรรณ สุขสัทธิย์ (2532 : 40) ได้ทำการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อประกอบการสอนสำหรับ ใช้ในการเรียนการสอน วิชาเครื่องแต่งกายชาย ตามหลักสูตรวิชาที่พระยาศรีราชวิทยาลัย สรรพคหะ ผลปรากฏว่าวิดีโอประกอบการสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 นอกจากนั้น ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า วิดีโอประกอบการสอนที่ผลิตขึ้นช่วยให้นักศึกษามีความรู้เพิ่มขึ้น และมีประสิทธิภาพเชื่อถือได้

สุทธิรา แก้วมณี (2536 : 56) ได้สรุปผลการศึกษาประสิทธิภาพเทปวีดิทัศน์ การสอนวิชานาฏศิลป์ เรื่องราชวงมาตรฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนอนุบาล เชียงใหม่ จำนวน 79 คน ระบุว่าเทปวีดิทัศน์เป็นสื่อที่มีคุณค่า สามารถช่วยเร้าความสนใจใน การเรียนของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังสามารถช่วยแก้ปัญหาทางการศึกษาได้อีกด้วย

อนันต์นพ นิรมล (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ "ผลการเรียนรู้ กิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนที่เรียนจากเทปโทรทัศน์กับการสอนปกติ" ผลการศึกษาพบว่า ผลการเรียนรู้นาฏศิลป์ภาคปฏิบัติของนักเรียนที่เรียนจากเทปโทรทัศน์ สูงกว่าผลการเรียนรู้ของ นักเรียนจากการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการเรียนรู้ภาคความรู้ ทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่าง

บุญสม เลิศพิเชฐ (2536 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเปรียบเทียบที่เกี่ยวกับ "ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดบทเรียนแบบโรทรทัศน์กับการสอนตามคู่มือครู" ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาชีววิทยาของนักเรียน ที่ได้รับการสอนด้วยชุดบทเรียนแบบโรทรทัศน์กับการสอนตามคู่มือครูสูงกว่ากันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ที่สอนด้วยชุดบทเรียนแบบโรทรทัศน์กับการสอนตามคู่มือครูสูงกว่ากันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อนันต์ เลขวรรณวิจิตร (2528 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 จากการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้โดยใช้วิธีทัศน์กับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ตามแนวของ สสวท.

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. กลุ่มทดลอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถในการแก้ปัญหาใกล้เคียงกัน

เบลสัน (Belson. 1959 : 145 - 158) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องผลของรายการโทรทัศน์ที่มีต่อความสนใจ ความคิดริเริ่มของชาวลอนดอน พบว่าโทรทัศน์สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้ และสามารถสร้างความคิดริเริ่มในตัวผู้ชมให้สูงขึ้นได้

คาร์เนอร์ (Carner. 1962 : 118) ได้ประเมินผลการสอนอ่านทางเทป วิดีทัศน์ระบบวงจรปิด โดยทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โรงเรียนคอร์ทแลนด์ (Cortland Public School) นักเรียนเหล่านี้ได้เรียนวิธีอ่านจากเทปวิดีโอทุกวัน เพื่อฝึกฝนทักษะในการอ่าน และให้เข้าใจศัพท์ ผลปรากฏว่านักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านที่อยู่ในระดับต่ำได้รับความรู้ในการอ่านมากขึ้นกว่าการเรียนในชั้นธรรมดา

โคนิค และฮิลล์ (Koenig and Hill. 1967 : 12) ได้สรุปผลการวิจัยเปรียบเทียบผลการเรียนการสอนโดยใช้เทปโทรทัศน์กับการเรียนการสอนจากครูในห้องเรียน ปกติผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่า การเรียนการสอนโดยใช้โทรทัศน์มีผลดีกว่าการเรียนการสอนจากครูในห้องเรียนปกติและได้แสดงความเห็นไว้ว่าอาจเป็นเพราะการสอนทางโทรทัศน์มีการเตรียมตัวที่ดีกว่า

มหาวิทยาลัยเพอร์ดู (Purdue University. 1967 : 149 - 150) ได้ทำการศึกษาเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อการสอนโดยใช้โทรทัศน์วงจรมหิดลในวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และการปกครองโดยสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่เป็นนักศึกษานชั้นต่าง ๆ ผลของการวิจัยโดยเฉพาะในวิชาวิทยาศาสตร์นั้นเนื้อหาเรื่องแบบคี่เรียว พบว่าผู้เรียนรู้สึกว่าย่เรียนรู้ได้มาก และเห็นว่าโทรทัศน์มีคุณค่าในการสาธิต ซึ่งสามารถช่วยให้เห็นได้ใกล้ชิด และช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจมากยิ่งขึ้น ส่วนที่มีผลเสียคือการที่มีแสงสะท้อนจากจอและขนาดของจอเล็กเกินไป

เอลรอด (Elrod. 1972 : 5823-A) ได้ทดลองใช้เทปโทรทัศน์เป็นเครื่องมือในการสอนทักษะการแก้โจทย์ปัญหาที่มหาวิทยาลัยจอร์เจีย กลุ่มทดลองใช้เทปโทรทัศน์นักเรียนฝึกหัดครู สำหรับการศึกษาระดับที่เรียนดนตรีเกี่ยวกับทักษะและหลักการทางดนตรีกลุ่มทดลอง 104 คน ได้บันทึกเทปโทรทัศน์การร้องเพลงอเมริกันไว้ก่อน ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยครูคนเดียวกันเป็นเวลา 30 สัปดาห์ ในวันอังคาร และพฤหัสบดีแต่ต่างวิธีกันโดยกลุ่มทดลองสอนโดยใช้เทปโทรทัศน์ ตอนสุดท้ายของการทดลอง บันทึกเทปโทรทัศน์นักเรียนอีกครั้งหนึ่ง แล้ววัดผลโดยใช้เกณฑ์ 3 ข้อ จากผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสรุปได้ว่าการใช้เทปโทรทัศน์สามารถสอนดนตรีได้ทุกเรื่อง สำหรับการวิเคราะห์และสังเกต และสำหรับฝึกหัดครูสอนดนตรี

ฟิชเชอร์ (Fisher. 1977 : 216) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่องผลสัมฤทธิ์ของการใช้เทปโทรทัศน์ในการสอนทักษะการว่ายน้ำ และการเรียนรู้จังหวะการเคลื่อนไหวโดยการศึกษาวิจัยนักเรียนชายและหญิง อายุประมาณ 10 - 13 ปี จำนวน 60 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 ให้เรียนโดยการสาธิตด้วยเทปโทรทัศน์

กลุ่มที่ 2 ให้เรียนโดยการสาธิตโดยครู

ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนทั้ง 2 กลุ่มมีพัฒนาการเรียนรู้ดีขึ้น มีการเรียนรู้ทักษะที่สอน และมีทักษะความสามารถในการว่ายน้ำไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเทปโทรทัศน์หรือรายการวีดิทัศน์ สามารถทำให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนดีขึ้น โดยเฉพาะนำมาใช้กับด้านการสาธิตและการทบทวน การเรียนต่าง ๆ พร้อมทั้งสามารถสร้างบรรยากาศในการเรียนไม่ให้น่าเบื่อ จึงนับได้ว่ารายการ วีดิทัศน์มีประโยชน์ต่อวงการศึกษาเป็นอย่างมาก จึงควรจะมีการวิจัยและพัฒนาเพื่อนำ ไปใช้เป็นประโยชน์ต่อไป

2. เอกสารและงานวิจัยด้านการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา

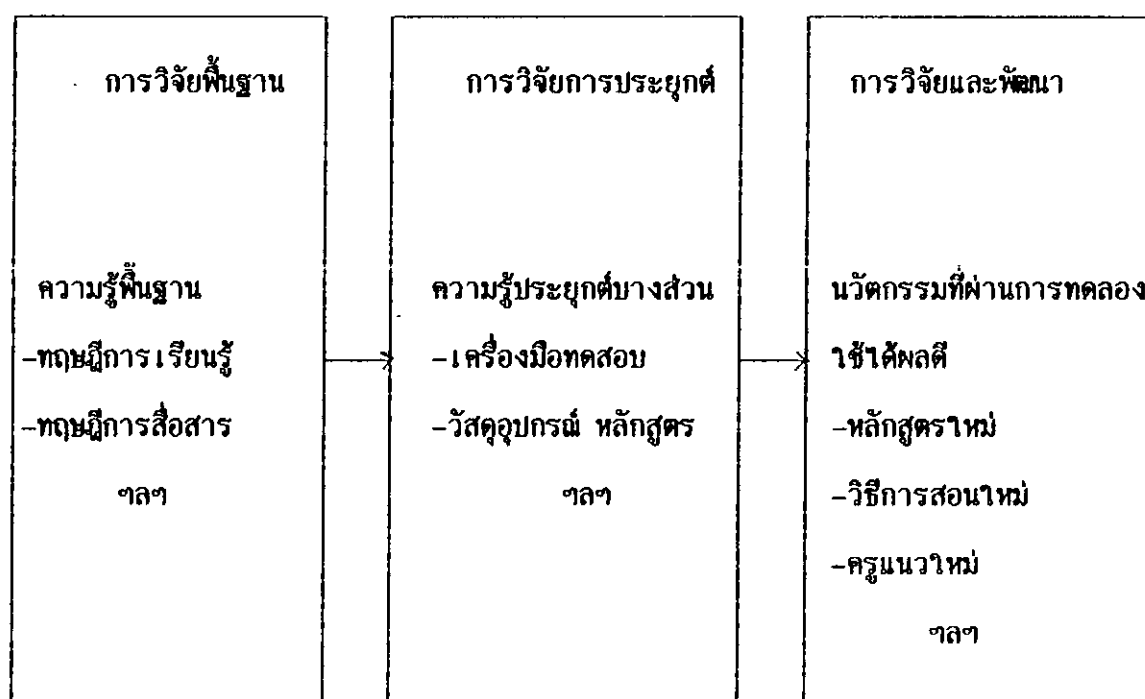
2.1 การวิจัยและการพัฒนาทางการศึกษาแตกต่างจากการวิจัยทางการศึกษา

2 ประการคือ

1. เป้าประสงค์การวิจัยทางการศึกษามุ่งค้นคว้าหาความรู้ใหม่ โดยการวิจัย พื้นฐาน หรือมุ่งหาคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน โดยการวิจัยประยุกต์ แต่การวิจัยและพัฒนา ทางการศึกษา มุ่งพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา แม้ว่าการวิจัยประยุกต์ ทางการศึกษาหลายโครงการมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา เช่น การวิจัยเปรียบเทียบ ประสิทธิภาพของวิธีสอนหรืออุปกรณ์การสอน ผู้วิจัยอาจพัฒนาสื่อหรือผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา สำหรับการ สอนแต่ละแบบแต่ละผลิตภัณฑ์เหล่านี้ โดยจะใช้สำหรับการทดสอบสมมติฐานของการวิจัยแต่ละครั้ง เท่านั้น ไม่ได้พัฒนาไปสู่การใช้สำหรับโรงเรียนทั่วไป

2. การนำไปใช้ การวิจัยทางการศึกษา มีช่องว่างระหว่างผลการวิจัยกับ การนำไปใช้จริงอย่างกว้างขวาง กล่าวคือ ผลการวิจัยทางการศึกษาจำนวนมากอยู่ในตู้ไม่ได้ รับการพิจารณานำไปใช้ นักการศึกษาและนักวิจัยจึงหาทางลดช่องว่างดังกล่าว โดยวิธีเรียกว่า "การวิจัยและพัฒนา"

อย่างไรก็ตาม การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา มีสิ่งหนึ่งที่ทดแทนการวิจัย การศึกษาแต่เป็นเทคนิควิธีที่จะเพิ่มศักยภาพของการวิจัยการศึกษา ำให้มีผลต่อการจัดการทาง การศึกษา คือ เป็นตัวเชื่อม เพื่อแปลงไปสู่ผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา ที่ำประโยชน์ได้จริงใน โรงเรียนทั่วไป ดังนั้นการำกลยุทธ์การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาการศึกษา จึงเป็นการำใช้ผลจากการวิจัยทางการศึกษา (ไม่ว่าจะเป็นการวิจัยพื้นฐาน หรือการวิจัยประยุกต์) ำให้เป็นประโยชน์มากขึ้น สามารถสรุปความสัมพันธ์และความแตกต่าง ดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 ความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างการวิจัยการศึกษากับการวิจัยและพัฒนา การศึกษา

2.2 องค์ประกอบของระบบการวิจัยและพัฒนาโดยทั่วไปมีอยู่ 4 องค์ประกอบ

1. ผู้ต้องการใช้ผลจากการวิจัยและพัฒนา ได้แก่ ผู้ที่ต้องการวิทยาการใหม่จากการวิจัยและพัฒนาไปใช้งาน ซึ่งผู้ต้องการใช้ผลจากการวิจัยจะเป็นผู้กำหนดเป้าหมายของการวิจัยแต่ละครั้ง
2. นักวิจัย ได้แก่ ผู้ทำวิจัยมีหน้าที่วางแผนการวิจัยให้ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ในการช่วยหาคำตอบเพื่อกำหนดปัญหาและผู้ที่จะนำไปใช้
3. สถาบันที่ให้การสนับสนุนทุนในการวิจัย ได้แก่ หน่วยงานราชการธุรกิจเอกชนต่าง ๆ
4. สิ่งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ได้แก่ ปัจจัยส่งเสริมต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดและแหล่งสารนิเทศสำหรับเตรียมข้อมูลในการวิจัย

ขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา

บอร์ก และกอลล์ (Borg and Gall, 1979 : 775) ได้กล่าวถึงขั้นตอนสำคัญของการวิจัยและพัฒนาสื่อมี 10 ขั้นตอนคือ

1. กำหนดผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาและรวบรวมข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
ขั้นนี้ต้องกำหนดค่าให้ชัดว่าผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่จะวิจัยและพัฒนาคือ อะไร โดยต้องกำหนดว่า
 - 1.1 ตรงกับความต้องการหรือไม่
 - 1.2 ความก้าวหน้าทางวิชาการมีเพียงพอในการที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่กำหนดหรือไม่
 - 1.3 บุคลากรที่มีอยู่มีทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการวิจัยและพัฒนาหรือไม่
 - 1.4 ผลิตภัณฑ์นั้นจะพัฒนาขึ้นในเวลาอันสมควรหรือไม่

พร้อมทั้งศึกษาทฤษฎีและงานวิจัย การสังเกตภาคสนามซึ่งเกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์การศึกษาที่กำหนด ถ้ามีความจำเป็นผู้วิจัยและพัฒนา อาจต้องทำการวิจัยขนาดเล็ก เพื่อค้นหาคำตอบ ซึ่งงานวิจัยและทฤษฎีไม่สามารถตอบได้

2. วางแผนวิจัยและพัฒนา ขั้นนี้ประกอบด้วย

2.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้ผลิตภัณฑ์

2.2 ประมาณค่าใช้จ่าย กำลังคน และระยะเวลาที่ต้องใช้เพื่อศึกษาหา

ความเป็นไปได้

2.3 พิจารณาผลสืบเนื่องผลิตภัณฑ์

3. พัฒนารูปแบบขั้นตอนของผลิตภัณฑ์

ขั้นนี้เป็นการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์การศึกษาตามที่วางแผนไว้ เช่น

ถ้าเป็นโครงการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรอบรมระยะสั้น ก็ต้องออกแบบหลักสูตร เตรียมวัสดุหลักสูตร คู่มือฝึกอบรม เอกสารในการฝึกอบรม และเครื่องมือการประเมินผล

4. ทดลองหรือทดสอบผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ 1

ขั้นนี้เป็นการนำผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบและจัดเตรียมมาไว้ในขั้นที่ 3 ไปทดลองใช้เพื่อทดสอบคุณภาพขั้นต้นของผลิตภัณฑ์ โดยชักกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก ประเมินโครงการโดยใช้แบบสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์

5. ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ 1

ขั้นนี้เป็นการนำข้อมูลและผลการทดลองใช้จากขั้นที่ 4 มาพิจารณาปรับปรุง

6. ทดลองหรือทดสอบผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ 2

ขั้นนี้เป็นการนำผลิตภัณฑ์ที่ปรับปรุงไปใช้ทดลองใช้ เพื่อทดสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ตามวัตถุประสงค์กับกลุ่มตัวอย่างขนาดกลาง ประเมินผลเชิงปริมาณในลักษณะ Pre-Test กับ Post-Test นำผลไปเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของการใช้ผลิตภัณฑ์

7. ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ 2

นำข้อมูลและผลการทดลองจากขั้นที่ 6 มาพิจารณาปรับปรุง

8. ทดลองหรือทดสอบผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ 3

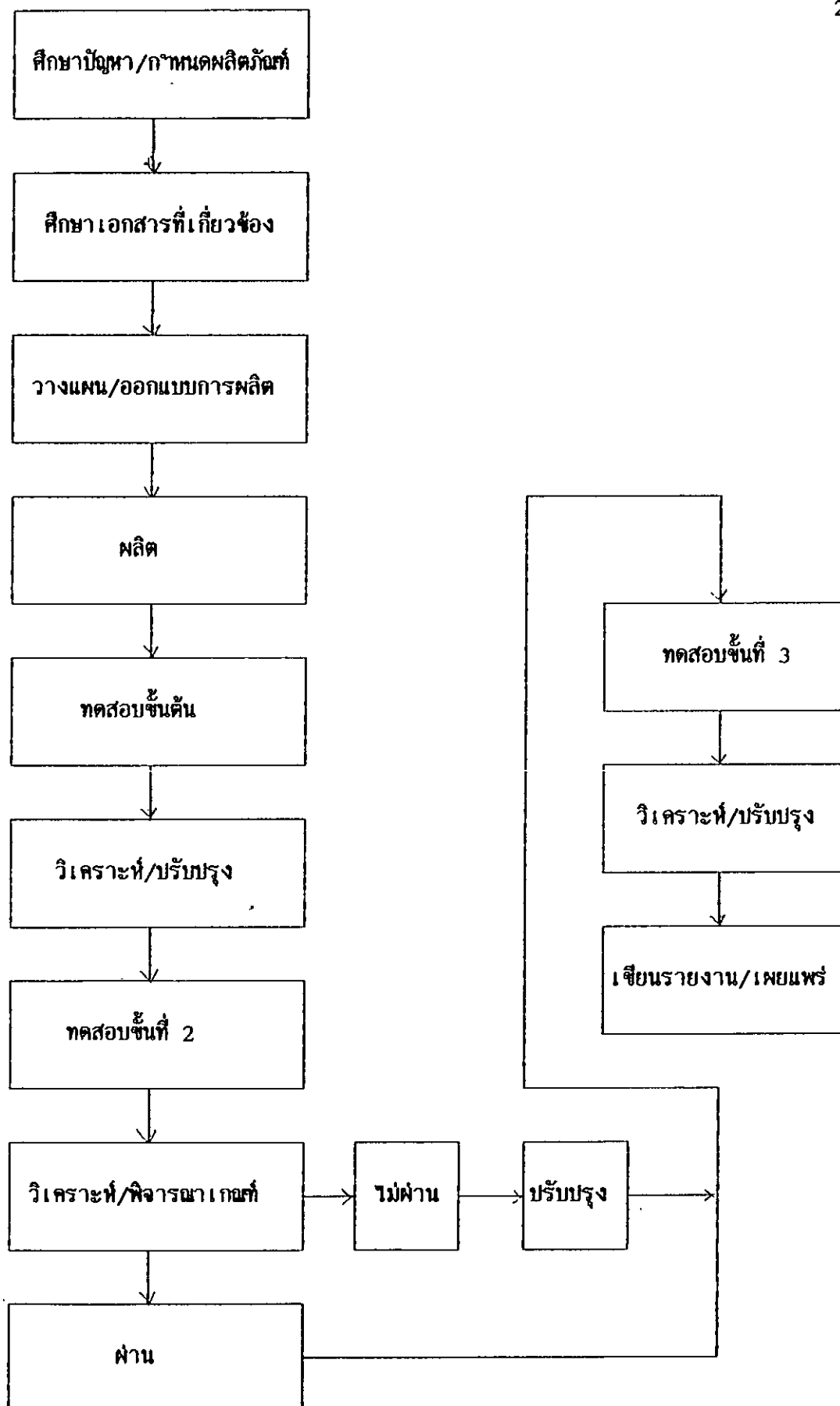
ขั้นนี้เป็นการนำผลิตภัณฑ์ที่ปรับปรุงไปทดลอง เพื่อทดสอบคุณภาพการใช้งานของผลิตภัณฑ์โดยผู้ใช้งานจริงกลุ่มใหญ่ ประเมินผลโดยใช้แบบสอบถาม แบบทดสอบ การสังเกต และการสัมภาษณ์ แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์

9. ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ 3

นำข้อมูลและผลการทดลองจากขั้นที่ 8 มาพิจารณาปรับปรุง เพื่อผลิตและเผยแพร่ต่อไป

10. เผยแพร่

ขั้นนี้เป็นการเสนอรายงานเกี่ยวกับผลการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ในที่ประชุม สัมมนาทางวิชาการหรือวิชาชีพ หรือส่งไปพิมพ์เผยแพร่ในวารสารทางวิชาการ และติดต่อหน่วยงานทางการศึกษาเพื่อจัดทำผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาเผยแพร่ไปใช้ในโรงเรียนต่าง ๆ หรือติดต่อบริษัทเพื่อผลิตจำหน่าย

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนา

สุประณีต ยศกลาง (2528 : 72) ได้ศึกษาเรื่องการสร้างและทดลองใช้เทปโทรทัศน์สื่อพื้นบ้านหมอลำเรื่องยาเสพติดสำหรับฝึกอบรมกลุ่มเยาวชนนอกโรงเรียนในจังหวัดร้อยเอ็ดพบว่า การฝึกอบรมโดยวิธีการใช้เทปโทรทัศน์สื่อพื้นบ้านหมอลำ เรื่องยาเสพติดช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีความคิดเห็นต่อวิธีการฝึกอบรมในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

บุญยิ่ง ไร่สุขศิริ (2530) ทำการสร้างชุดการสอนจุลบท วิชาพยาบาลพื้นฐาน เรื่องการทามผลสำหรับนักศึกษาพยาบาลระดับวิชาชีพ โดยตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ระดับ 80/80 ทำการทดลองกับนักศึกษาพยาบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลห้วยเฉียว จำนวน 49 คน ผลการวิจัยมีค่า 90.89/81.67

มณฑา คลอวุฒิวัฒน์ (2530) ได้ทำการสร้างชุดการสอน วิชาภาษาฝรั่งเศส เพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลปรากฏว่า ชุดการสอนมีประสิทธิภาพ 92.89/84.06 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80 นอกจากนี้ผลการทดสอบก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นช่วยให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นและมีประสิทธิภาพเชื่อถือได้

รวรรณ จันทรัฐ (2531) ทำการสร้างชุดการสอนเทปโทรทัศน์สำหรับผู้ปกครองในการฝึกการฟังให้แก่เด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน โดยตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ระดับ 80/80 ทำการทดลองกับผู้ปกครอง 12 คน และเด็กในความบกพร่อง 12 คน ผลการวิจัยมีค่าอยู่ระหว่าง 90.00 ถึง 96.67 และ 83.33 ถึง 94.44

รัชนิเพ็ญ เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2533) ได้ทำการสร้างชุดการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 สาขาการท่องเที่ยว สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ผลการวิจัยปรากฏว่า ชุดการสอนมีประสิทธิภาพ 96.31/82.80 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80 นอกจากนี้ผลการทดสอบก่อนและหลังเรียนแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นช่วยให้นักศึกษามีความรู้เพิ่มขึ้นและมีประสิทธิภาพเชื่อถือได้

อาศิรา สามห้วย (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของรายการวิดิทัศน์ประกอบการสอนจริยธรรมเรื่องมารยาทไทย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเศรษฐเสถียร กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยให้กลุ่มทดลองดูรายการวิดิทัศน์เรื่องมารยาทไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือตอนที่ 1 เรื่องการไหว้ ตอนที่ 2 เรื่องการกราบ ตอนที่ 3 เรื่องการรับของส่งของ แต่ละตอนใช้เวลา 2 คาบ ๆ ละ 50 นาที

เมื่อดูรายการวิดิทัศน์แต่ละตอนจบแล้วจึงทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยให้ผู้เชี่ยวชาญภาษามือ และมีความรู้เกี่ยวกับมารยาทไทยเป็นคนให้คะแนนตามแบบประเมินผลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วจึงทำการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ด้วยค่าสถิติแบบร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า รายการวิดิทัศน์ประกอบการสอนนั้นในกิจกรรมการไหว้ นักเรียนสามารถทำได้ร้อยละ 91.67 กิจกรรมการกราบ นักเรียนสามารถทำได้ร้อยละ 90.67 และกิจกรรมการรับของส่งของ นักเรียนสามารถทำได้ร้อยละ 87.83 และผลรวมของกิจกรรมทุกกิจกรรม ได้ร้อยละ 89.48 สรุปได้ว่ารายการวิดิทัศน์เรื่องมารยาทไทยมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

ไพโรจน์ วรกลม (2539 : บทคัดย่อ) ได้สร้างและหาประสิทธิภาพของรายการวิดิทัศน์การสอน เรื่อง การฝนใบภาพและการใช้ภาพทางการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่ารายการวิดิทัศน์ที่สร้างขึ้นมามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (90/90) และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนจริงหรือไม่ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากนักศึกษาภาคปกติ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาเทคโนโลยีการศึกษา จำนวนทั้งหมด 160 คน

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนของกลุ่มทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการเรียนจากรายการวิดีโอการสอนเรื่อง การฝึกภาพและการใช้ภาพทางการศึกษา ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นจริง

2. รายการวิดีโอการสอน เรื่อง การฝึกภาพและการใช้ภาพทางการศึกษา มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เป็น 91.06/93.00 แสดงว่ารายการวิดีโอการสอนมีประสิทธิภาพ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (90/90) จริง

มนัส เกิดยิ้ม (2539 : บทคัดย่อ) สร้างและพัฒนารายการวิดีโอการสอน วิชาอาชีพเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับโรงเรียน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ เขต การศึกษา 1 กลุ่ม ตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดไทรมา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี จำนวน 83 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

ผลการทดลองพบว่า รายการวิดีโอการสอนวิชาอาชีพ เรื่องความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.07/82.93 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 และผลการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองที่ศึกษาจากรายการวิดีโอการสอนวิชาชีพ สูงกว่า กลุ่มควบคุมที่สอนโดยปกติ มีคะแนนเฉลี่ย 26.28 และ 23.12 ตามลำดับ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การพัฒนารายการ วิดีทัศน์มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนทุกเนื้อหาวิชาและทุกระดับการศึกษา

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านการฝึกอบรม

จากเอกสารการสอนชุดวิชา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร หน่วยที่ 7-15 ของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้กล่าวถึง ความหมายการฝึกอบรมไว้หลายความหมาย ได้แก่

1. ฟิลลิปส์ และคนอื่น ๆ (Phillips and others) ได้ให้ความหมายว่า "การฝึกอบรมคือกระบวนการดำเนินงานขององค์การในอันที่จะพัฒนาบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ให้มีความรู้ความชำนาญ ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีต่อองค์การ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานขององค์การทั้งในปัจจุบันและอนาคต สิ่งสำคัญของการฝึกอบรมที่จะประสบผลสำเร็จได้ ก็จะต้องดำเนินการฝึกอบรมอย่างมีแผน มีระบบ มีการประสานงานและการกระทำติดต่อกันไป"

2. โจเซฟ บี คิงส์เบอรี (Joseph B. Kingsbury) ได้กล่าวทบทวนองค์ล้าย ๆ กันว่า "การฝึกอบรมเป็นการพยายามขององค์การที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากรไปในทางที่พัฒนาขึ้น ทั้งด้านทัศนคติ ทักษะในการทำงาน พัฒนาความรู้ ความคิด และยังรวมถึงการช่วยจัดความกังวลใจ ข้อข้องใจ ปัญหาต่าง ๆ ในการทำงานให้หมดไป"

3. สถาบันฝึกอบรมข้าราชการพลเรือนแห่งสหรัฐอเมริกา และแคนาดา (Civil Service Assembly of The United States and Canada) ได้ให้ความหมายว่า "การฝึกอบรมคือกรรมวิธีในอันที่จะเพิ่มพูนสมรรถภาพในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน ทั้งในด้านความคิด การกระทำ ความสามารถ ความรู้ความชำนาญ และทัศนคติต่าง ๆ ที่จะมีส่วนช่วยกันและอนาคต"

4. องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Organization) ได้สรุปความหมายอย่างสั้นว่า "การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการในอันที่จะเพิ่มพูนความรู้ ทักษะในการทำงาน และเปลี่ยนแปลงเจตคติ (ทัศนคติ) ของคนในทางที่ดีขึ้น"

5. นักวิชาการไทยก็ได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมไว้หลายท่าน เช่น อมร รักษาสัตย์ และโสรัจ สุจริตกุล กล่าวว่า "การฝึกอบรมเป็นกรรมวิธีที่จะเพิ่มพูนสมรรถภาพของพนักงานในการทำงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการพัฒนาในสี่แห่งความคิด การกระทำ ความรู้ ความชำนาญ และท่าทีต่าง ๆ"

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ความหมายของแต่ละคนหรือหน่วยงาน ทำให้เรามีลักษณะใกล้เคียงกันจึงอาจสรุปได้ว่า "การฝึกอบรม หมายถึง กรรมวิธีที่จะเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และทัศนคติในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการณ์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต"

ความแตกต่างของการฝึกอบรมและการศึกษา

ถ้าพิจารณาการฝึกอบรมและการศึกษาแล้ว จะเห็นได้ว่ามีความคล้ายคลึงและสัมพันธ์กันอย่างมากและมักจะเกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน แต่ก็มี ความแตกต่างกันบางประการ ทั้งในวิธีการระยะเวลาและจุดมุ่งหมาย กล่าวคือ

1. ในด้านวิธีการ การศึกษาโดยส่วนใหญ่มักจะจัดกันแบบทางการโดยสถาบัน การศึกษาเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจทั่ว ๆ ไป รวมทั้งสภาพแวดล้อม และผู้เข้าศึกษามักจะเป็น ผู้เสียค่าใช้จ่ายเอง ส่วนการฝึกอบรมมักจัดขึ้นในองค์การต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นแบบทางการ หรือ ไม่ทางการก็ได้ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และทัศนคติอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้เข้ารับ การฝึกอบรมมักไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายด้วยตนเอง แต่องค์การจะเป็นผู้จ่ายให้

2. ในเรื่องระยะเวลา การศึกษาจะไม่มีเวลาสิ้นสุด ถึงแม้จะเรียนจบ หลักสูตรไปแล้วก็ตาม ก็ยังต้องศึกษาต่อไปจนตลอดชีวิต แต่การฝึกอบรมจะมีการกำหนดระยะเวลาไว้อย่างน้อยไม่ว่าจะเป็นระยะเวลาที่สั้นหรือยาวก็ตาม

3. ในด้านจุดมุ่งหมาย การศึกษามุ่งพัฒนาตัวบุคคลให้มีความรู้พื้นฐานเพื่อให้ สามารถดำเนินชีวิตและมีความเจริญก้าวหน้าในการทำงานต่อไป แต่การฝึกอบรมมีจุดมุ่งหมาย สำคัญเพื่อให้งานขององค์การมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การศึกษาและการฝึกอบรมมีความคล้ายคลึงกัน ทั้งในด้านวิธีการและจุดมุ่งหมาย กล่าวคือ ในด้านวิธีการนั้น การศึกษาและการฝึกอบรมต่างก็อาศัยเรื่องการเรียนรู้ ส่วนทาง ด้านจุดมุ่งหมายต่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะ และทัศนคติ (มหาวิทยาลัยสุรพทย ธรรมาธิราช. 2532 : 330 - 332)

สาเหตุที่ต้องมีการฝึกอบรม (เครือวัลย์ ล้อมวิชาติ. 2531 : 6 - 7)

1. ไม่มีสถาบันการศึกษาใด ๆ ที่สามารถผลิตคนให้มีความสามารถที่จะทำงาน ในองค์การหรือหน่วยงานต่าง ๆ ได้ทันที องค์การที่รับบุคลากรใหม่ จึงต้องทำการฝึกอบรม ประเภทก่อนทำงาน ไม่ว่าจะเป็นการอบรมพิเศษ หรือการแนะนำการทำงาน เพื่อให้บุคลากรใหม่ สามารถคุ้นเคยกับสถานที่ที่จะทำงาน ตลอดจนเข้าใจวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่พอเหมาะกับความต้องการของหน่วยงานและช่วยสร้างขวัญและทัศนคติที่ถูกต้อง ให้กับบุคลากรใหม่

2. สภาพแวดล้อมต่าง ๆ อันประกอบด้วยสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ สภาพการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของในประเทศและต่างประเทศ นโยบายของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญทางด้าน อุตสาหกรรม ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ระบบการศึกษา การเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน เป็นผลให้องค์การต้องหาทางใช้บุคลากร สามารถทำงานในสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ได้ภายใน เวลารวดเร็วและการฝึกอบรมที่ถูกต้องจะช่วยให้สามารถเรียนรู้ได้เร็วยิ่งขึ้น การฝึกอบรมนี้เป็นการฝึกอบรมหลังจากที่บุคคลได้เข้ามาปฏิบัติงานในองค์กรแล้ว เรียกว่า "การฝึกอบรมระหว่างทำงาน (In-Service Training)"

3. ได้มีการพิสูจน์แล้วว่า การไม่ได้รับการฝึกอบรมอย่างมีระบบก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมทางอ้อมสูงกว่า เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานต้องฝึกตนเอง โดยลองผิดลองถูก หรือสังเกตจากผู้อื่นทำให้เสียเวลาและอาจไม่ได้เรียนรู้วิธีการทำงานที่ดีที่สุดด้วย

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2526 : 49) กล่าวว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการ ฝึกอบรมควรสามารถวิเคราะห์สื่อ ออกแบบ ผลิตใช้ พัฒนา ประยุกต์ ประเมิน และทำการวิจัย เกี่ยวกับสื่อในการฝึกอบรม เสนอแนะวิธีใช้สื่อการฝึกอบรมต่าง ๆ

จากการสัมมนาเรื่อง การพัฒนานักเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้สรุปเกี่ยวกับ บทบาทของนักเทคโนโลยีทางการศึกษาที่พึงประสงค์ ดังต่อไปนี้ (นิสิตปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2534 : 73 - 74)

1. เป็นนักออกแบบการสอน นักเทคโนโลยีทางการศึกษาต้องเป็นนักออกแบบ ระบบการสอน โดยนำวิธีระบบ (System Approach) มาใช้ในการพัฒนา การเรียนการสอน หรือออกแบบโครงการฝึกอบรมให้กับหน่วยงาน
2. เป็นนักบริหาร ต้องรู้การบริหาร เช่น บริหารบุคคล งบประมาณ การวางแผน และประสานงานอย่างเป็นระบบ
3. เป็นนักนิเทศและเผยแพร่ สามารถให้ความรู้และอธิบายแนะนำให้คำปรึกษา ในการเลือก การใช้ การผลิตสื่อกับครูหรือผู้เกี่ยวข้อง
4. เป็นนักวิจัย นักเทคโนโลยีทางการศึกษา ต้องทำวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยมา แก้ปัญหาหรือประยุกต์ใช้กับงานที่ทำ

5. เป็นนักประดิษฐ์ คือ นำความรู้ที่เป็นพื้นฐานและความรู้ที่สัมพันธ์กันมาใช้ในการทำงาน ให้เหมาะสมกับงานแต่ละด้าน คิดค้นแปลงเพื่อที่จะให้ทราบว่าสื่อตัวนั้นนำไปใช้กับอะไรได้บ้าง
6. เป็นนักจัดหา เก็บรักษา ซ่อมแซม ต้องจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อมาใช้งานหน่วยงานให้เพียงพอกับความต้องการ และเมื่อมีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เข้ามาแล้วต้องมีระบบการจัดเก็บที่ดีและสะดวกต่อการใช้งานเพื่อความคงทนและคุ้มค่า
7. เป็นนักบริหาร ผลิต ให้บริการให้ติดใจ ในแง่การสนับสนุนการเรียนการสอน มีความชำนาญในการผลิตและต้องมีความสามารถในการซื้อขายที่ดี
8. เป็นนักประชาสัมพันธ์ ต้องประชาสัมพันธ์ให้คนภายนอกรู้ว่าหน่วยงานหรือแผนกที่เราทำอยู่มีหน้าที่ทำอะไร มีผลงานอะไรบ้างที่พัฒนาขึ้นมา
9. เป็นนักประเมิน ต้องเป็นนักประเมินสื่อ ประเมินระบบ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น หรือประเมินงานที่ทำไปนั้นเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ เพื่อที่จะเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข และเป็นข้อมูลในการวางแผนในอนาคตด้วย

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม

งานวิจัยในประเทศ

พงศ์ศิษฐ์ ไทยสีหราช (2525 : 51 – 52) ได้วิจัยการสำรวจสถานภาพความต้องการและปัญหาการใช้สื่อการสอนในโปรแกรมการฝึกอบรมของธนาคารในประเทศไทย เก็บข้อมูลเฉพาะสำนักงานใหญ่ของแต่ละธนาคาร และสาขาของธนาคารต่างประเทศที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย 40 ธนาคาร ธนาคารละ 1 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการใช้สื่อการสอนประกอบการฝึกอบรมที่พบมากคือ จำนวนสื่อการสอนมีน้อย ไม่มีผู้แนะนำในการเลือกสื่อหรือผลิตสื่อ ขาดทักษะในการใช้สื่อการสอนประเภทเครื่องฉายและเครื่องเสียง ส่วนลักษณะของนักวิชาการระดับบัณฑิตศึกษาที่เหมาะสมกับงานฝึกอบรมนั้น ธนาคารส่วนใหญ่ต้องการนักวิชาการระดับบัณฑิตศึกษาที่มีความรู้ระดับปริญญาตรี อัตรากำลังประมาณ 1-5 คน มีประสบการณ์ทำงาน 1-3 ปี แต่ถ้าย่างงานกว้างขวางจะรับผู้จบระดับปริญญาโท เพื่อวางแผนและควบคุมการใช้สื่อการสอน

ต้องมีความสามารถในการถ่ายทำและใช้เทปโทรทัศน์การถ่ายภาพ การผลิตสไลด์ ความสามารถทางศิลปะ เป็นต้น

สุธี ประเสริฐ (2530 : 76-77) ได้วิจัยสภาพความต้องการและปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนในการฝึกอบรมพนักงานโรงแรมในกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่มคือ ผู้จัดการฝ่ายฝึกอบรม ผู้ฝึกอบรมและพนักงานเข้ารับการฝึกอบรมของโรงแรมในกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 429 คน ผลการวิจัยพบว่า สื่อการสอนที่ใช้มากที่สุดคือ วิดีโอเทป ของจริง ตำราเรียน เครื่องฉายสไลด์ เหตุผลในการใช้สื่อการสอนประกอบการฝึกอบรมคือ เพื่อช่วยอธิบายได้ง่ายและสะดวกขึ้น ทั้งช่วยให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้จัดการฝ่ายอบรม ผู้ฝึกอบรมมีความต้องการเอกสาร ตำรา หนังสืออ่านประกอบมากเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนพนักงานผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเห็นว่า ผู้ฝึกอบรมมีปัญหาละอูบสรคในการเลือกใช้สื่อประกอบการฝึกอบรมคือ ห้องฝึกอบรมไม่สะดวกในการใช้อุปกรณ์บางชนิด ตำรา และเอกสารไม่เพียงพอ

เฉลย โพธิ์เพื่อนน้อย (2537 : 81 - 82) ได้ทำการวิจัยแนวใหม่เกี่ยวกับบทบาทของนักเทคโนโลยีทางการศึกษาในงานฝึกอบรมสำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ 4 กลุ่ม จำนวน 24 คน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของนักเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสื่อการฝึกอบรม สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในปี พ.ศ. 2536 คือ มีบทบาทในการพัฒนาสื่อเพื่อใช้ในการฝึกอบรม บทบาทในการตรวจสอบสภาพของสื่อก่อนใช้งานงานฝึกอบรม บทบาทในการพิจารณาและกำหนดประเภทของสื่อเพื่อการฝึกอบรมในงานฝึกอบรม บทบาทในการวิจัยเกี่ยวกับสื่อเพื่อการฝึกอบรม ในงานฝึกอบรม บทบาทในการติดตามผลงานวิจัยด้านเทคโนโลยีการศึกษาที่เกี่ยวกับการฝึกอบรม บทบาทในการเผยแพร่ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อในงานฝึกอบรม บทบาทในการกำหนดเกณฑ์ในการเลือกสื่อเพื่อการฝึกอบรมในงานฝึกอบรม บทบาทในการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับสื่อแก่วิทยากรในการฝึกอบรม บทบาทในการประเมินความต้องการใช้สื่อเพื่อประกอบการฝึกอบรมในงานฝึกอบรม บทบาทในการคัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพเหมาะสมกับการฝึกอบรมในงานฝึกอบรม บทบาทในการนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้กับการฝึกอบรมของหน่วยงาน บทบาทในการพัฒนาวิธีการฝึกอบรมในงานฝึกอบรม

ศิริพันธุ์ มณีรัตน์ (2523 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง "ระบบการฝึกอบรม โดยใช้สื่อประสมสำหรับธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย" มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างระบบการฝึกอบรมโดยใช้สื่อประสมชื่อว่า "แผนศิริพันธุ์" (SIRIPAN PLAN) สร้างชุดฝึกอบรมเรื่อง การพัฒนาผู้บริหารระดับต้น แบ่งเนื้อหาเป็น 4 หน่วย สำหรับอบรมพนักงานระดับผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยของธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด โดยแบ่งการอบรมเป็น 4 รุ่น จำนวนผู้เข้าอบรม 135 คน ผลปรากฏว่าระบบการฝึกอบรมโดยใช้สื่อประสม ทำให้ผู้เข้าอบรมเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ณรงค์ สมพงษ์ (2523 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการสร้างชุดการเรียน ด้วยตนเองวิชาหลักการถ่ายรูปด้วยวิธีการวิเคราะห์ระบบ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างชุดการเรียน ด้วยตนเองในวิชาหลักการถ่ายรูปด้วยวิธีการวิเคราะห์ระบบให้มีประสิทธิภาพของบทเรียนตามเกณฑ์ มาตรฐาน 90/90 กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 38 คน ผลปรากฏว่าชุดการเรียนมีประสิทธิภาพ 90.30/87 และทำให้บทเรียนน่าสนใจ ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย สามารถมองเห็นภาพและได้ยินเสียง พร้อมทั้งได้ทบทวนฝึกหัด ทำให้สามารถจดจำเนื้อหาได้ง่าย และรวดเร็วขึ้น

สมาน อัสวภูมิ (2526 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างโปรแกรม การฝึกอบรมเรื่อง "การนิเทศแบบคลินิก" สำหรับครูมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง และหาประสิทธิภาพของโปรแกรมฝึกอบรม ประกอบด้วยโปรแกรมย่อย 3 โปรแกรม ซึ่ง สอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตรการฝึกอบรมซึ่งมี 3 หน่วยคือ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัด นิเทศการศึกษา ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับขั้นตอนในการจัดการนิเทศแบบคลินิก ใช้กับตัวอย่าง ประชากรซึ่งเป็นครูมัธยมศึกษา จำนวน 30 คน ผลการทดลองปรากฏว่าโปรแกรมการฝึกอบรม มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ส่วนการทดสอบของคะแนนเฉลี่ยก่อนหลังการฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

แมคโดนัลด์ (McDonald. 1971 : Abstract) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การพัฒนาและ ประเมินค่าของชุดการสอนสื่อประสมแบบกิจกรรมรายบุคคลสำหรับการสอนแบบซ่อมเสริมใน วิทยาลัยชุมชนซานโฮเซ" โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

และทัศนคติต่อวิธีสอนโดยใช้ชุดการสอนสื่อประสมเพื่อเรียนรู้ด้วยตนเองกับวิธีการสอนแบบธรรมดาที่ใช้บรรยายและอภิปราย ผลการวิจัยปรากฏว่า จากคะแนนสอบหลังการสอนกลุ่มทดลองทำคะแนนได้สูงกว่ากลุ่มควบคุมทั้งทางด้านผลสัมฤทธิ์และทางทัศนคติ

อามสตรอง (Armstrong. 1972 : Abstract) ได้ทำการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสของผู้เริ่มเรียนระดับวิทยาลัยด้วยการสอนวิธีบรรยายและเรียนจากชุดการสอนรายบุคคลชนิดสื่อประสม (Multi Media Self-Instructional Package) ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนจากชุดการสอนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มที่เรียนจากการฟังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียน 1 ใน 3 ของผู้เรียนอ่อนและเรียนเก่งมีความก้าวหน้าทางการเรียนสูงกว่ากลุ่ม 1 ใน 3 ของผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนระดับปานกลาง และการใช้ชุดการสอนเป็นวิธีที่ได้ผลดีกับการเรียนภาษาฝรั่งเศสในระยะเวลาเริ่มต้นในระดับวิทยาลัย

แบร์รี่ (Brawley. 1975 : Abstract) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบสื่อประสม (Multi Media Instructional Modules) เรื่องการบอกเวลาสำหรับเด็กที่เรียนช้า กลุ่มทดลองได้จากกลุ่มเด็กที่เรียนช้า ซึ่งใช้แบบทดสอบเรื่อง The Appreciation Test Stanford Achievement มา Pretest และ Posttest โดยให้กลุ่มทดลองใช้ชุดการสอนซึ่งประกอบด้วยอุปกรณ์และสื่อการสอน 12 ชุด ใช้เวลาสอนทั้งหมด 15 วัน ผลการวิเคราะห์พบว่ามีความนัยสำคัญทางสถิติที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนโปรแกรม

บทเรียนโปรแกรม เป็นบทเรียนที่สำเร็จรูปในตัวเอง จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนตามลำดับ เป็นขั้นตอน ตามลำดับเรียนได้ด้วยตนเอง สามารถตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามลำดับขั้นได้ด้วยตนเอง

หลักการทางจิตวิทยาที่เป็นพื้นฐานของบทเรียนโปรแกรมก็คือ หลักจิตวิทยาของพฤติกรรมของ Skinner หรือทฤษฎีการเรียนรู้แบบ S-R Theory มาสร้างบทเรียนโปรแกรมประเภทและชนิดของบทเรียนโปรแกรม มี 2 ประเภทคือ

1. บทเรียนโปรแกรมที่ใช้กับเครื่องช่วยสอน (Teaching Machine Program) เป็นบทเรียนที่ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์เข้าช่วย มีลักษณะเป็นหีบห่อบรรจุบทเรียนไว้

2. บทเรียนโปรแกรมรูปตำรา (Programmed Instruction) เป็นบทเรียนในรูปของหนังสือ ซึ่งเสนอเนื้อหาและคำถามคำตอบไว้ในหนังสือเป็นกรอบ ๆ

บทเรียนทั้ง 2 ประเภทนี้ จะสร้างในลักษณะต่าง ๆ กันอยู่ 2 ชนิดคือ

1. บทเรียนโปรแกรมชนิดเส้นตรง (Linear Programming) เป็นบทเรียนที่ทำงานตามทฤษฎีของ Skinner

2. บทเรียนโปรแกรมชนิดสาขา (Branching Programming) เป็นบทเรียนที่คราวคอมพิวเตอร์พัฒนาขึ้นโดยอาศัยหลักการของเพรสซี่ บทเรียนชนิดนี้จะจัดให้มีการเรียงลำดับข้อความย่อย โดยอาศัยคำตอบของผู้เรียนเป็นเกณฑ์ ถ้าผู้เรียนตอบคำถามในกรอบใดไม่ถูกต้อง ก็จะถูกสั่งให้ไปเรียนข้อความย่อย ๆ ในกรอบอื่นเพิ่มเติมที่ก้าวหน้าต่อไป การเรียนไม่ได้ดำเนินไปตามลำดับขั้นตอน ตั้งแต่กรอบแรกจนถึงกรอบสุดท้ายเหมือนชนิดเส้นตรง

ฟราย (Fry, 1960) กล่าวถึง ลักษณะของบทเรียนโปรแกรมชนิดเส้นตรงไว้ดังนี้

1. แบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยย่อย ๆ โดยเฉลี่ยความยาวประมาณ 2 ประโยค
2. กระตุ้นให้ผู้เรียนตอบสนองโดยตั้งคำถามและให้ผู้เรียนตอบเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนไป
3. การให้หน่วยย่อย ๆ ในการเสนอบทเรียนที่ผู้เรียนเข้าใจง่ายและนำไปสู่การเรียนขั้นต่อไป
4. การจัดเนื้อหาเรียงลำดับและนำเสนอเป็นตอน ๆ เมื่อผู้เรียนตอบถูกก็จะเรียนในกรอบต่อไป

บทเรียนโปรแกรมชนิดเส้นตรงอาจจะนำเสนอได้ 3 อย่างคือ

1. บทเรียนโปรแกรมเส้นตรงแบบเรียงลำดับ (Straight Forward Linear Program) เป็นบทเรียนโปรแกรมที่เรียงข้อไปข้างหน้าเดียวกัน คำตอบอาจจะอยู่ตรงกับข้อที่ผู้เรียนต้องตอบ หรืออาจจะอยู่ในข้อถัดไปก็ได้ โดยจะอยู่ด้านซ้ายหรือขวาของเนื้อหาก็ได้

2. บทเรียนโปรแกรมเส้นตรงแบบซับซ้อน (Complex Linear Program) แบบนี้จะแบ่งแต่ละหน้าออกเป็น 3 หรือ 4 ส่วน ข้อที่ 1 จะอยู่ส่วนบนของหน้าแรก ข้อที่ 2

จะอยู่ส่วนบนของหน้า 2 และมีคำตอบของข้อที่ 1 ไว้ตอนหน้า หรือส่วนท้ายของข้อที่ 2 จะดำเนินไปเช่นนี้จนจบ

3. บทเรียนโปรแกรมเส้นตรงแบบพลิกกลับเสมอ (Upside Down Linear Program) แบบนี้จะให้ผู้เรียนเริ่มเรียนหน้าขวามือตลอดเล่ม ส่วนหน้าซ้ายมือเป็นกรอบที่พิมพ์กลับหัวไว้ เพื่อให้ผู้เรียนที่เรียนหน้าขวามือตลอดเล่มแล้วได้กลับหัวบทเรียนเพื่อเรียนทางหน้าซ้ายมือ จนจบตลอดเล่ม

บทเรียนโปรแกรมแบบเส้นตรงจะเหมาะสมกับเนื้อหาที่เป็นเรื่องของข้อเท็จจริง ทักษะความรู้พื้นฐานที่อาศัยความรู้ และคำจำกัดความต่าง ๆ

การนำเสนอบทเรียนโปรแกรมกับผู้เรียน

1. เสนอด้วยทัศนวัสดุ

ข้อดีของทัศนวัสดุคือ ให้นำรายละเอียดได้มากกว่า ราคามิแพง และเรียนได้เร็วกว่าวิธีอื่นบางวิธี เพราะภาพจะช่วยให้เข้าใจได้ง่ายและเร็วขึ้น

2. เสนอในรูปของฟิล์มหรือกระดาษ

เมื่อโปรแกรมอยู่ในรูปของฟิล์ม จะต้องการเครื่องมือในการใช้มากกว่า โปรแกรมที่อยู่ในลักษณะเป็นกระดาษ และราคาอาจจะกลายเป็นส่วนประกอบที่สำคัญด้านการตัดสินใจเกี่ยวกับการซื้อเครื่อง แต่เมื่อพิจารณาแล้วโปรแกรมที่เป็นฟิล์ม ให้นำดูค่ามากกว่า คือถ้าฟิล์มจะประหยัดในด้านเนื้อที่เก็บ บทเรียนโปรแกรมที่ยาว ถ้าเป็นฟิล์มจะเก็บไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสะดวกในการถือ สรุปได้ว่าบทเรียนโปรแกรมที่ทำลักษณะเป็นฟิล์มให้ประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้เป็นอย่างดี

3. เสนอแบบภาพสามมิติ

เครื่องมือสอนเกือบทุกชนิดใช้กับวัสดุที่เป็นแผ่นมี 2 มิติ แต่จะมีบางครั้งที่ต้องการจะใช้ภาพสามมิติ เมเจอร์ (Major) เป็นผู้คิดค้นวิธีทำบทเรียนโปรแกรมแบบ 3 มิติ ซึ่งใช้ในวิชาวิทยาศาสตร์ หรือวิชาเกี่ยวกับสรีรวิทยา

4. เสนอด้วยวัสดุ

ในการทบทวนเรียนโปรแกรมที่แสดงด้วยวัสดุ เป็นที่นิยมมากเป็นอันดับ 2 รองจากทัศนวัสดุ บางครั้งใช้ทั้ง 2 อย่าง (วัสดุและทัศนวัสดุ) กันกันไป (เสาวณีย์ สิกขามันทิศ. 2528 : 176 - 283)

ดังนั้นการทบทวนเรียนโปรแกรมอยู่กับสื่ออื่น ๆ สามารถทำให้การเรียนการสอนเป็นรายบุคคล พัฒนาไปตามความสามารถได้เป็นอย่างดี

ฉะนั้นจึงนับได้ว่าหลังจากมีการคิดค้นวิดิทัศน์ ซึ่งเป็นวัสดุที่สามารถบันทึก หรือเก็บสัญญาณภาพ และสัญญาณเสียงไว้ในรูปเส้นแรงแม่เหล็ก ทำให้เกิดรายการวิดิทัศน์มากมาย เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม จึงได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้คิดรูปแบบรายการวิดิทัศน์ เพื่อการศึกษาขึ้น ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ 1. รูปแบบการผลิตขึ้นเพื่อการสอน 2. รูปแบบรายการเพื่อการเรียน 3. รูปแบบรายการเพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ซึ่งนอกเหนือจากการแบ่งรายการดังกล่าว อาจแบ่งเป็น 3 ประเภทคือ 1. รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษากติ 2. รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษานอกโรงเรียน 3. รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทั่วไป ซึ่งการผลิตรายการวิดิทัศน์นั้นจะต้องแบ่งขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่การวางแผนผลิตรายการ เตรียมการผลิตรายการและดำเนินการรายการ ซึ่งหลังดำเนินการแล้วจะต้องประเมินรายการเพื่อเป็นการศึกษาว่ารายการวิดิทัศน์ที่ผลิตขึ้นมานั้นมีประสิทธิภาพเพียงใด ดังนั้นจึงมีการประเมิน 2 แบบคือ ประเมินด้วยผู้เชี่ยวชาญ และประเมินโดยการทดลองทำให้ผู้วิจัยต่อมามีการวิจัยเปรียบเทียบสื่อกันมาก ซึ่งหนึ่งในจำนวนนี้จะเปรียบเทียบการใช้วิดิทัศน์กับสื่ออื่น ๆ วิเคราะห์ให้ผลสัมฤทธิ์การเรียนดีกว่ากัน ซึ่งส่วนใหญ่นักการใช้วิดิทัศน์การสอนจะให้ผลการเรียนที่สูงกว่า ดังนั้นปัจจุบันจึงไม่นิยมการวิจัยเปรียบเทียบสื่อที่คิดว่าวิเคราะห์ผลการเรียนดีกว่ากัน เพราะสื่อแต่ละชนิดจะให้ประสิทธิภาพขึ้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสมเมื่ออยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ ดังนั้นการวิจัยและพัฒนาสื่อจึงเป็นงานที่เห็นความสำคัญของสื่อที่มีประสิทธิภาพโดยการวิจัยและพัฒนาสื่อ นั้น ปิดตามหลักการวิจัยและพัฒนาของ Borg and Gall 10 ขั้นตอน ทำให้ได้รายการวิดิทัศน์ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
3. การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของรายการวัดทัศน
4. การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นบุคลากรที่สมัครเข้าเป็นตัวแทนขายประกันชีวิตที่จะต้องสอบบัตรขอใบอนุญาตตัวแทนนามของบริษัทเมืองไทยประกันชีวิต จำกัด จากกรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ ช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม พ.ศ. 2540

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบประสิทธิภาพของรายการวัดทัศนที่ผลิตขึ้น ได้แก่ ตัวแทนขายใหม่ของบริษัทเมืองไทยประกันชีวิตจำกัด จำนวน 3 กลุ่ม โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 43 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 2 จำนวน 10 คน

กลุ่มที่ 3 จำนวน 30 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเปรียบเทียบผลของการใช้ชีวิตที่หาประสิทธิภาพแล้ว จำนวน 60 คน โดยแบ่งกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน โดยใช้ชีวิตการสุ่มแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. รายการวิธีทัศน์เรื่องการประกันชีวิต ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 หมวดคือ

หมวดที่ 1 ความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับการประกันชีวิต

ตอนที่ 1 ประกันชีวิตคืออะไร

ตอนที่ 2 คำจำกัดความที่ควรรู้เกี่ยวกับประกันชีวิต

ตอนที่ 3 หลักเกณฑ์ในการพิจารณารับประกันชีวิต

ตอนที่ 4 หลักเกณฑ์ในการขอทำสัญญาประกันชีวิต

ตอนที่ 5 การใช้สิทธิในกรมธรรม์ประกันชีวิต

หมวดที่ 2 แบบประกันทันสมัย 5 แบบ

ตอนที่ 1 แบบที่ 1 พุทธรักษา

ตอนที่ 2 แบบที่ 2 สิบปันนาญ

ตอนที่ 3 แบบที่ 3 ราชาวดี

ตอนที่ 4 แบบที่ 4 ชุมทรัพย์

ตอนที่ 5 แบบที่ 5 เจริญกรุง 200

รวมทั้ง 2 หมวด ความยาว 90 นาที

2. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เรื่องการประกันชีวิต เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก จำนวน 70 ข้อ แบ่งเป็น หมวดที่ 1 จำนวน 45 ข้อ หมวดที่ 2 จำนวน 25 ข้อ

ขั้นตอนการสร้างและการผลิตเครื่องมือ

1. ขั้นตอนการผลิตรายการวิธีทัศน์เรื่องการประกันชีวิต

1.1 การเตรียมงานด้านวิชาการ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าสิ่งที่เกี่ยวข้อง

ดำเนินการ ผลิตรายการวิธีทัศน์ คือ

1.1.1 ศึกษาเนื้อหาเรื่องการประกันชีวิต

1.1.2 เลือกเนื้อหาที่นำมาผลิตรายการวิธีทัศน์ โดยผู้วิจัยเลือกเอา

เนื้อหาที่ตัวแทนขายประกันชีวิตจะต้องมีความรู้ความเข้าใจขั้นพื้นฐาน โดยการทดลองครั้งนี้

จะแบ่งออกเป็น 2 หมวด หมวดละ 5 ตอน

หมวดที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกันชีวิต

- ตอนที่ 1 ประกันชีวิตคืออะไร
- ตอนที่ 2 คำจำกัดความที่ควรรู้เกี่ยวกับประกันชีวิต
- ตอนที่ 3 หลักเกณฑ์ในการพิจารณารับประกันชีวิต
- ตอนที่ 4 หลักเกณฑ์ในการขอทำสัญญาประกันชีวิต
- ตอนที่ 5 การใช้สิทธิในกรมธรรม์ประกันชีวิต

หมวดที่ 2 แบบประกันทันสมัย 5 แบบ

- ตอนที่ 1 แบบที่ 1 พุทธรักษา
- ตอนที่ 2 แบบที่ 2 สิ้นบั้นอายุ
- ตอนที่ 3 แบบที่ 3 ราชาวดี
- ตอนที่ 4 แบบที่ 4 ชุมทรัพย์
- ตอนที่ 5 แบบที่ 5 เจริญกรุง 200

1.2 การผลิตรายการวีดิทัศน์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1.2.1 กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1.2.2 เขียนบทรายการวีดิทัศน์ หมวดที่ 1 จำนวน 5 ตอน ได้แก่

- ตอนที่ 1 ประกันชีวิตคืออะไร
- ตอนที่ 2 คำจำกัดความที่ควรรู้เกี่ยวกับประกันชีวิต
- ตอนที่ 3 หลักเกณฑ์ในการพิจารณารับประกันชีวิต
- ตอนที่ 4 หลักเกณฑ์ในการขอทำสัญญาประกันชีวิต
- ตอนที่ 5 การใช้สิทธิในกรมธรรม์ประกันชีวิต

หมวดที่ 2 แบบประกันทันสมัย 5 แบบ

- ตอนที่ 1 แบบที่ 1 พุทธรักษา
- ตอนที่ 2 แบบที่ 2 สิ้นบั้นอายุ
- ตอนที่ 3 แบบที่ 3 ราชาวดี
- ตอนที่ 4 แบบที่ 4 ชุมทรัพย์
- ตอนที่ 5 แบบที่ 5 เจริญกรุง 200

1.2.3 ผลิตรายการวีดิทัศน์แบบโปรแกรม มีขั้นตอนดังนี้

1. นำเนื้อหาวิชาที่ใช้ทดลองทั้ง 2 หมวด มาเขียนบทในลักษณะของบทเรียนโปรแกรมแบบเส้นตรง

2. นำบทวีดิทัศน์ทั้ง 2 หมวด ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

3. นำบทวีดิทัศน์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วทั้ง 2 หมวดไปดำเนินการถ่ายทำ และบันทึกเทป มีคำบรรยายและดนตรีประกอบ โดยทั้งช่วงให้คิดและตอบคำถามที่ปรากฏในบทเรียน ตลอดทั้ง 2 หมวด

1.2.4 นารายการวีดิทัศน์ที่เสร็จสมบูรณ์ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแก้ไข ซึ่งมีการแก้ไขดังนี้

1. แก้ไขคำผิดในแบบฝึกหัดในแต่ละตอน
2. เพิ่ม Caption ในช่วงแนะนำวิธีการศึกษารายการวีดิทัศน์ด้วยตนเอง และในหมวดที่ 1 ตอนที่ 3
3. ในช่วงแบบฝึกหัดระหว่างคำถามและคำตอบแบบฝึกหัดในแต่ละข้อ ให้ใส่ดนตรีประกอบ พร้อมทั้งให้เวลาทั้งช่วงให้คิดนานขึ้น

1.2.5 นารายการวีดิทัศน์ที่อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแก้ไข ไปปรับปรุง หลังจากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข ก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ และหาประสิทธิภาพของเครื่องมือต่อไป

2. ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้

- 2.1 ศึกษาเทคนิคการออกข้อสอบ การเขียนข้อสอบ
- 2.2 ตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ
- 2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบชนิด

4 ตัวเลือก

หมวดที่ 1 จำนวน 90 ข้อ

หมวดที่ 2 จำนวน 50 ข้อ

2.4 นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านประกันชีวิตตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

2.5 ทดลองแบบทดสอบ นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความรู้เรื่องประกันชีวิตอยู่แล้ว เพื่อตรวจสอบค่าความยากง่าย (p) โดยให้ p มีค่าอยู่ระหว่าง .20-.80 และค่าอำนาจจำแนก (r).20 ขึ้นไป โดยวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ (Item Analysis) แล้วใช้ตารางสำเร็จรูป ของ จูเนเตฟาน (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2531 : 186-187) ได้ข้อที่อยู่ในเกณฑ์ 70 ข้อ เป็นหมวดที่ 1 จำนวน 45 ข้อ หมวดที่ 2 จำนวน 25 ข้อ ข้อสอบอีกจำนวน 70 ข้อ ที่เหลือจากการคัดเลือก ผู้วิจัยใช้เป็นแบบฝึกหัดระหว่างบทเรียน และหาค่าความเชื่อมั่น โดยคำนวณจากสูตร KR-21 ของ Kuder Richardson ได้ค่า .869 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 71 - 77) แล้วคัดเลือกแบบทดสอบไว้โดย หมวดที่ 1 จำนวน 45 ข้อ หมวดที่ 2 จำนวน 25 ข้อ

3. การพัฒนาและการหาประสิทธิภาพรายการวัดทัศน

หลังจากที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขรายการวัดทัศนที่สร้างขึ้นตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของรายการวัดทัศนต่อไปตามขั้นตอนดังนี้

1. การทดลองครั้งที่ 1 นำรายการวัดทัศนไปทดลองเป็นรายบุคคลกับตัวแทนชายใหม่ จำนวน 3 คน ระหว่างที่เรียน ผู้เรียนต้องตอบคำถาม ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก ตามที่ปรากฏในบทเรียน ตามลำดับ ด้วยการเลือกตอบข้อที่ถูกลงในกระดาษคำตอบประกอบการเรียน ที่ผู้วิจัยได้เตรียมไว้ให้ เมื่อจบบทเรียนทั้ง 2 หมวด ผู้เรียนรวมคะแนนของตนเองลงในกระดาษคำตอบประกอบการเรียนแล้วทำการทดสอบวัดผลการเรียนรู้อีกครั้ง หลังเรียน ผู้วิจัยนำผลการทดลองไปพิจารณาเพื่อปรับปรุงข้อบกพร่องของรายการวัดทัศนให้ดียิ่งขึ้น

2. การทดลองครั้งที่ 2 นำรายการวัดทัศนที่ได้รับการปรับปรุงจากการทดลองครั้งที่ 1 ไปทดลองกับตัวแทนชายใหม่ จำนวน 10 คน โดยมีขั้นตอนเหมือนข้อ 1 เสร็จแล้ว

นำผลมาวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของรายการวิดิทัศน์แบบโปรแกรม และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องให้หมดไป

3. การทดลองครั้งที่ 3 นำรายการวิดิทัศน์ที่ได้รับการปรับปรุงจากการทดลองครั้งที่ 2 ไปทดลองกับตัวแทนชายใหม่ จำนวน 30 คน โดยมีขั้นตอนเหมือนข้อ 1 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองครั้งที่ 3 มาวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของรายการวิดิทัศน์แบบโปรแกรม ให้ได้ตามเกณฑ์ 90/90

การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

นำรายการวิดิทัศน์ที่หาประสิทธิภาพได้ตามเกณฑ์ 90/90 จากการทดลองครั้งที่ 3 ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาแบบเจาะจง จำนวน 60 คน โดยสุ่มเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน โดยมีขั้นตอนการทดลองดังนี้

1. ให้ตัวแทนชายใหม่ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการประกันชีวิต เป็นการทดสอบก่อนเรียน

2. ให้กลุ่มทดลองเรียนจากรายการวิดิทัศน์เรื่องการประกันชีวิต ความยาวประมาณ 90 นาที และให้กลุ่มควบคุมเรียนจากแผนการฝึกอบรมตามปกติ

2.1 กลุ่มทดลอง ดำเนินการดังนี้

ให้กลุ่มทดลองศึกษาจากรายการวิดิทัศน์ไปตามขั้นตอน พร้อมทั้งทำแบบฝึกหัดระหว่างบทเรียนทั้ง 2 หมวด หมวดละ 5 ตอน ตามที่ปรากฏในรายการวิดิทัศน์จนจบเนื้อหา

2.2 กลุ่มควบคุม ดำเนินการดังนี้

ให้กลุ่มควบคุมเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการประกันชีวิตตามโครงการฝึกอบรม ซึ่งใช้ระยะเวลา 2 วัน โดยมีวิทยากรเป็นผู้บรรยาย

3. ให้ตัวแทนชายใหม่ทั้ง 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการประกันชีวิตเป็นการทดสอบหลังเรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27% ของ จุง เตห์ ฟาน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 186 - 187)
2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-21 ของ Kuder Richardson (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 71 - 77)
3. ค่าคะแนนเฉลี่ย (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2534 : 135)
4. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 45)
5. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของรายการวัดทัศนตามเกณฑ์ 90/90 (เสาวณีย์ สิกขามันฑิต. 2528 : 284)
6. เปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่องการประกันชีวิตระหว่าง การฝึกอบรมตามปกติกับการศึกษาด้วยตนเองจากรายการวัดทัศนแบบโปรแกรม โดยใช้ t-test for Independent Samples (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2534 : 358 - 360)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงขอแสดงสัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
X	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
X^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนน
t	แทน	ค่าวิกฤตทางการแจกแจง t

ผลการทดลองใช้รายการวัดทัศนแบบโปรแกรมครั้งที่ 1

การทดลองใช้รายการวัดทัศนแบบโปรแกรมครั้งที่ 1 เป็นการทดลองเป็นรายบุคคลกับกลุ่มตัวอย่าง 3 คน โดยให้ 1 คน ต่อวัดทัศน 1 เครื่อง การทดลองครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องของรายการวัดทัศนแบบโปรแกรม ดังนี้

1. ข้อความแบบฝึกหัด มีการพิมพ์ผิด ผู้วิจัยจึงแก้ไข
2. คำถามแบบฝึกหัดบางข้อในหมวด 2 ไม่ชัดเจน ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาแก้ไขข้อบกพร่องใหม่ เมื่อแก้ไขเรียบร้อยแล้วจึงนำไปทดลองหาประสิทธิภาพครั้งที่ 2

ผลการทดลองใช้รายการวัดทัศนแบบโปรแกรมครั้งที่ 2

การทดลองใช้รายการวัดทัศนแบบโปรแกรมครั้งที่ 2 เป็นการทดลองเป็นรายบุคคลกับกลุ่มตัวอย่าง 10 คน โดยให้ 1 คน ต่อวัดทัศน 1 เครื่อง การทดลองนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขรายการวัดทัศน ให้ได้ตามเกณฑ์ 90/90

จากผลการทดลองปรากฏว่า ผลการเรียนรู้ของตัวแทนชายใหม่ จากการทบทวนแบบฝึกหัดระหว่างบทเรียนและ แบบทดสอบหลังเรียนเป็น 90.57 / 90.85 เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นจึงไปทดลองครั้งที่ 3 ดังตาราง 1

ผลการทดลองใช้รายการวัดทัศนแบบโปรแกรม ครั้งที่ 3

ตาราง 1 คะแนนแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของแต่ละหมวด
จากการเรียนด้วยรายการวัดทัศนแบบโปรแกรม จำนวน 30 คน

หมวดที่	จำนวน	แบบฝึกหัด		จำนวน	แบบทดสอบ		เกณฑ์ 90/90
	ข้อ	X	ร้อยละ	ข้อ	X	ร้อยละ	
1	45	40.8	90.66	45	40.86	90.8	90.66/90.8
2	25	22.7	90.8	25	23.0	92.0	90.8 /92.0
รวม	70	63.5	90.71	70	63.86	91.22	90.71/91.22

จากตาราง 1 แสดงว่า ผลการเรียนรู้ของตัวแทนชายใหม่ จากการทบทวนแบบฝึกหัดระหว่างบทเรียน และแบบทดสอบหลังเรียนเป็น 90.71/91.22 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด (90/90) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่าตัวแทนชายใหม่มีผลการเรียนรู้จากการทบทวนแบบฝึกหัดระหว่างบทเรียนอยู่ในเกณฑ์ระหว่าง 90.66 – 90.8 และผลการเรียนรู้จากการทบทวนแบบทดสอบหลังเรียนอยู่ระหว่าง 90.8/92.0

เมื่อได้รายการวัดทัศนที่มีมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว จึงนำรายการวัดทัศนไปทดลองครั้งที่ 4

เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มทดลองซึ่งเรียนด้วยรายการวิดิทัศน์แบบโปรแกรม
กับกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยการอบรมตามปกติ

การทดลองครั้งนี้ ใช้กลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน เรียนด้วยรายการวิดิทัศน์แบบโปรแกรมที่ผ่านการวิจัย และพัฒนาได้ตามเกณฑ์ 90/90 แล้ว ส่วนกลุ่มควบคุมมีจำนวน 30 คน เรียนด้วยวิธีอบรมตามปกติ

ตาราง 2 เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรายการวิดิทัศน์แบบโปรแกรม กับกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีอบรมตามปกติ

หมวด	กลุ่ม	N	X	S ²	t
1	ทดลอง	30	28.6	5.21	8.25*
	ควบคุม	30	22.16	13.52	
2	ทดลอง	30	15.13	1.77	3.8*
	ควบคุม	30	12.96	8.24	
รวม	ทดลอง	30	43.73	6.98	8.80*
	ควบคุม	30	35.12	21.76	

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 แสดงว่าผลการเรียนรู้เรื่องการประกันชีวิตของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นั่นคือ เรียนจากรายการวิดิทัศน์แบบปรแกรม ส่งผลให้ตัวแทนขายใหม่มีผลการเรียนรู้เรื่องการประกันชีวิต สูงกว่าตัวแทนขายใหม่ที่เรียนด้วยวิธีอบรมตามปกติ

บทที่ 5

บทย่อ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายการวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนารายการวิทยุทัศน์แบบโปรแกรม เรื่องการประกันชีวิตสำหรับฝึกรอบรณพนักงานสอบบัตรตัวแทนด้วยวิธีเรียนด้วยตนเอง
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ เรื่องการประกันชีวิตระหว่างการฝึกรอบรณตามปกติกับการศึกษาด้วยตนเอง จาการายการวิทยุทัศน์แบบโปรแกรม

ความสำคัญของการวิจัย

1. ำได้รายการวิทยุทัศน์การสอนที่มีประสิทธิภาพสำหรับศึกษาด้วยตนเอง
2. ำซึ่งเป็นแนวทางสำหรับพัฒนาสื่อประเภทวิทยุทัศน์

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างและพัฒนา และหาประสิทธิภาพของรายการวิทยุทัศน์ เรื่องการประกันชีวิต ตามเกณฑ์ 90/90
2. ประชากร
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นบุคลากรที่สมัคร ำเป็นตัวแทนขายประกันชีวิตาใหม่ ที่จะต้องสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตตัวแทนของบริษัทเมืองไทยประกันชีวิต ช่วงเดือน มกราคม – มีนาคม 2540

3. กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะทดลองกับตัวแทนขายใหม่ของบริษัทเมืองไทยประกันชีวิตจำกัด โดยการสุ่มอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 30 คน

4. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประกันชีวิตที่ตัวแทนประกันชีวิตจะต้องทราบเพื่อเตรียมสอบขอใบอนุญาต โดยรับจากกรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. รายการวิธีทัศนแบบโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งเป็น 2 หมวด หมวดละ 5 ตอน

1.1 หมวดที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกันชีวิต

1.2 หมวดที่ 2 แบบประกันทันสมัย 5 แบบ

ทั้ง 2 หมวด ความยาวประมาณ 90 นาที

2. รายการวิธีทัศนแบบโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ เขียนบทในลักษณะของบทเรียนโปรแกรมแบบเส้นตรง และผ่านการปรับปรุงคุณภาพทั้ง 2 หมวด โดยทดลองหาประสิทธิภาพ 3 ครั้ง ดังนี้

2.1 ทดลองหาประสิทธิภาพครั้งที่ 1 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของรายการวิธีทัศน

2.2 ทดลองหาประสิทธิภาพครั้งที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน เพื่อพัฒนารายการวิธีทัศน

2.3 ทดลองหาประสิทธิภาพครั้งที่ 3 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ให้ได้เกณฑ์ 90/90

3. แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อวัดผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยเป็นแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก 70 ข้อ แต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงตัวเลือกเดียว

การดำเนินการทดลอง

นำรายการวิดิทัศน์ที่ผ่านการพัฒนาแล้ว มาดำเนินการตรวจสอบประสิทธิภาพเพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มที่เรียนจากรายการวิดิทัศน์แบบโปรแกรมกับกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีฝึกรอบรตามปกติ

1. ให้ตัวแทนชายใหม่ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การประกันชีวิต เป็นการทดสอบก่อนเรียน

2. ให้กลุ่มทดลองเรียนจากรายการวิดิทัศน์เรื่อง การประกันชีวิต ความยาวประมาณ 90 นาที และให้กลุ่มควบคุมเรียนจากแผนการฝึกรอบรตามปกติ

2.1 กลุ่มทดลอง ดำเนินการดังนี้

ให้กลุ่มทดลองศึกษาจากรายการวิดิทัศน์ไปตามขั้นตอนพร้อมทั้งทำแบบฝึกหัดระหว่างบทเรียนทั้ง 2 หมวด หมวดละ 5 ตอน ตามที่ปรากฏในรายการวิดิทัศน์จนจบเนื้อหา

2.2 กลุ่มควบคุม ดำเนินการดังนี้

ให้กลุ่มควบคุมเข้ารับการฝึกรอบร เรื่องการประกันชีวิตตามโครงการฝึกรอบรซึ่งใช้ระยะเวลา 2 วัน โดยมีวิทยากรเป็นผู้บรรยาย

3. ให้ตัวแทนชายใหม่ทั้ง 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการประกันชีวิต เป็นการทดสอบหลังเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27 % ของ จุง เทห์ ฟาน

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-21 ของ Kuder Richardson

3. ค่าคะแนนเฉลี่ย

4. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของรายการวิดิทัศน์ ตามเกณฑ์ 90/90

6. เปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่องการประกันชีวิต ระหว่าง การฝึกอบรมตามปกติกับการศึกษาด้วยตนเองจากรายการวิดิทัศน์แบบโปรแกรม โดยใช้ t-Test For Independent Samples

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ในการดำเนินการวิจัยและพัฒนารายการวิดิทัศน์แบบโปรแกรม เมื่อนำไปทดลองครั้งที่ 1 พบข้อบกพร่องของรายการวิดิทัศน์คือ ข้อความในแบบฝึกหัดมีการพิมพ์ผิดและคำถามในแบบฝึกหัดบางข้อในหมวด 2 ไม่ชัดเจน ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาแก้ไขข้อบกพร่องใหม่ แล้วจึงไปทดลองหาประสิทธิภาพครั้งที่ 2
2. นำรายการวิดิทัศน์ไปทดลองหาประสิทธิภาพกับกลุ่มตัวอย่าง 10 คน เมื่อพิจารณาแล้วปรากฏว่าผลการเรียนรู้ของตัวแทนขายใหม่จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างบทเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนเป็น 90.57/90.85 ซึ่งผลของการทดลองนี้ตัวแทนขายใหม่ สามารถทำคะแนนได้สูงเป็นส่วนใหญ่ อาจเนื่องมาจากขณะเรียน ตัวแทนขายใหม่มีความพึงพอใจกับวิธีการเรียนที่แตกต่างไปจากสภาพห้องอบรม สามารถทักรายการได้ตามใจตนเอง เมื่อสนใจเรียนสามารถมาเปิดรายการวิดิทัศน์เรียนใหม่ได้ และหลังจากได้พูดคุยกับตัวแทนใหม่ ตัวแทนใหม่บางคนจะจดเนื้อหาไปด้วย จึงน่าจะเป็นการที่ทำให้ตัวแทนขายใหม่ทำข้อสอบได้ถูกมาก
3. จากการทดลองครั้งที่ 2 ตัวแทนใหม่ได้มาพูดคุยกับผู้วิจัย หลังจากเรียนด้วยรายการวิดิทัศน์แบบโปรแกรม ในช่วงแบบประกันที่จะต้องดูภาพกราฟิกเป็นเวลานาน ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการปรับปรุงรายการวิดิทัศน์ใหม่โดยให้ตรงช่วงแบบประกัน เป็นกราฟิกวิ่งขึ้นมา จากนั้นนำรายการวิดิทัศน์ไปทดลองหาประสิทธิภาพ โดยใช้เกณฑ์ 90/90 กับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ผลการเรียนรู้ปรากฏว่าได้ 90.71/91.22 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 90/90

4. การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของตัวแทนชาวยุโรป ที่เรียนด้วยรายการวิดิทัศน์แบบโปรแกรมกับตัวแทนชาวยุโรปที่เรียนด้วยวิธีอบรมตามปกติ ผลการวิจัยปรากฏว่าผลการเรียนรู้ระหว่างตัวแทนชาวยุโรปที่เรียนด้วยวิธีอบรมตามปกติ ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลการเรียนรู้ระหว่างตัวแทนชาวยุโรปที่เรียนด้วยรายการวิดิทัศน์แบบโปรแกรมสูงกว่าตัวแทนชาวยุโรปที่เรียนด้วยวิธีอบรมตามปกติ อาจเนื่องมาจากการอบรมแต่ละครั้งจะมีตัวแทนชาวยุโรปจำนวนมากซึ่งแต่ละคนจะไม่คุ้นเคยกัน จึงไม่กล้าถามวิทยากรเมื่อไม่เข้าใจหรือฟังไม่ทัน ประกอบกับเนื้อหาการอบรมแต่ละครั้งมีเนื้อหามากเกินไป ทำให้ตัวแทนชาวยุโรปจำไม่ได้ แต่การเรียนด้วยรายการวิดิทัศน์สามารถย้อนกลับมาดูได้ด้วยตนเอง หรือทบทวนได้เมื่อไม่เข้าใจ ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถของการเรียนรู้แต่ละคน ทำให้รายการวิดิทัศน์ให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่า

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 รายการวิดิทัศน์แบบโปรแกรม เป็นสื่อชนิดหนึ่งที่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี ถ้ามีการออกแบบเนื้อหาและองค์ประกอบอื่นที่มีความเหมาะสมแล้ว ผู้เรียนจะเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์มากที่สุด ไม่ต้องหาความรู้แต่เฉพาะในห้องเรียน

1.2 ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนารายการวิดิทัศน์แบบโปรแกรมในสาขาวิชาต่าง ๆ หรือด้านอื่น ๆ

1.3 ควรมีการเผยแพร่ความรู้เรื่องการสร้างและการใช้รายการวิดิทัศน์แบบโปรแกรมให้กว้างขวางทั้งในหมู่นักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไป และเจ้าหน้าที่หน่วยงานด้านการศึกษาของรัฐบาล หรือเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนและการฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัย

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนารายการวิธีทัศน์แบบโปรแกรมในสาขาวิชาต่าง ๆ และในระดับต่าง ๆ ทั้งในสถาบันรัฐบาลและเอกชน

2.2 ผู้วิจัยควรมีความรู้หลากหลายในการออกแบบสื่อ เพราะจะสามารถทำให้เลือกสิ่งที่เหมาะสมที่สุดสำหรับสื่อ นั้น ๆ เช่น ความรู้ ทฤษฎีสี การกำหนดเทคนิคต่าง ๆ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการประกันภัย. คู่มือธุรกิจประกันภัยในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2530.
- กิดานันท์ มลิทอง. เทคโนโลยีศึกษาร่วมสมัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ไทยวัฒนาพานิช, 2531.
- เกศินี รัชติกเสถียร. "การใช้เทคโนโลยีทางการสอนในห้องเรียน," เอกสารประกอบการสอนเทคโนโลยี 320. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- เครือวัลย์ ลิมอภิชาติ. หลักและเทคนิคการจัดการฝึกอบรมและการพัฒนาแนวทางการวางแผนการเขียนโครงการ. กรุงเทพฯ : สยามศิลป์การพิมพ์, 2531.
- จิรัชย์ ปัญญาฤทธิ์. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยและความคงทนของการเรียนรู้ระหว่างการเรียนโดยใช้เทปโทรทัศน์การสอนกับเทปโทรทัศน์การสอนแบบโปรแกรม. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- เจलय รัชต์เพื่อนน้อย. แนวโน้มเกี่ยวกับบทบาทนักเทคโนโลยีทางการศึกษาในงานฝึกอบรมสำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในปีพุทธศักราช 2536. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- ชม ภูมิภาค. เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ประสานมิตร, 2515.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. การบริหารสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2526.
- ชูเกียรติ ประมูลผล. ประกันชีวิต. กรุงเทพฯ : กิ่งจันทร์การพิมพ์, 2527.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : เจริญผล, 2534.
- ณรงค์ สมพงษ์. การสร้างชุดการเรียนรู้ด้านตนเองวิชาหลักการถ่ายรูปด้วยวิธีวีเคาระห์ระบบ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- นิพนธ์ สุขปรีดี. โสตทัศนศึกษา. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2528.

นิติตปริญาโทเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

เอกสารสัมมนาเทคโนโลยีการศึกษากับการอบรม. หน้า 157 - 161.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.

บุญ ใจชื้อกุล. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปัจจุบันพยาบาลของนักเรียนนายสิบเหล่าแพทย์

ทหารบก จากการสาธิตด้วยเทปโทรทัศน์ โดยวิธีทบทวนต่าง ๆ. ปริณานิพนธ์

กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

บุญยิ่ง ไร่สุขศิริ. การสร้างชุดการสอนจุลบทวิชาการพยาบาลพื้นฐานเรื่องการทำงานผล

สำหรับนักศึกษาพยาบาลระดับวิชาชีพ. ปริณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

บุญสม เลิศพิเชฐ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาและทักษะกระบวนการ

การทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดบทเรียน

เทปโทรทัศน์กับการสอนตามคู่มือครู. ปริณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

ประหยัด จิรวรพงศ์. หลักการและทฤษฎีเทคโนโลยีทางการศึกษา. พิษณุโลก :

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2527.

เพียร ศรีทอง. การสร้างและหาประสิทธิภาพของรายการโทรทัศน์เพื่อการสอนวิชา

ภาษาไทย 102 เรื่องการละครไทยในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา

ชั้นสูงวิชาเอกพลศึกษา วิทยาลัยพลศึกษา. ปริณานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2529. อัดสำเนา.

พงศ์ศิษฐ์ ไทยสีหราช. การสำรวจสถานการณ์ความต้องการและปัญหาการใช้สื่อการสอน

ในโปรแกรมการฝึกอบรมของธนาคารในประเทศไทย. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

พิลาศ เกื้อมี. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางช่างโดยการสอนวิธีสาธิตธรรมดาและ

สาธิตโดยใช้เทปโทรทัศน์. ปริณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.

- ไพโรจน์ วรกุล. การพัฒนารายการวิดิทัศน์การสอนเรื่องการพินิจภาพและการใช้ภาพทางการศึกษา. ปริณิฎานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- มนัส เกิดยิ้ม. การพัฒนารายการวิดิทัศน์การสอนวิชาอาชีพเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1. ปริณิฎานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- มณฑา คลอวุฒินันท์. ชุดการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530. อัดสำเนา.
- ภาวนา พรหมสาขา ณ สกลนคร. การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้รายการโทรทัศน์การสอนที่ใช้การนำเสนอเรื่องต่างกัน. ปริณิฎานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- ภิญโญ สาธร. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2517.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2535. พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2525.
- รังสรรค์ ดวงสร้อยทอง. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนทางการเรียนวิชาช่างเรียงลำดับขั้นการทอผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาจากแบบพิมพ์หล่อ โดยใช้บทเรียนเทปโทรทัศน์แบบสรุปเป็นขั้นตอนกับการสอนปกติ. ปริณิฎานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2530. อัดสำเนา.
- รัชนิเพ็ญ เทพหัสดิน ณ อยุธยา. การสร้างชุดการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม. ปริณิฎานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ทวีติการพิมพ์, 2524.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :

ทวีกิจการพิมพ์, 2531.

วรวรรณ จันทรรัฐ. การสร้างชุดการสอนเทปโทรทัศน์สำหรับผู้ปกครองในการฝึกฟัง

ให้แก่เด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

วสันต์ อดิศักดิ์. การผลิตเทปโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและฝึกอบรม. กรุงเทพฯ :

โอเดียนสตร์, 2533.

วุฒิชัย จานงค์. การเรียนรู้กับการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : แผนกการพิมพ์

ห้างหุ้นส่วนจำกัดเกษมสุวรรณ, 2513.

วิเชียร ชิวพัฒน์. การฝึกอบรมและคู่มือวิทยากร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2528.

วัชรินทร์ จาปี. "คลื่นลูกใหม่ในการฝึกอบรม," การศึกษานอกโรงเรียน.

23(130) : 7 - 15 ; กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2529.

วิภาวรรณ สุขสฤติย์. การผลิตวีดิโอเทปเรื่องเครื่องแต่งกายชายสำหรับใช้ส่วนนักศึกษา

วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น โรงเรียนสารพัดช่าง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

สมาน ขาดิยานนท์. "เทคโนโลยีทางการศึกษา," ประมวลบทความเกี่ยวกับนวัตกรรมและ

เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2517.

สมาน อัสวภูมิ. การสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมเรื่อง "การนิเทศแบบคลินิก" สำหรับ

ครูมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

อัดสำเนา.

สนั่น ปัทมะทิน. "ข้อดีข้อเสียของวีดิโอ," คาเมรา. 1(4) : 72 - 75 ; 2527.

ศิริพันธุ์ มณีรัตน์. ระบบการฝึกอบรมโดยใช้สื่อประสมสำหรับธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

สุชาติ ศิริสุขาพุลย์. การสอนทักษะปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

พระนครเหนือ, 2526.

- สุดสวาท เกศบุรมย์. ความคิดเห็นและความต้องการรายการวิดีโอเทปเพื่อการศึกษาด้านอาชีพ สำหรับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- สุประณีต ยศกลาง. การสร้างและทดลองใช้เทปโทรทัศน์สื่อพื้นบ้านหมอลำเรื่องยาเสพติด สำหรับฝึกอบรมกลุ่มเยาวชนนอกโรงเรียนในจังหวัดร้อยเอ็ด. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- สุรกุล เจนอบรม. "รายงานการวิจัยและสำรวจความต้องการด้านฝึกอบรมของบุคลากร สาย ค. (เจ้าหน้าที่ฝ่ายสำนักงาน)," การศึกษานอกระบบ. 4(10) : 44 - 53 ; มกราคม - เมษายน 2532.
- สุรัชย์ ลิกขานันท์. การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์การศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2528.
- สุธี ประเสริฐ. สำรวจสภาพความต้องการและปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนในการฝึกอบรม พนักงานโรงแรมในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- สุธีรา แก้วมณี. การศึกษาประสิทธิภาพเทปวีดิทัศน์การสอนวิชานาฏศิลป์เรื่อง "ราชวงมารฐาน" ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- สุรัชทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์และภาพทัศน์. นนทบุรี : สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุรัชทัยธรรมมาธิราช, 2530.
- . การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร. นนทบุรี : สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุรัชทัยธรรมมาธิราช, 2532.
- เสาวณีย์ ลิกขานันท์. เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2528.
- หนูม้วน ร่มแก้ว. รายการโทรทัศน์เรื่องกาวยางและผนังภาพด้วยกาวยาง. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

- อภิชาติ พุทธเจริญ. การเปรียบเทียบการเรียนรู้จากเทปโทรทัศน์สื่อดแบบต่าง ๆ ซึ่งใช้
มมกล้องต่าง ๆ กัน ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- อมร รักษาสัตย์ และโสรัจ สุจริตกุล. การบริหารงานบุคคลในประเทศไทย. พระนคร :
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2504.
- อนันต์ เลขวรรณวิจิตร. ผลการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้โดยวิธีทัศนวิชาวทยาสาตร์
คหกรรมสาตร์ และศิลปหัตถกรรมสาหรับนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ.
ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
อัดสำเนา.
- อนันต์ธนา อังกินันท์ และเกื้อกูล คูปรัตน์. สื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์เพื่อการศึกษา.
โรงพิมพ์คุณพิมพ์อักษรกิจ, 2524.
- อนันต์นพ นิรมล. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้กิจกรรมนาฏศิลป์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
จากเทปโทรทัศน์กับการสอนปกติ. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- อาศิรา สามพิ้ว. การพัฒนาวิธีทัศนการสอนเรื่องมารยาทไทยสาหรับนักเรียนที่มีความบกพร่อง
ทางการไ้ป็นโรงเรียนเศรษฐเสถียรกรุงเทพมหานคร. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- อุทุมพร จามรมาน. คู่มือการประเมินโครงการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : หน่วยพัฒนาคณาจารย์
ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- Armstrong, J. "The Development and Evaluation of a Multi-Media Self-
Instructional Package in Beginning French at Tarraw Country
Junior College," Dissertation Abstracts International. 30 :
5669-A ; April, 1972.
- Belson, W.A. "Effect of Television on the Interest and the Initiative
of Adult Viewers in Greater London," British Journal of
Psychology. United Kingdom, 1959.

Borg, Walter R. and Meredith D. Gall. Education Research. New York : Longman, 1979.

Brawlery, O.D. "A Study of Evaluate the Effects of Using Multi-Media Instructional Modules to Teach Time Telling to Regarded Learners," Dissertation Abstracts International. 33 : 2368-A ; January, 1975.

Carner, Richard L. "An Evaluation of Teaching Reading to Elementary Pupils Through Close Circuit TV," Dissertation Abstacts International. 23 : 160 ; 1962.

Civil Service Training. Employee Training in Public Service. Chicago : Civil Service Assembly of the United. States and Canada, 1941.

Dale, Edgar. Audio-Visual Methods in Teaching. Revised Edition, New York : Holt, Rinehart and Winston, 1956.

Elrod, Elizabeth Looila. "Instant Replay Television as a Tool for Teaching Certain Physical Aspects of Singing," Dissertation Abstacts International. 32Z10X : 5823-A ; April, 1972.

Fisher, J.C. "The Effect of Videotape Recording on Swimming Performance and Knowledge to Stroke Mechanics," Completed Research in Health Physical Education and Research. 20 : 216 ; 1977.

Frank, A. De Phillips and others. Management of Training Programs Home Wood. III : Richard D. Trwin, 1960.

Fry, Edward B. Glenn L. Bryan and Joseph W. Rigney, "Teaching Machines : An Annotated Bibliography," A-V Communication Review. Vol. 8. Supplement 1, 1960.

International Labour Organization, International Labour Office.

Teaching and Training Methods for Management Development.

Geneva : Atar S.A., 1974.

Joseph, B. Kingsbury. Personnel Administration for Thai Students.

Bangkok : Thammasat University, 1957.

Koenig, Allen E. and Ruane B. Hill. "The Further Vision," The

University of Wisconsin Press. Wisconsin, 1967.

McDonald, E.J. "The Development and Evaluation of a Multi-Media

Self-Instructional Learning Package for Use in Remedial

English at an Urban Community College," Dissertation Abstracts

International. 34 : 432-A ; May, 1971.

Purdue University. "Closed Circuit Television Instruction Media,"

in Research Television and Film. New York : 1967.

ពាក្យសម្រាប់

ภาคผนวก ก

ตารางการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r)

ค่าความแปรปรวนและค่าความเชื่อมั่น KR-21

ตารางการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r)

ข้อที่	P_H	P_L	p	r
1	0.70	0.44	.57	.27
2	0.77	0.33	.55	.45
3	0.85	0.70	.78	.21
4	0.96	0.55	.79	.57
5	0.96	0.48	.76	.62
6	0.92	0.59	.77	.44
7	0.77	0.37	.58	.41
8	0.96	0.51	.77	.60
9	0.88	0.70	.80	.26
10	0.96	0.55	.79	.57
11	0.96	0.48	.76	.62
12	0.92	0.59	.77	.44
13	0.74	0.55	.65	.21
14	0.96	0.55	.79	.57
15	0.92	0.59	.77	.44
16	0.92	0.59	.77	.44
17	0.85	0.51	.69	.39
18	0.96	0.51	.77	.60
19	0.85	0.55	.71	.35
20	0.77	0.51	.64	.28
21	0.81	0.62	.72	.23
22	0.88	0.66	.78	.30

ข้อที่	P_H	P_L	p	r
23	0.81	0.59	.71	.26
24	0.96	0.55	.79	.57
25	0.92	0.51	.74	.51
26	0.96	0.55	.77	.44
27	0.85	0.70	.78	.21
28	0.85	0.44	.68	.45
29	0.88	0.66	.78	.30
30	0.81	0.62	.72	.23
31	0.92	0.57	.76	.46
32	0.96	0.48	.76	.62
33	0.74	0.55	.66	.25
34	0.77	0.59	.69	.22
35	0.88	0.70	.80	.26
36	0.96	0.55	.79	.57
37	0.96	0.55	.76	.48
38	0.55	0.29	.42	.21
39	0.85	0.66	.76	.25
40	0.92	0.51	.74	.51
41	0.96	0.48	.76	.62
42	0.55	0.33	.44	.23
43	0.81	0.62	.72	.23
44	0.96	0.55	.79	.57

ข้อที่	P_H	P_L	p	r
45	0.74	0.55	.65	.21
46	0.96	0.66	.80	.38
47	0.92	0.55	.76	.48
48	0.85	0.62	.74	.29
49	0.92	0.51	.74	.51
50	0.81	0.37	.60	.46
51	0.81	0.40	.61	.43
52	0.55	0.33	.44	.23
53	0.62	0.33	.47	.29
54	0.96	0.48	.76	.62
55	0.59	0.22	.40	.39
56	0.88	0.66	.78	.30
57	0.85	0.44	.68	.45
58	0.85	0.51	.69	.39
59	0.81	0.44	.63	.40
60	0.74	0.18	.45	.56
61	0.70	0.51	.61	.26
62	0.81	0.40	.61	.43
63	0.92	0.59	.77	.44
64	0.92	0.51	.74	.51
65	0.85	0.40	.64	.48
66	0.96	0.74	.78	.42

ข้อที่	P_H	P_L	P	r
67	0.81	0.44	.63	.40
68	0.92	0.59	.77	.44
69	0.92	0.59	.77	.44
70	0.92	0.62	.79	.42

สูตรการหาค่าความแปรปรวน

$$S_t^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

N คือ จำนวนผู้ทำแบบทดสอบ = 100

$\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมด = 5,042

$\sum X^2$ คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง = 264,240

$$S_t^2 = \frac{100 (264,240) - (5,042)^2}{100(100-1)}$$

$$= \frac{1,002.239}{9,900}$$

$$= 101.23$$

สูตรหาค่าความเชื่อมั่น KR-21

$$r^{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{X(n - X)}{n_t^2} \right\}$$

r^{tt} คือ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n คือ จำนวนข้อสอบ = 70

X คือ คะแนนเฉลี่ยของเครื่องมือวัด = 50.42

s_t^2 คือ ค่าความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด = 101.23

$$r_{tt} = \frac{70}{70-1} \left\{ 1 - \frac{50.42 (70-50.42)}{70(101.23)} \right\}$$

$$= \frac{70}{69} \left\{ 1 - \frac{50.42 (19.58)}{7,086.1} \right\}$$

$$= 1.001 (1-0.139)$$

$$= 1.01 (0.861)$$

$$= 0.869$$

ภาคผนวก ข

สคริปต์เรื่องการประกันชีวิต

และ

แบบทดสอบ

สคริปต์ วิดีทัศน์แบบโปรแกรม
เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกันชีวิต

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
1	Fade-in Caption วิธีทัศน์การสอนโปรแกรม Fade-out	ดนตรี
2	Fade-in Caption ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการ ประกันชีวิต Fade-out	ดนตรี
3	Fade-in MCU พิธีกร ข้อความ Captom ขั้นที่ 1	สวัสดีค่ะ วิธีทัศน์การสอนแบบโปรแกรมที่จะได้เรียน ต่อไปนี้สร้างขึ้นมาสำหรับให้ท่านนักศึกษา สามารถเรียน ได้ด้วยตนเอง ซึ่งวิธีทัศน์การสอนแบบโปรแกรมนี้ ท่านนักศึกษาจะได้เรียนส่วนที่เป็นเนื้อหาความรู้ และ ตอบคำถามไปตามลำดับต่อเนื่องกันจนจบโดยมีวิธี เรียนง่าย ๆ ดังนี้ค่ะ ขั้นที่ 1 ท่านนักศึกษาจะได้เรียนส่วนที่เป็นเนื้อหา ความรู้ทีละตอนด้วยการดู ฟัง และทำความเข้าใจ ตามไปด้วย

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
	ข้อความ Caption ขั้นที่ 2 วิทัศน์การสอนโปรแกรม Fade-out ข้อความ Caption ขั้นที่ 3 Fade-out	ขั้นที่ 2 ท่านนักขายจะต้องตอบคำถามตามลำดับข้อ โดยท่านนักขายสามารถ Pause เรื่องเล่น VDO หรือ หยุดภาพ VDO เพื่อจะสามารถคิดหาคำตอบที่คิดว่าถูก ต้องเพียงข้อเดียว ลงในกระดาษคำตอบที่เตรียมไว้ให้ ขั้นที่ 3 หลังจาก Play VDO ต่อไป ท่านนักขาย สามารถจะตรวจสอบคำตอบได้ทันที โดยมีวิธีให้คะแนน ดังนี้คือ ข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือ ไม่ตอบให้ 0 คะแนน อย่าลืมค่ะ การเรียนด้วยตนเอง ท่านจะต้อง รื้อสัปดาห์ต่อตนเอง จะต้องไม่ดูคำตอบก่อนตอบคำถาม เพราะการทบทวนเช่นนั้นจะไม่สามารถทบทวนที่ท่านประสบ ความสำเร็จในการเรียนรู้ได้เลย
4	Fade-in Caption ประกันชีวิตคืออะไร Fade-out	ดนตรี
5	Fade-out LS ภาพพ่อค้าแม่ค้ากำลังขายของ Fade-out	การประกันชีวิต คือ การประกันคุณค่าทางเศรษฐกิจ ของมนุษย์ หรือเป็นการประกันความสามารถ ในการ หารายได้ของหัวหน้าครอบครัวนั่นเอง

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
6	Fade-in MS ภาพมอบสินไหมให้กับ ครอบครัวในงานศพ Fade-out	ในครอบครัวใดครอบครัวหนึ่ง ถ้าหัวหน้าครอบครัว ต้องจากไปอย่างกะทันหันแล้ว รายได้ที่หัวหน้า ครอบครัวเป็นคนจัดหามาก็ย่อมจะทำให้ครอบครัวต้อง ประสบความเดือดร้อน
7	CU ภาพกรรมกรรมประกันชีวิต Face-out	ดังนั้น ผู้ที่ไม่ประมาณแล้ว มักจะทำประกันชีวิตไว้ ยามเมื่อตนเองต้องจากไปอย่างกะทันหัน ครอบครัว ก็จะได้รับเงินชดเชย จากบริษัทประกันชีวิตจำนวน หนึ่ง มาทดแทนรายรับที่ได้ขาดหายไป
8	Fade-in LS ภาพผู้คนกำลังเดินอยู่ภายใน ธุรกิจ Fade-out	ดังนั้น หลักการประกันชีวิต เกิดจากการรวมกลุ่มของ บุคคลขึ้นเป็นส่วนใหญ่ โดยบุคคลเหล่านี้มีโอกาส ประสบอันตรายจากภัยพิบัติและจากโรคภัยไข้เจ็บ ทั้งนั้น
9	Fade-out MS ภาพบุคคลกำลังรับประทานอาหาร Fade-out	กลุ่มบุคคลเหล่านี้ จึงร่วมกันปกป้อง หรือแบ่งภาระ ความสูญเสียซึ่งกันและกัน เมื่อบุคคลใดในกลุ่มเกิด ความเสียหาย เนื่องจากอันตรายจากการเสี่ยงภัย ใด ๆ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
10	Fade-in CU ภาพมือกำลังจ่ายเงินเป็น วงกลม Fade-out	จะช่วยกันเฉลี่ยคนละเล็กละน้อย โดยสม่ำเสมอ และยุติธรรมเพื่อช่วยค่าสูญเสียที่เกิดขึ้นแก่บุคคล ผู้ประสบภัยนั้น
11	Fade-in CU พนักงานมอบกรมธรรม์ ประกันแล้วจิ้มมือ Fade-out	ดังนั้น หลักการประกันชีวิต ยึดถือความสุจริตใจ ทั้ง 2 ฝ่าย ทั้งผู้เอาประกัน และผู้รับประกัน
12	Effect Caption การประกันชีวิตสำคัญอย่างไร Fade-out	ดนตรี
13	Fade-in MS ภาพพ่อแม่ลูกกำลังพูดคุยกัน อย่างมีความสุข	ด้านครอบครัว เป็นการสร้างหลักประกันในด้านการ ออมทรัพย์ ก่อให้เกิดนิสัยการประหยัดรับผิดชอบต่อ ครอบครัว และยังเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
14	Fade-in LS ภาพตึกอาคารสูง	ด้านธุรกิจ เป็นการคุ้มครองหลักทรัพย์ ในกรณีมี หนี้สิน เมื่อมีการลงทุนในธุรกิจหรือมีการจ้าง อสังหาริมทรัพย์ไว้ หากผู้จ้างจนถึงแก่ระยะ อสังหาริมทรัพย์ก็จะได้รับการผ่อนคืน จาก จำนวนเงินเอาประกันที่บริษัทประกันชีวิตจะต้องชดเชย
15	LS ภาพการก่อสร้างสะพาน Fade-out	ต่อประเทศชาติ เป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ในการประกันสังคม อีกทั้งเป็นแหล่งระดมทุนระยะยาว ขนาดใหญ่ของประเทศ ซึ่งรัฐบาลได้เข้าไปพัฒนา ประเทศชาติ
16	Effect Caption อัศเจรีย์ Fade-out	ต่อไปนี้ท่านนักข่าวโปรดตอบคำถาม ข้อ 1-5
17	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 1	1. การประกันชีวิต หมายถึง ข้อใด ก) การลดความเสี่ยงภัยที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ข) วิธีการป้องกันภัยมาให้เกิดขึ้น ค) วิธีการชดเชยจากการป้องกันภัย ง) วิธีการทดแทนการสูญเสียรายได้

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
18	Caption คำถามข้อที่ 1 ข้อ ง. กระพริบ Fade-out	การประกันชีวิตหมายถึง วิธีการทดแทนการสูญเสียรายได้ ข้อ ง. ถูกต้องค่ะ
19	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 2	2. ข้อใดเป็นประโยชน์สำคัญของการประกันชีวิตที่มีต่อประเทศชาติ ก) ทำให้ครอบครัวมีหลักประกัน ข) ช่วยสะสมทุนเพื่อการพัฒนาประเทศ ค) ทำให้ประชาชนมีนิสัยประหยัด ง) เป็นการแบ่งเบาภาระด้านประชาสงเคราะห์ของรัฐบาล
20	Caption คำถามข้อที่ 2 ข้อ ข. กระพริบ Fade-out	ประโยชน์สำคัญของการประกันชีวิตต่อประเทศชาติโดยรวมคือช่วยสะสมทุนเพื่อการพัฒนาประเทศ ข้อ ข. ถูกค่ะ
21	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 3	3. หลักการประกันชีวิต ใช้หลักการข้อใด ก) หลักของการประหยัด ข) หลักของการรวมกลุ่ม ค) หลักการความยุติธรรม ง) หลักการเฉลี่ยภัย

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
22	Caption คำถามข้อที่ 3 ข้อ ง. กระพริบ Fade-out	หลักการประกันชีวิต เราใช้หลักการเฉลี่ยภัย ข้อ ง. ถูกต้องค่ะ
23	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 4	4. การประกันชีวิตมีหลักอะไร ก) ความซื่อตรง และความซื่อสัตย์ ข) ความซื่อสัตย์ และความซื่อซม ค) ความเอื้ออารีย์ และความเชื่อใจซึ่งกันและกัน ง) ความซื่อสัตย์ สุจริตใจต่อกัน
24	Caption คำถามข้อที่ 4 ข้อ ค. กระพริบ Fade-out	การประกันชีวิตคือ วิธีการที่คนกลุ่มหนึ่งรวมตัวกันขึ้น เพื่อช่วยกันเฉลี่ยภัย อันเนื่องจากการเสียชีวิต ข้อ ค. ถูกค่ะ
25	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 5	5. ข้อใดคือความหมายที่ถูกต้องของการประกันชีวิต ก) วิธีการที่คนกลุ่มหนึ่งรวมกันเพื่อการออม ข) วิธีการที่คนกลุ่มหนึ่งรวมตัวกันป้องกันภัยที่อาจ เกิดขึ้นได้ในอนาคต ค) วิธีการที่คนกลุ่มหนึ่งรวมตัวกันขึ้นเพื่อช่วยกันเฉลี่ย ภัยอันเนื่องจากการเสียชีวิต ง) ถูกทุกข้อ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
26	Caption คำถามข้อที่ 5 ข้อ ค. กระพริบ Fade-out	การประกันชีวิตคือ วิธีการที่คนกลุ่มหนึ่งรวมตัวกันขึ้น เพื่อช่วยกันเฉลี่ยภัยอันเนื่องจากการเสียชีวิต ข้อ ค. ถูกต้องค่ะ
27	Effect Caption คำจำกัดความที่ควรรู้เกี่ยวกับ การประกันชีวิต Fade-out	ดนตรี
28	Fade-in Caption เบี้ยประกันชีวิต คืออะไร Fade-out	ดนตรี
29	Fade-in CU ภาพลูกค้าชำระเงินและ ได้รับใบเสร็จรับเงิน Fade-out	เบี้ยประกันชีวิตคือ จำนวนเงินที่ผู้เอาประกันจะต้อง จ่ายให้กับบริษัทเพื่อความเสี่ยงครอง โดยปกติ บริษัทฯ จะเรียกเก็บเบี้ยประกันในอัตราคงที่หรือเท่ากันจนกว่า จะครบสัญญา

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
30	Fade-in CU คู่มือแบบประกันต่าง ๆ Fade-out	ในการทำประกันชีวิต แบบประกันมีหลายแบบ แต่ละแบบจะมีเงินปันผล หรือไม่มีเงินปันผลก็ได้
31	Fade-in Caption เงินปันผลคืออะไร Fade-out	เงินปันผลคือเงินส่วนเกินของบริษัทซึ่งเกิดจาก การประกอบธุรกิจ
32	Fade-in Caption 1. เป็นเงินสด 2. ผากสะสมไว้กับบริษัท 3. หักจ่ายเบี้ยประกันงวดต่อไป 4. เพิ่มจำนวนเงินเอาประกัน Fade-out	จะนำไปจ่ายให้กับผู้เอาประกันในรูป 1. เป็นเงินสด 2. ผากสะสมไว้กับบริษัท 3. หักจ่ายเบี้ยประกันงวดต่อไป 4. เพิ่มจำนวนเงินเอาประกัน
33		กรมธรรม์ประกันชีวิตคือสัญญาระหว่างผู้เอา ประกันและบริษัท ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามที่ได้ กำหนดไว้ในกรมธรรม์

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
34	Fade-in Caption ผู้เอาประกัน คือใคร MCU ภาพเด็ก Fade-out	ผู้เอาประกันคือ ผู้ที่ประกันชีวิตกับบริษัทประกันชีวิต ผู้เอาประกันที่เป็นบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ จะ สามารถทำประกันได้จะต้องได้รับความยินยอมจาก ผู้ปกครองเท่านั้น
35	Fade-in ผู้รับประโยชน์คือใคร Fade-out	ผู้รับประโยชน์คือ บุคคลผู้ที่จะได้รับค่าสินไหม ทดแทน ซึ่งผู้เอาประกันจะระบุไว้ในกรมธรรม์ เช่น สามี ภรรยา บุตร กองมรดกผู้เอาประกัน
36	Fade-in CU ข้อความหลังกรมธรรม์ Fade-out	ผู้เอาประกันสามารถเปลี่ยนผู้รับประโยชน์ได้โดย แจ้งให้บริษัทบันทึกไว้เป็นหลักฐานในกรมธรรม์
37	Fade-in MCU ภาพผู้รับประโยชน์ยื่นความ จ्ञานงกับฝ่ายพิจารณารับประกัน และ เจ้าหน้าที่สัถหลัง กรมธรรม์ Fade-out	แต่ถ้าผู้รับประโยชน์ได้รับมอบกรมธรรม์แล้วและ แจ้งความจ้งกับบริษัท ว่าตนจ้งจะถือประโยชน์ จากสัญญาี้ ก็ไม่สามารถเปลี่ยนผู้รับประโยชน์ได้ นอกจากผู้แสดงความจ้งจะยินยอมเท่านั้น

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
38	Fade-in Caption ผู้รับประโยชน์มีหน้าที่อย่างไร Fade-out	ดนตรี
39	Fade-in MCU ผู้รับประโยชน์แจ้งต่อเจ้าหน้าที่ บริษัท ชื่อนตัวอักษรข้อ 1 ลงบนภาพ Fade-out	1. แจ้งให้บริษัททราบในกรณีที่อยู่เอาระกันเสียชีวิต
40	Fade-in MCU เจ้าหน้าที่ตรวจเอกสาร กรรมกรรม สถานะเป็นบ้าน บัตรประชาชน ชื่อนอักษร ข้อ 2 ลงบนภาพ Fade-out	2. ต้องนำเอกสารการมรณกรรมมาแสดงต่อบริษัท เช่น ใบมรณบัตร กรรมกรรม ใบรายงานแพทย์ สถานะเป็นบ้านของผู้ตายและอื่น ๆ ที่เป็น ประโยชน์ต่อการดำเนินการของบริษัท

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
41	Fade-in MCU ภาพการพูดคุยระหว่าง เจ้าหน้าที่กับผู้รับผลประโยชน์ ชื่อนภาพข้อ 3 ลงบนภาพ Fade-out	3.1ให้ความร่วมมือในการพิสูจน์สภาพากบริษัทสงสัย
42	Fade-in Caption เงินสำรองประกันชีวิต Fade-out	เงินสำรองประกันชีวิต คือ
43	Fade-in Caption จำนวนเงินที่บริษัทจัดสรรไว้ ตามความผูกพันของกรมธรรม์ Fade-out	จำนวนเงินที่บริษัทจัดสรรไว้ตามความผูกพันของ กรมธรรม์

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
44	Fade-in Caption จำนวนเงินที่บริษัทจัดสรรไว้ ตามความผูกพันของกรรมธรรม์ + ผลกำไรจากการลงทุน Fade-out	รวมกับผลกำไรที่ได้จากการลงทุนของบริษัท ทำให้ บริษัทสามารถจ่ายผลประโยชน์ตามกรรมธรรม์ที่จะ เกิดขึ้นในอนาคตได้
45	Fade-in Caption มูลค่ากรรมธรรม์ประกันภัย Fade-out	มูลค่ากรรมธรรม์ประกันภัย หมายถึง มูลค่าเงิน สำเร็จมูลค่าขายเวลา
46	Fade-in Caption มูลค่าเงินสด Fade-out	มูลค่าเงินสด หมายถึง การที่เบี้ยประกันชีวิตที่ผู้เอา ประกันต้องจ่ายให้แก่บริษัทรับประกันชีวิต มีจำนวน เท่ากันตลอดอายุของสัญญาทั้ง ๆ ที่ความเสี่ยงภัยจะ ค่อย ๆ สูงขึ้นตลอดเวลานั้น ทำให้เบี้ยประกันที่ผู้เอา รับานปีต้น ๆ สูงกว่าความเสี่ยงภัยจริง บริษัทจะต้อง นำเบี้ยประกันส่วนเกินนั้นไปหาดอกผลเพื่อนำไปชดเชย เบี้ยประกันส่วนที่ไม่พอกับความเสียหายในปีหลัง ประกอบกับข้อกำหนดของกฎหมายที่กำหนดค่าให้บริษัทรับ ประกันชีวิต ตั้งเงินสำรองไว้จากเบี้ยประกันชีวิตเท่า ที่เก็บมาได้ ทำให้เกิดกองทุนเรียกว่ามูลค่าเงินสด

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
47	Fade-in Caption เป็ยเลียงซีฟ Fade-out	เป็ยเลียงซีฟหมายถึง เป็ยประกันที่บริษัทจ่ายให้ ในกรณีที่ทุพพลภาพโดยสิ้นเชิงและถาวร จะต้องจ่ายให้เป็นระยะเวลา 10 ปี
48	Fade-in Caption อัศเจรีย์ Fade-out	ต่อไปนี้ ท่านักขาย กรุณาตอบคำถามข้อ 6-15
49	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 6	ข้อที่ 6 เป็ยประกันชีวิต คือข้อใด ก) จำนวนเงินที่ผู้เอาประกันต้องจ่ายให้กับบริษัทเพื่อ ความถูกต้อง ข) จำนวนเงินที่ผู้เอาประกันต้องจ่ายให้กับบริษัทเพื่อ ความคุ้มครอง ค) จำนวนเงินที่ผู้เอาประกันต้องจ่ายให้กับบริษัทเพื่อ ความยุติธรรม ง) จำนวนเงินที่ผู้เอาประกันต้องจ่ายให้กับบริษัทเพื่อ ความสะดวก

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
50	Fade-in คำถามข้อที่ 6 ข้อ ข. กระพริบ Fade-out	เปรียบเทียบชีวิตคือจำนวนเงินที่ผู้เอาประกันต้องให้กับบริษัทเพื่อความคุ้มครอง ฉะนั้นข้อที่ถูกที่สุดจึงเป็นข้อ ข.
51	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 7	ข้อที่ 7 เงินปันผลจะจ่ายให้ผู้เอาประกันในรูปใด ก) เป็นเงินสดและเป็นเช็ค ข) หักจ่ายเบี้ยประกันงวดต่อไป และฝากสะสมกับธนาคาร ค) ฝากสะสมเป็นเงินสด และหักจ่ายประกันวินาศภัย ง) ฝากสะสมกับบริษัทเป็นเงินสด และเพิ่มจำนวนเงินเอาประกัน
52	Caption คำถามข้อที่ 7 ข้อ ง. กระพริบ Fade-out	เงินปันผลจะจ่ายให้ผู้เอาประกันในรูปฝากสะสมกับบริษัทเป็นเงินสดและเพิ่มจำนวนเงินเอาประกัน ข้อ ง. ถูกค่ะ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
53	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 8	ข้อที่ 8 ผู้เอาประกันสามารถเปลี่ยนแปลงผู้รับ ประโยชน์ได้หรือไม่ ก) ได้ โดยเขียนใหม่ในกรมธรรม์ ข) ได้ โดยแจ้งกับตัวแทน ค) ได้ แจ้งให้บริษัททราบ เพื่อบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ในกรมธรรม์ ง) ถูกทุกข้อ
54	Caption คำถามข้อที่ 8 ข้อ ค. กระพริบ Fade-out	ผู้เอาประกันสามารถเปลี่ยนแปลงผู้รับประโยชน์ได้ โดยแจ้งให้บริษัททราบ เพื่อบันทึกไว้เป็นหลักฐานใน กรมธรรม์ ข้อ ค. ถูก
55	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 9	ข้อที่ 9 มูลค่าเงินสำเร็จเรียกว่าอะไร ก) มูลค่ากรมธรรม์ประกันภัย ข) มูลค่ากรมธรรม์อัคคีภัย ค) มูลค่ากรมธรรม์วินาศภัย ง) มูลค่ากรมธรรม์ราชภัย
56	Caption คำถามข้อที่ 9 ข้อ ง. กระพริบ Fade-out	มูลค่าเงินสำเร็จ เรียกว่ามูลค่ากรมธรรม์ประกันภัย ข้อ ก. ถูก

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
57	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 10	ข้อที่ 10 เด็กอายุ 6 เดือน สามารถทําประกัน ได้หรือไม่ ก) ไม่ได้ เพราะไม่ระบุในเงื่อนไข ข) ไม่ได้ เพราะไม่ถึงเวลาที่จะทําประกัน ค) ได้ ถ้าได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง ง) ได้ ถ้าได้รับความยินยอมจากผู้ใหญ่
58	Caption คำถามข้อที่ 10 ข้อ ค. กระพริบ Fade-out	เด็กอายุ 6 เดือน สามารถทําประกันด้วยถ้าได้รับ ความยินยอมจากผู้ปกครอง ข้อ ค. ถูกค่ะ
59	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 11	ข้อที่ 11 หน้าที่ของผู้รับประกันคือจ่ายค่า ก) รอรับเงิน ข) ติดต่อกับบริษัทเมื่อมีภัย ค) ร่วมมือในการพิสูจน์ศพ หากมีข้อสงสัย ง) เก็บเอกสารต่าง ๆ ให้มีคชค
60	Caption คำถามข้อที่ 11 ข้อ ค. กระพริบ Fade-out	หน้าที่ของผู้รับประกันคือ ร่วมมือในการพิสูจน์ศพ หากบริษัทสงสัย ข้อ ค. ถูกค่ะ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
61	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 12	ข้อที่ 12 มูลค่าเงินสดคือข้อใด ก) เบี้ยประกันส่วนเกินที่บริษัทนำพาหุดอกผลชดเชย ข) ดอกเบี้ยที่ได้จากเงินฝาก ค) เบี้ยประกันที่เกิดจากการเสี่ยงภัย ง) ถูกทุกข้อ
62	Caption คำถามข้อที่ 12 ข้อ ก. กระพริบ Fade-out	มูลค่าเงินสดคือ เบี้ยประกันส่วนเกินที่บริษัทนำพาหุดอกผลชดเชยกับการเสี่ยงภัยในปีหลัง ข้อ ก. ถูกค่ะ
63	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 13	ข้อที่ 13 จำนวนเงินที่บริษัทจัดสรรไว้ตามความผูกพันของกรรมธรรม์รวมกับผลกำไรที่ได้จากการลงทุนของบริษัทเรียกว่าอะไร ก) เงินสำรองประกันภัย ข) เงินสำรองประกันชีวิต ค) เงินสำรองเบี้ยประกัน ง) เงินสำรองผู้เอาประกัน
64		เงินจำนวนที่บริษัทจัดสรรไว้ตามความผูกพันของกรรมธรรม์รวมกับผลกำไรที่ได้จากการลงทุนของบริษัทเรียกว่าเงินสำรองประกันชีวิต ข้อ ข. ถูกค่ะ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
65	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 14	ข้อที่ 14 ผู้เอาประกันคือใคร ก) ผู้ทำประกันชีวิตเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ ข) ผู้ทำประกันชีวิตกับบริษัทประกันภัย ค) ผู้ทำประกันชีวิต กับ บริษัทวินาศภัย ง) ผู้ทำประกันชีวิตกับบริษัทประกันชีวิต
66	Caption คำถามข้อที่ 14 ข้อ ง. กระพริบ Fade-out	ผู้เอาประกัน คือ ผู้ทำประกันชีวิตกับบริษัทประกันชีวิต ข้อ ง. ถูกตะ
67	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 15	ข้อที่ 15 ทำไมจะต้องนำหลักฐานการมรณะกรรมมา แสดงต่อบริษัทประกันชีวิต ก) เพื่อติดต่อขอรับเงินค่าสินไหม ข) เพื่อให้ผู้เอาประกันสบายใจ ค) เพื่อบริษัทได้ทำการตรวจสอบหลักฐานได้ถูกต้อง ง) ถูกทั้ง ก. และ ค.

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
68	Caption คำถามข้อที่ 15 ชื่อ ง. กระพริบ Fade-out	การนำหลักฐานการมรณะกรรมมาแสดงต่อบริษัท ประกันชีวิตเพื่อติดต่อขอรับเงินค่าสินไหมได้ ตรวจสอบหลักฐานได้ถูกต้อง ชื่อ ง. ถูกค่ะ
69	Fade-in Caption หลักเกณฑ์ในการพิจารณา รับประกัน Fade-out	ดนตรี
70	Caption MCU ภาพบุคคลทำงานด้าน การพิจารณา Fade-out	หลักเกณฑ์ในการพิจารณารับประกันจะต้องขึ้นอยู่กับ
71	CU แบบประกันและอายุที่อยู่ใน หนังสือ Fade-out	1. อายุของผู้เอาประกันขณะทำประกัน จะต้องอยู่ ในเกณฑ์ที่บริษัทกำหนด

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
72	MS ภาพคนสู่ภาพที่ไม่จับปวย หรือออกก้างกาย Fade-out	2. ในขณะที่ขอทานประกันชีวิตต้องมีสุขภาพดี
73	MS ภาพพนักงาน OFFICE Fade-out	3. มีรายได้สม่ำเสมอ สามารถจะชำระเบี้ยได้ ตลอดสัญญา
74	Fade-in Caption หลักเกณฑ์ในการคำนวณ อัตราเบี้ยประกัน Fade-out	คนตรี
75	Fade-in Caption -อัตราภาระ -อัตราดอกเบี้ย -อัตราค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินงานของบริษัท Fade-out	หลักเกณฑ์ในการคำนวณอัตราเบี้ยประกัน มี องค์ประกอบ 3 ประการ อัตราภาระ มาจาก สถิติของคนไข้เสียชีวิต แยกตามอายุ อัตรา ดอกเบี้ยที่คาดว่าจะได้จากการลงทุนของบริษัท อัตราค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของบริษัท เช่น ค่าพาหนะ ค่าตรวจโรค ค่าขยายงาน

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
76	Fade-in Caption ระยะเวลาในการชำระ เบี้ยประกัน Fade-out	แต่ในปัจจุบันเมื่อคำนวณอัตราเบี้ยจากองค์ประกอบ 3 ประการนี้แล้ว ยังขึ้นอยู่กับ 1.ระยะเวลาการชำระเบี้ยประกันในแต่ละแบบ เช่น ระยะเวลาสั้น เบี้ยประกันจะสูง ระยะเวลายาว เบี้ยประกันต่ำ
77	Fade-in Caption -อายุของผู้เอาประกันในแต่ละแบบ -ผู้เอาประกันต้องมีอายุเท่ากัน Fade-out	2.อายุผู้เอาประกันในแต่ละแบบ เช่น อายุมาก เบี้ยประกันสูง อายุน้อยเบี้ยประกันต่ำ 3.ถ้าผู้เอาประกันมีอายุเท่ากัน ภัยมาตรฐาน เดียวกัน ทุนประกันเท่ากัน แบบประกันเดียวกัน เบี้ยประกันจะเท่ากัน แต่ถ้าต่างแบบประกันจะ ไม่เท่ากัน
78	Fade-in LS ภาพคนฮ้วน Dissolve คนชรา Fade-out	นอกจากองค์ประกอบดังกล่าวแล้วการพิจารณาเรียก เก็บเบี้ยประกัน ยังอาศัยปัจจัยอื่น ๆ เช่น ขนาดของ ร่างกาย น้ำหนัก สุขภาพ อาชีพ เป็นต้น
79	Fade-in LS ภาพคนป่วย Fade-out	สำหรับการพิจารณารับประกันชีวิต สำหรับภัยที่ต่ำกว่า มาตรฐาน เช่น สุขภาพไม่สมบูรณ์ น้ำหนักมากเกินไป มีโรคประจำตัว บริษัทอาจจะรับพิจารณาแต่จะเรียก เก็บเบี้ยประกันสูงกว่าปกติ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
80	Fade-in Caption อัสเจรีย Fade-out	ต่อไปนี้ ท่านักขายโปรดตอบคำถาม ข้อ 16-25
81	Effect Caption คำถามข้อที่ 16	ข้อที่ 16 หลักเกณฑ์ของบริษัทในการพิจารณา ประกันชีวิตขั้นพื้นฐานคือข้อใด ก) ต้องมีสุขภาพดีขณะทำประกันชีวิต ข) อายุระหว่าง 15-30 ปี แบบประกันเดียวกัน ค) มีรายได้สม่ำเสมอ ง) ข้อ ก. และ ค. ถูก
82	Caption คำถามข้อที่ 16 ข้อ ง. กระหิณ Fade-out	หลักเกณฑ์ของบริษัท ในการพิจารณาประกันชีวิตขั้น พื้นฐานคือ ต้องมีสุขภาพดีขณะทำประกันชีวิตและมี รายได้สม่ำเสมอ ข้อ ง. ถูก
83	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 17	ข้อที่ 17 บริษัทจะรับประกันชีวิตแต่เฉพาะภัยมาตรฐาน ใดหรือไม่ ก) ไม่ใช่ ภัยที่ต่ำกว่ามาตรฐานเท่าใด ก็รับประกัน ข) ไม่ใช่ ภัยที่ต่ำกว่ามาตรฐานบางกรณีก็รับประกันด้วย ค) แล้วแต่บริษัทจะรับ ง) ใช่ รับประกันชีวิตแต่เฉพาะภัยมาตรฐานเท่านั้น

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
84	Fade-in คำถามข้อที่ 17 ข้อ ข. กระพริบ Fade-out	ภัยที่ต่ำกว่ามาตรฐานบางกรณีบริษัทก็รับประกันภัย ข้อ ข. ถูกต้องค่ะ
85	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 18	ข้อที่ 18 ข้อใดเป็นประโยชน์สูงสุดของหลักเกณฑ์ การคำนวณเบี้ยประกัน ก) คำนวณค่าการลงทุน ข) หากทำได้อัตราเบี้ยประกันระดับมาตรฐาน ค) หากที่ส่วนคณิตศาสตร์ประกันภัยลดลง ง) หากทำได้อัตราเบี้ยประกันภัยที่มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล
86	Caption คำถามข้อที่ 18 ข้อ ข. กระพริบ Fade-out	หลักเกณฑ์การคำนวณเบี้ยประกันหากทำได้อัตราเบี้ย ประกันที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ข้อ ข. ถูกค่ะ
87	Caption Caption คำถามข้อที่ 19	ข้อที่ 19 สถิติของคนที่เสียชีวิตแยกตามอายุเรียกว่าอะไร ก) อัตราภาวะ ข) อัตราการลดกรรม ค) อัตราการลดกรรม ง) เรียงอย่างไรก็ได้

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
88	Caption คำถามข้อที่ 19 ข้อ ก. กระพริบ Fade-out	สถิติของคนที่เสียชีวิตแยกตามอายุเรียกว่า อัตราภาระ ข้อ ก. ถูกต้องค่ะ
89	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 20	ข้อที่ 20 การพิจารณารับประกันชีวิตสำหรับผู้ที่มี สุขภาพไม่สมบูรณ์ น้าหนักมากเกินไป ข้อใดถูกต้องที่สุด ก) ไม่รับประกัน เพราะไม่อยู่ในเงื่อนไข ข) รับประกัน เพราะกระทรวงบังคับ ค) รับ แต่เก็บเบี้ยประกันสูงขึ้นเป็น 5 เท่า ง) อาจจะขึ้นอยู่กับพิจารณาของบริษัท
90	Caption คำถามข้อที่ 20 ข้อ ง. กระพริบ Fade-out	การพิจารณารับประกันชีวิต สำหรับผู้ที่มีสุขภาพ ไม่สมบูรณ์ น้าหนักมากเกินไป อาจจะขึ้นอยู่กับ การพิจารณาของบริษัท ข้อ ง. ถูกค่ะ
91	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 21	ข้อที่ 21 ผู้เอาประกันอายุมาก เบี้ยประกันมักเป็น เช่นใด ก) เท่ากันทุกอัตรา ข) ต่ำ ค) สูง ง) แล้วยแตกต่างประกัน

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
92	Caption คำถามข้อที่ 21 ข้อ ค. กระพริบ Fade-out	ผู้เอาประกันอายุมาก เบี้ยประกันมักจะสูง ข้อ ค. ถูกค่ะ
93	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 22	ข้อที่ 22 หลักเกณฑ์ในการคำนวณอัตราเบี้ยประกัน คือข้อใด ก) อัตราภาระ อัตราดอกเบี้ย ข) อัตราภาระ ค) อัตราดอกเบี้ย ค่าบำเหน็จ ค่าขยายงาน ง) อัตราค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน อัตราภาระ อัตราดอกเบี้ย
94	Caption คำถามข้อที่ 22 ข้อ ง. กระพริบ Fade-out	หลักเกณฑ์ในการคำนวณอัตราเบี้ยประกันคือ อัตราค่า ใช้จ่ายในการดำเนินงาน อัตราภาระ อัตราดอกเบี้ย ข้อ ง. ถูกค่ะ
95	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 23	ข้อที่ 23 เบี้ยประกันชีวิตที่คำนวณประกันชีวิตคำนวณ หาจากผู้เอาประกันชีวิต ได้จากพิจารณาอะไร ก) อายุ ข) ระยะเวลาชำระเบี้ยประกันชีวิต ค) จำนวนเงินเอาประกันภัย ง) ถูกทุกข้อ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
96	Caption คำถามข้อที่ 23 ข้อ ง. กระพริบ Fade-out	เปรียบเทียบที่ตัวแทนประกันชีวิตคำนวณค่าให้แก่ผู้เอา ประกันชีวิตพิจารณาจาก อายุ จำนวนเงินเอา ประกันภัย ระยะเวลารับเบี้ยประกัน ข้อ ง. จึง ถูกค่ะ
97	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 24	ข้อที่ 24 น.ส.มาลี อายุ 40 ปี น.ส.จันทา อายุ 45 ปี ประกันชีวิตแบบเดียวกัน และบริษัทเดียวกัน น.ส.มาลี จะต้องชำระเบี้ยประกันชีวิตสูงหรือต่ำกว่า น.ส.จันทา ก) สูงกว่า เพราะอัตราเบี้ยจะสูงขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น ข) ต่ำกว่า เพราะอายุน้อยกว่า ค) เท่ากัน เพราะอายุต่างกันไม่เกิน 5 ปี ง) เท่ากัน เพราะทำประกันประเภทเดียวกัน
98	Caption คำถามข้อที่ 24 ข้อ จ. กระพริบ Fade-out	น.ส.มาลี อายุ 40 ปี น.ส.จันทา อายุ 45 ปี ประกันชีวิตแบบเดียวกัน ส.น.มาลี จะต้องชำระ เบี้ยประกันชีวิตต่ำกว่าเพราะอายุน้อยกว่า ข้อ จ. ถูก

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
99	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 25	ข้อที่ 25 ในการพิจารณาเปรียบเทียบชีวิต บุคคลในข้อใด ถือว่าเป็นภัยมาตรฐาน ก) บุคคลมีอาชีพปกติ สุขภาพปกติ ข) บุคคลมีรายได้ดี เหนือกว่าระดับปานกลาง ค) บุคคลมีการศึกษาดี ขุดจาดิ ง) บุคคลมีรายได้สูงกว่ากัน
100	Caption คำถามข้อที่ 25 ข้อ ก. กระพริบ Fade-out	ในการพิจารณาเปรียบเทียบชีวิต บุคคลอาชีพปกติ สุขภาพปกติถือว่าเป็นภัยมาตรฐาน ข้อ ก. ถูกคะ
101	Fade-in Caption หลักเกณฑ์ในการขอทำ สัญญาประกันชีวิต Fade-out	คนตรี
102	Fade-in CU ผู้เอาประกันเขตชื้อในใบคำ ขอเอาประกัน Fade-out	หลักเกณฑ์ในการขอทำสัญญาประกันชีวิต ผู้ขอเอา ประกันจะต้องกรอกข้อความลงในใบคำขอเอาประกัน ซึ่งจะมีรายละเอียด อาทิ ที่อยู่ อาชีพ ผู้รับประโยชน์ พร้อมลงชื่อผู้ขอเอาประกัน ซึ่งในใบคำขอนี้ถือเป็น ส่วนหนึ่งของสัญญากรมธรรม์

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
103	Fade-in CU ผู้เอาประกันกรอกข้อความ Fade-out	ในกรณีที่ผู้เอาประกันไม่ตรวจสอบสุขภาพ ผู้เอาประกันต้อง แถลงข้อความเกี่ยวกับสุขภาพ รวมทั้งประวัติการรักษา พยาบาลให้บริษัททราบ ตามความจริง
104	Caption MS ภาพแพทย์ตรวจคนไข้ Fade-out	ในกรณีที่ต้องมีการตรวจสอบสุขภาพ ผู้เอาประกันจะต้อง ได้รับการตรวจสอบสุขภาพจากแพทย์ของบริษัท หรือ นายแพทย์ที่บริษัทแต่งตั้งเสียก่อน ถือเป็นส่วนหนึ่งของ สัญญากรมธรรม์
105	Fade-in MS ภาพตัวแทนคุยกับผู้เอาประกัน Fade-out	ในการขอทำสัญญาประกันชีวิตนั้น ผู้เอาประกันจะขอ ทำประกันที่กรมธรรม์ หรือที่บริษัทก็ได้ ไม่จำกัดจำนวน เงินเอาประกัน แต่ทั้งนี้ผู้เอาประกันจะต้องมี ความสามารถในการชำระเบี้ยประกัน และบริษัทยอม รับประกัน และต้องแจ้งให้บริษัทประกันชีวิตที่จะทำ ประกันทราบด้วย
106	Fade-in MS ผู้เอาประกันติดต่อที่เลาท์เตอร์ Fade-out	ผู้เอาประกันมีสิทธิในการเลิกสัญญาเมื่อใดก็ได้ โดย การส่งเบี้ยประกัน

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
107	Fade-in MS ภาพผู้เอาประกันคุยกับตัวแทน Fade-out	ผู้เอาประกันสามารถซื้อประกันอุบัติเหตุ และทุนพหุภาพ ควบกับการประกันชีวิตได้ แต่จะสิ้นสุดลงเมื่อผู้เอา ประกันเมื่ออายุครบ 60 ปี หรือตามที่ระบุในเงื่อนไข
108	Fade-in LS ภาพคนนั่งรถเข็น Fade-out	ถ้าผู้เอาประกันทุนพหุภาพ โดยสิ้นเชิงและถาวรจะ ได้รับเบี้ยเลี้ยงชีพปีละ 10% ของทุนประกันเป็นระยะ เวลา 10 ปี
109	Fade-in Caption อัศเจรีย์ Fade-out	ต่อไปนี้ ท่านนักขาย โปรดตอบคำถามข้อ 26-35
110	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 26	ข้อที่ 26 ท่านผู้ขอเอาประกันจึงต้องกรอกข้อความ ลงในใบคำขอ ก) เพื่อประโยชน์ของตนเอง ข) เพื่อประโยชน์ของผู้รับประโยชน์ ค) เพื่อจะได้แสดงสิทธิผู้มาหาหมั้น ง) ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
111	Caption คำถามข้อที่ 26 ข้อ ง. กระพริบ Fade-out	ผู้เอาประกันจะต้องกรอกข้อความลงในใบคำขอเพราะถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา ข้อ ง. ถูกค่ะ
112	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 27	ข้อที่ 27 ผู้เอาประกันทุกคนจำเป็นต้องตรวจสอบสุขภาพหรือไม่ ก) จำเป็น เพราะเป็นเงื่อนไข ข) จำเป็น เพราะบริษัทต้องการรู้รายละเอียด ค) ไม่จำเป็น แล้วแต่บริษัทจะพิจารณา ง) ไม่จำเป็น ขึ้นอยู่กับผู้เอาประกัน
113	Caption คำถามข้อที่ 27 ข้อ ค. กระพริบ Fade-out	ผู้เอาประกันไม่จำเป็นต้องตรวจสอบสุขภาพขึ้นอยู่กับบริษัทจะพิจารณา ข้อ ค. ถูกค่ะ
114	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 28	ข้อที่ 28 ในกรณีผู้เอาประกันไม่ตรวจสอบสุขภาพ ผู้เอาประกันต้องทำอย่างไร ก) แดลงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสุขภาพ ข) แดลงเท่าที่จำเป็น ค) แดลงเฉพาะที่ผู้เอาประกันได้รับประโยชน์ ง) แดลงเฉพาะส่วนที่เห็นว่าดี

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
115	Caption คำถามข้อที่ 28 ข้อ ก. กระพริบ Fade-out	ในกรณีที่ผู้เอาประกันไม่ตรวจสอบสุขภาพ ผู้เอาประกันจะต้องแสดงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสุขภาพ
116	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 29	ข้อที่ 29 ในกรณีที่ต้องตรวจสอบสุขภาพ ผู้เอาประกันจะต้องทำเช่นไร ก) ไปรับการตรวจทันทีจากคลินิก ข) ไปโรงพยาบาล ค) ต้องได้รับการตรวจจากแพทย์บริษัท ง) ที่เคหะ
117	Caption คำถามข้อที่ 29 ข้อ ค. กระพริบ Fade-out	ในกรณีที่ต้องตรวจสอบสุขภาพ ผู้เอาประกันได้รับการตรวจจากแพทย์ของบริษัท ข้อ ค. จึงถูกต้อง
118	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 30	ข้อที่ 30 การทำสัญญาประกันชีวิต ควรทำที่กรมธรรม์ ก) ขึ้นอยู่กับความสามารถในการชำระเบี้ยประกัน ข) ขึ้นอยู่กับความสมัครใจ ค) ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ง) ถูกทุกข้อ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
119	Caption คำถามข้อที่ 30 ข้อ ก. กระพริบ Fade-out	การทำสัญญาประกันชีวิต จะทำที่กรมธรรม์ขึ้นอยู่กับ ความสามารถในการชำระเบี้ยประกัน ข้อ ก. ถูกค่ะ
120	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 31	ข้อที่ 31 ผู้เอาประกันมีสิทธิยกเลิกสัญญาเมื่อใดก็ได้ โดยวิธิต ก) งดส่งเบี้ยประกัน ข) แจ้งบริษัท ค) บอกตัวแทน ง) ข้อ ก. และข้อ ค. ถูก
121	Caption คำถามข้อที่ 31 ข้อ ก. กระพริบ Fade-out	ผู้เอาประกันมีสิทธิยกเลิกสัญญาโดยวิธีงดส่งเบี้ยประกัน ข้อ ก. ถูกค่ะ
122	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 32	ข้อที่ 32 เมื่อผู้เอาประกันจะทบทวนประกันชีวิตกับบริษัทอื่น ต่อไป จะต้องแจ้งให้บริษัทต่อไปทราบหรือไม่ ก) ต้องแจ้งให้ทราบ ข) ไม่ต้องแจ้งให้ทราบ ค) แจ้งหรือไม่แจ้งให้ทราบก็ได้ ง) แล้วแต่ความเห็นของผู้รับประโยชน์

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
123	Caption คำถามข้อที่ 32 ข้อ ก. กระพริบ Fade-out	เมื่อผู้เอาประกันจะทำงานประกันชีวิตกับบริษัทอื่นต่อไป จะต้องแจ้งให้บริษัทต่อไปทราบด้วย ข้อ ก. ถูกค่ะ
124	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 33	ข้อที่ 33 ผู้เอาประกันอายุ 60 ปี สามารถซื้อประกัน อุบัติเหตุและสุขภาพควบการประกันชีวิตได้หรือไม่ ก) ได้ เพราะอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด ข) ไม่ได้ เพราะสัญญาจะสิ้นสุดเมื่ออายุ 60 ปี ค) ได้ นำซื้อทุนประกันสูง ๆ ง) ไม่ได้ เพราะอายุเกิน 50 ปี
125	Caption คำถามข้อที่ 33 ข้อ ข. กระพริบ Fade-out	ผู้เอาประกันอายุ 60 ปี ซื้อประกันอุบัติเหตุและ สุขภาพควบประกันชีวิตไม่ได้ เพราะสัญญาจะ สิ้นสุดเมื่ออายุ 60 ปี ข้อ ข. ถูกค่ะ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
126	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 34	ข้อที่ 34 นายดอนม ทาประกันชีวิตทุนประกัน 100,000 บาท ต่อมานายดอนมเกิดอุบัติเหตุพลภาพโดยสิ้นเชิงและถาวร นายดอนมจะได้เบี้ยเลี้ยงชีพปีละเท่าไร ก) 10,000 บาท ข) 20,000 บาท ค) 30,000 บาท ง) 40,000 บาท
127	Caption คำถามข้อที่ 34 ข้อ ก. กระพริบ Fade-out	นายดอนมทาประกันชีวิต ทุนประกัน 100,000 บาท ต่อมาเกิดอุบัติเหตุพลภาพโดยสิ้นเชิงและถาวรจะได้เบี้ยเลี้ยงชีพ ปีละ 10% ของทุนประกัน ฉะนั้นจะได้ปีละ 100,000 บาท ข้อ ก. ถูกค่ะ
128	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 35	ข้อที่ 35 จากข้อ 34 นายดอนมจะได้เบี้ยเลี้ยงชีพเป็นระยะเวลาเท่าไร ก) 5 ปี ข) 10 ปี ค) 15 ปี ง) 20 ปี

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
129	Caption คำถามข้อที่ 35 ข้อ จ. กระพริบ Fade-out	นายดอนอมจะได้เบี้ยเลี้ยงชีพเป็นระยะเวลา 10 ปี
130	Fade-in Caption การใช้สิทธิในกรรมกรรม ประกันชีวิต Fade-out	ดนตรี
131	Fade-in CU ภาพใบคำขอฯ และเงิน งวดแรก Fade-out	กรรมกรรมประกันชีวิตจะสมบูรณ์ได้จะต้องมีใบคำขอฯ เอกสารประกอบการพิจารณาพร้อมเงินเบี้ยประกัน งวดแรกและบริษัทได้พิจารณาตกลงรับประกัน
132	Fade-in CU ภาพเจ้าหน้าที่คุยกับผู้เอา ประกัน Fede-out	ถ้ากรรมกรรมมีผลบังคับแล้ว บริษัทจะไต่แย้งใด ๆ มิได้ ยกเว้นผู้เอาประกันปกปิดข้อเท็จจริง บริษัทสามารถ บอกล้างภายใน 5 ปี นับแต่วันทำสัญญา หรือภายใน 1 เดือน นับแต่ทราบข้อมูลอันจะบอกล้างสัญญา

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
133	Fade-in ภาพผู้เอาประกันกำลังจ่ายเบี้ยประกัน Fade-out	ควรชำระเบี้ยประกัน เพราะบริษัทถือการคำนวณว่าผู้เอาประกันต้องชำระเบี้ยประกันเต็มปีเสมอ ฉะนั้นผู้ที่ชำระเป็นแบบ 3 เดือน หรือ 6 เดือน หากเกิดมรณะขึ้นในกรณีที่ยังจ่ายเบี้ยประกันไม่ครบปี บริษัทจะจ่ายทุนประกันและหักเบี้ยประกันที่ยังไม่ชำระออกก่อน เหลือเท่าไรจึงให้ผู้รับประกัน
134	Fade-in ภาพผู้เอาประกันกำลังจ่ายเบี้ยประกัน Fade-out	เมื่อถึงกำหนดชำระเบี้ยประกันแล้ว ผู้เอาประกันยังมิได้ชำระเบี้ยประกัน บริษัทจะผ่อนผันให้อีก 30 วัน แต่ในระบะนี้เกิดเสียชีวิต บริษัทจะจ่ายทุนประกันและหักเบี้ยประกันปีที่ตั้งกำหนดชำระออกก่อน
135	Fade-in Caption มูลค่าเงินสด Fade-out	มูลค่าเงินสดนั้นมาจากบริษัทนำเบี้ยประกันส่วนเกินไปลงทุนหาผลตอบแทนให้ผู้เอาประกันส่วนที่ไม่พอกับความเสียงภัยในปีหลังประกอบกับบริษัทประกันชีวิตมีเงินสำรองจากเบี้ยประกันชีวิตที่เก็บมาได้ จึงเรียกว่ามูลค่าเงินสด ถ้ากรมธรรม์ขาดอายุในปีที่ยังไม่มีมูลค่าเงินสดผู้เอาประกันมีสิทธิกลับมาขอต่ออายุได้ใหม่ภายใน 5 ปี แต่ต้องแสดงหลักฐานเรื่องสุขภาพเป็นที่พอใจกับบริษัท

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
136	Fade-in Caption แบบย้อนหลัง แบบยืดเวลาครบกำหนด Fade-out	การต่ออายุมี 2 แบบ คือ 1. ต่อแบบย้อนหลัง จะคิดตั้งแต่ งวดที่ขาดจนถึงปัจจุบัน คิดดอกเบี้ย 8% ต่อปี 2. ต่อแบบยืดเวลาครบกำหนด โดยจะคิดอัตราเบี้ยประกันตามอายุของวันเริ่มกรมธรรม์ใหม่ แบบนี้ถ้าตรวจสอบสุขภาพผู้เอาประกันออกค่าใช้จ่ายเองค่ะ
137	Fade-in Caption กรมธรรม์มีมูลค่าเงินสด Fade-out	ถ้ากรมธรรม์มีมูลค่าเงินสดแล้ว ถึงกำหนดชำระเบี้ยประกันมิได้ชำระ บริษัทจะทำการกู้เงินโดยอัตโนมัติ เพื่อให้ได้มีความคุ้มครองให้กับผู้เอาประกัน แต่จะคิดดอกเบี้ยร้อยละ 8 ต่อปี
138	Fade-in Caption สิทธิผู้เอาประกัน 1. กู้เงิน 2. เว้นคืนกรมธรรม์	สิทธิผู้เอาประกันในกรณีมีมูลค่าเงินสดเกิดขึ้นแล้ว มี 4 วิธี 1. กู้เงินได้ตามมูลค่าเงินสด โดยไม่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน คิดอัตราดอกเบี้ย 8% ต่อปี 2. เว้นคืนกรมธรรม์ (ยกเลิกสัญญา) รับเงินสดพร้อมเงินปันผล (ถ้ามี)

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
	3. กรรมกรรมสำเร็จ	3. แปลงเป็นกรรมกรรมสำเร็จ นั่นคือ การแปลงกรรมกรรมโดยผู้เอาประกันไม่ต้องชำระเบี้ยประกันต่อไป แต่จะได้รับความคุ้มครองในระยะเวลาเท่าเดิม โดยจำนวนเงินเอาประกันลดลง
	4. กรรมกรรมขยายเวลา	4. แปลงเป็นกรรมกรรมขยายเวลา นั่นคือ การแปลงกรรมกรรม โดยผู้เอาประกันไม่ต้องชำระเบี้ยประกันต่อไป แต่จะได้รับความคุ้มครองในจำนวนเงินเอาประกันเท่าเดิมไประยะเวลาหนึ่ง

139

Fade-in

Caption

ยกตัวอย่างจากตาราง

ถ้าครบปีกรรมกรรม 3 แปลงเป็นกรรมกรรมสำเร็จจะได้

ทุนประกันต่อ 1,000 บาท รับเงิน 117 บาท ต่อทุนประกัน 1,000 บาท โดยกรรมกรรมปีที่มูลค่าเงินสำเร็จ ระยะเวลาคุ้มครองเท่าเดิม แต่ถ้าเปลี่ยนแปลงขยายเวลา ปี วัน เป็นกรรมกรรมขยายเวลาทุนประกันจะยังเท่าเดิม

3 117 6 326 แต่จะอยู่ช่วง 6 ปี 3260 วัน เท่านั้น หลังจากนั้น

4 194 11 212 จะไม่มีความคุ้มครอง

Fade-out

140

อุบัติเหตุพิเศษ จะเป็นอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นระหว่างที่ผู้เอาประกันเดินทางในฐานะผู้โดยสาร โดยรถไฟ รถประจำทาง ขึ้น-ลง ลิฟท์ที่สาธารณะ หรืออยู่ในโรงพยาบาล รังสรรค์ โรงละคร โรงแรม อาคารสาธารณะอื่น ๆ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
141	Fade-in Caption อัสเจรีย์ Fade-out	ต่อไปนี้เป็นท่านักขายโปรดตอบคำถาม ข้อ 36-45
142	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 36	ข้อที่ 36 เมื่อใดจึงถือว่ากรรมธรรม์ประกันชีวิตมีความสมบูรณ์ที่สุด ก) เมื่อบริษัทรับใบคำขอเอาประกันพร้อมเอกสารและบริษัทพิจารณาตกลงรับประกัน ข) เมื่อบริษัทรับใบคำขอเอาประกันพร้อมเอกสาร เบี้ยประกันงวดแรกและบริษัทพิจารณาตกลงรับประกัน ค) ผู้เอาประกันชำระเบี้ยงวดแรก พร้อมส่งเอกสารประกอบครบถ้วน ง) เมื่อบริษัทได้รับใบคำขอเอาประกันและประกันงวดแรก
143	Caption คำถามข้อที่ 36 ข้อ ข. กระพริบ Fade-out	กรรมธรรม์ประกันชีวิตมีความสมบูรณ์ที่สุด เมื่อบริษัทรับใบขอเอาประกัน พร้อมเอกสารเบี้ยประกันงวดแรก และบริษัทพิจารณาตกลงรับประกัน ข้อ ข. ถูกค่ะ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
144	Fade-in Caption คำตามข้อที่ 37	ข้อที่ 37 ถ้าบริษัทสามารถบอกได้ว่าผู้เอาประกันปกติข้อเท็จจริง บริษัทสามารถบอกได้ว่าภายในกี่ปี ก) 5 ปี ข) 3 ปี ค) 2 ปี ง) 1 ปี
145	Caption คำตามข้อที่ 37 ข้อ ก. กระพริบ Fade-out	ถ้าบริษัทสามารถบอกได้ว่าผู้เอาประกันปกติข้อเท็จจริง บริษัท สามารถบอกได้ว่าภายใน 5 ปี ข้อ ก. ถูกต้อง
146	Fade-in Caption คำตามข้อที่ 38	ข้อที่ 38 เมื่อถึงกำหนดชำระเบี้ยประกันชีวิต ถ้าผู้เอา ประกันชีวิตยังไม่ชำระเบี้ยประกันชีวิต กรมธรรม์ประกัน ชีวิตจะมีผลอย่างไร ก) จะขาดผลบังคับลงทันที ข) จะมีผลบังคับต่อไปอีกระยะหนึ่ง ค) จะถูกบริษัทเรียกคืน ง) อาจถูกบริษัทบอกเลิกสัญญาได้

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
147	Caption คำถามข้อที่ 38 ข้อ จ. กระพริบ Fade-out	เมื่อถึงกำหนดชำระเบี้ย ถ้าผู้เอาประกันชีวิตยังไม่ชำระ เบี้ยประกันชีวิต กรมธรรม์ประกันชีวิตจะมีผลบังคับต่อไป อีกระยะเวลาหนึ่ง ข้อ จ. ถูกค่ะ
148	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 39	ข้อที่ 39 เจื่อนใจกรมธรรม์ประกันชีวิต ระบุว่า ระยะ เวลาภายหลังจากวันที่ถึงกำหนด ชำระเบี้ยประกันชีวิต แต่ผู้เอาประกันชีวิต มิได้ชำระเบี้ยตามกำหนด บริษัท ยังคงถือว่ากรมธรรม์ฉบับนี้ยังมีผลบังคับโดยสมบูรณ์ ระยะเวลานี้เรียกว่าอะไร ก) ระยะเวลาคกรบรอบ ข) ระยะเวลาผ่อนผัน ค) ระยะเวลาชำระเบี้ยประกันชีวิต ง) ระยะเวลาคู่มือครอง
149	Caption คำถามข้อที่ 39 ข้อ จ. กระพริบ Fade-out	เจื่อนใจกรมธรรม์ประกันชีวิต ระยะเวลาคู่มือครองหลังจาก วันที่ถึงกำหนดชำระเบี้ยประกันชีวิต แต่ผู้เอาประกันชีวิต มิได้ชำระเบี้ยตามกำหนด บริษัทยังคงถือว่ากรมธรรม์สมบูรณ์ เราเรียกระยะเวลานี้ว่าระยะเวลาผ่อนผัน

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
150	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 40	ข้อที่ 40 ผู้มีส่วนร่วมในการต่ออายุกรรมธรรมมากที่สุดคือ ข้อใด ก) ผู้รับประกันผู้เอาประกันชีวิต ข) บริษัทประกันชีวิต ตัวแทนประกันชีวิต ค) ผู้รับประกันนโยบาย ตัวแทนประกันชีวิต ง) บริษัทประกันชีวิต ผู้เอาประกันชีวิต
151	Fade-in คำถามข้อที่ 40 ข้อ ง. กระพริบ Fade-out	ผู้มีส่วนร่วมในการต่ออายุ กรรมธรรมมากที่สุดคือ บริษัท ประกันชีวิต และผู้เอาประกันชีวิต ข้อ ง. ถูกค่ะ
152	Caption คำถามข้อที่ 41	ข้อที่ 41 จำนวนเงินที่บริษัทให้ผู้เอาประกันชีวิตกู้ยืม โดย มีกรรมธรรมประกันชีวิตเป็นประกันนั้น บริษัทคิดจากอะไร ก) จำนวนเงินเอาประกันชีวิต ข) เบี้ยประกันชีวิต ค) มูลค่าเวนคืนเงินสด ง) มูลค่าใช้เงินสำเร็จ
153	Caption คำถามข้อที่ 421 ข้อ ค. กระพริบ Fade-out	จำนวนเงินที่บริษัทให้ผู้เอาประกันชีวิตกู้ยืม โดยมีกรรมธรรม ประกันชีวิตเป็นประกันนั้น บริษัทคิดจากมูลค่าเวนคืนเงินสด ข้อ ค. ถูกค่ะ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
154	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 42	ข้อที่ 42 ผู้เอาประกันชีวิต จะเวนคืนกรมธรรม์ได้เมื่อใด ก) เมื่อใดก็ได้ ข) เมื่อใดแล้วแต่ฝ่ายทะเบียนกำหนด ค) เมื่อกรมธรรม์มีผลบังคับ 5 ปี มาแล้ว ง) เมื่อกรมธรรม์มีมูลค่า เวนคืนเงินสดแล้วเท่านั้น
155	Caption คำถามข้อที่ 41 ข้อ ง. กระพริบ Fade-out	ผู้เอาประกันชีวิตจะเวนคืนกรมธรรม์ได้เมื่อกรมธรรม์มีมูลค่าเงินสดแล้วเท่านั้น ข้อ ง. ถูกค่ะ
156	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 43	ข้อที่ 43 เมื่อผู้เอาประกันชีวิตได้ขอเปลี่ยนแปลงกรมธรรม์เป็นมูลค่าใช้เงินสำเร็จผลจะเป็นอย่างไร ก) สัญญาประกันชีวิตเป็นอันสิ้นสุด ข) สัญญาประกันชีวิตคงมีอยู่ไปตามอายุสัญญาเดิม ค) จำนวนเงินเอาประกันภัยจะลดลงตามส่วน ง) ความคุ้มครองยังคุ้มครองเท่าสัญญาเดิม แต่จำนวนเงินประกันภัยจะลดลง
157	Caption คำถามข้อที่ 43 ข้อ ง. กระพริบ Fade-out	เมื่อผู้เอาประกันชีวิต ได้ขอเปลี่ยนแปลงกรมธรรม์ เป็นมูลค่าใช้เงินสำเร็จ ทำให้ความคุ้มครองเท่าสัญญาเดิม แต่จำนวนเงินประกันภัยจะลดลง ข้อ ง. ถูกค่ะ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
158	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 44 อัตราทุนประกันต่อ 1,000 บาท กรมธรรม์ 3 มูลค่าเงินสด 112 มูลค่าเงินสำเร็จ 139	ข้อที่ 44 ทุนประกันชีวิตทุน 100,000 บาท ครอบคลุมปี กรมธรรม์ที่ 3 จะสามารถก็ได้เท่าไร ก) 112 บาท ข) 1,120 บาท ค) 11,200 บาท ง) 112,000 บาท
159	Caption คำถามข้อที่ 44 ข้อ ค. กระพริบ Fade-out	ทุนประกันชีวิตทุนประกัน 100,000 บาท ครอบคลุมปี กรมธรรม์ที่ 3 จะสามารถได้ 11,200 บาท ข้อ ค. ถูกค่ะ
160	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 45 กรมธรรม์ 3 มูลค่าเงินสด 112 มูลค่าเงินสำเร็จ 130 มูลค่าขยาย 17 ปี	ข้อที่ 45 ถ้าทุนประกันชีวิตครอบคลุมกรมธรรม์ที่ 3 ต้องการ ทุนประกันชีวิตเท่าเดิม แต่ไม่ต้องการส่งเบี้ย จะใช้วิธีใด ก) มูลค่าเงินสด ข) มูลค่าใช้เงินสำเร็จ ค) มูลค่าขยายเวลา ง) ข้อใดก็ได้

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
161	Caption คำถามข้อที่ 45 ข้อ ค. กระพริบ Fade-out	ถ้าท่านประกันชีวิต ครบรอบกรมธรรม์ปีที่ 3 ต้องการ ทุนประกันเท่าเดิม แต่ไม่ต้องการส่งเบี้ยประกันจะใช้ วิธีมูลค่าขยายเวลา ข้อ ค. ถูกค่ะ

หมวดที่ 2 แบบประกันทันสมัย

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
1	Fade-in MS พิธีกรกล่าวถึงเดินเข้า ฉากห้อง Fade-out	ดนตรี
2	Fade-in MS พิธีกร Fade-out	สวัสดีค่ะ ท่านนักขายทุกท่าน ยินดีต้องรับเข้าสู่บรรยากาศ อันอบอุ่นของบริษัทเบืองไทยประกันชีวิต วันนี้เราจะพา ท่านทั่วๆไปกับแบบประกันของเราทั้ง 5 แบบ ซึ่งแต่ละแบบ ไม่มีการขาย เป็นแบบยอคิตติดตลาดตลอดกาล ซึ่งหลาย ท่านคงจะได้ยินชื่อมาบ้างแล้ว ก่อนเข้ามาสนใจงานขาย เรามาเริ่มกันที่แบบพุทธรักษา ศีโหมคะ
3	MS พิธีกรเดินไปนั่งที่โต๊ะ ทำงาน	แบบประกันพุทธรักษาเป็นแบบให้ความคุ้มครอง 20 ปี ผู้เอาประกันฝากเบี้ย 20 ปี พอครบสัญญา บริษัทจ่ายเงิน ทุนประกันคืน พร้อมเงินปันผล ถ้าเลือกแบบปันผลจะ หลังจากนั้นจะได้รับปันผลปีละ 10% ของทุนประกัน ตลอดชีวิต

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
8	Fade-in MS พิธีกร Fade-out	เป็นอย่างไรบ้างคะ แบบประกันพุทธรักษา เข้าใจไม่ยาก เรามองงานแบบฝึกหัดกันดีกว่าค่ะ
9	Fade-in Caption อัศเจรีย์ Fade-out	ขอให้นักชายตอบคำถาม ข้อ 1-5
10	Fade-in Caption คำถามที่ 1	ข้อ 1 แบบประกันพุทธรักษามีระยะเวลาฝากเบี้ยประกัน และให้ความคุ้มครองกี่ปี ก. 20/20 ข. 20/21 ค. 21/20 ง. 21/21
11	Caption คำถามที่ 1 ข้อ ก. กระพริบ Fade-out	แบบประกันพุทธรักษา มีระยะเวลาฝากเบี้ยประกัน 20 ปี และให้ความคุ้มครอง 20 ปี ข้อ ก. ถูก

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
12	Fade-in Caption คำถามที่ 2	ข้อ 2 แบบประกันพุทธรักษาผู้เอาประกันจะต้องมีอายุ เท่าไรจึงจะซื้อแบบประกันนี้ได้ ก. 1-50 ปี ข. 15-50 ปี ค. 1-60 ปี ง. 15-60 ปี
13	Caption คำถามที่ 2 ข้อ ค. กระพริบ Fade-out	แบบประกันพุทธรักษา ผู้เอาประกันจะต้องมีอายุระหว่าง 1-60 ปี จึงจะซื้อแบบประกันได้ ข้อ ค. ถูกค่ะ
14	Fade-in Caption คำถามที่ 3	ข้อ 3 แบบประกันพุทธรักษา (ชนิดมีเงินปันผล ผู้เอาประกัน เสียชีวิตในระหว่างสัญญา ผู้รับประโยชน์จะได้รับอะไร ก. รับทุนประกัน ข. รับเงินปันผล ค. รับทุนประกันพร้อมเงินปันผล ง. รับทุนประกันพร้อมเงินปันผลอีกปีละ 10%
15	Caption คำถามที่ 3 ข้อ ค. กระพริบ Fade-out	แบบประกันพุทธรักษา ชนิดเอาประกันเสียชีวิตในระหว่าง สัญญา ผู้รับประโยชน์จะได้รับทุนประกันพร้อมเงินปันผล ข้อ ค. ถูกค่ะ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
16	Fade-in Caption คำถามที่ 4	ข้อ 4 ผู้เอาประกันสามารถซื้อแบบประกันพุทธรักษา ขั้นต่ำเท่าใด ก. 20,000 บาท ข. 30,000 บาท ค. 40,000 บาท ง. 50,000 บาท
17	Caption คำถามที่ 4 ข้อ ข. กระพริบ Fade-out	ผู้เอาประกันสามารถซื้อแบบประกันพุทธรักษาขั้นต่ำได้ 30,000 บาท ข้อ ข. ถูกค่ะ
18	Fade-in Caption คำถามที่ 5	ข้อ 5 หากผู้เอาประกันอายุ 61 ปี ควรจะเลือกทำ แบบใด ก. แบบมีเงินปันผล ข. แบบไม่มีเงินปันผล ค. เลือกได้ทั้งแบบมีและไม่มีปันผล ง. ไม่สามารถเลือกได้
19	Caption คำถามที่ 5 ข้อ ง. กระพริบ Fade-out	หากผู้เอาประกันอายุ 61 ปี จะไม่สามารถเลือกซื้อได้ เพราะอายุเกินที่กำหนดไว้ ข้อ ง. ถูกค่ะ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
20	Fade-in MS พิธีกร Fade-out Insert ลักษณะสัญญาณสัญญาณ	ค่ะ...แบบประกันที่ดิฉันจะพาท่านนักขายไปพบก็มีลักษณะคล้าย ๆ กับแบบพุทธรักษานะค่ะ เพียงแต่แตกต่างกันที่ระยะเวลาฝากเบี้ยประกัน ซึ่งแบบสินบนานูเป็นชนิดมีเงินปันผล มีให้เลือก 2 แบบ คือ 1. ฝากครบอายุ 55 ปี 2. ฝากครบอายุ 60 ปี สำหรับผู้เลือกฝากเบี้ยครบอายุ 55 ปี จะต้องมียุระหว่าง 15-45 ปี สำหรับผู้เลือกฝากเบี้ยครบอายุ 60 ปี จะต้องมียุระหว่าง 15-50 ปี เมื่อครบสัญญาผู้เอาประกันรับทุนประกันและเงินปันผล จากนั้นรับบำนาญปีละ 10% ของทุนประกันชีวิตตลอดชีวิต หากเสียชีวิตระหว่างสัญญา ผู้รับประโยชน์จะได้รับเงินเต็มทุนประกัน และแบบประกันนี้เริ่มต้นทำประกันชีวิตทุนขั้นต่ำ 30,000 บาท เห็นมั้ยค่ะ ไม่ยากเลย เราลองมาทำแบบฝึกหัดดูนะค่ะ
21	Fade-in Caption อัศเจรีย์ Fade-out	ขอให้นักขาย ตอบคำถาม ข้อ 6-10

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
22	Fade-in Caption คำถามที่ 6	ข้อ 6 แบบสินบนอายุ อายุที่รับประกันได้ข้อข้อาค ก. 1 - 15 ปี ข. 1 - 60 ปี ค. 15 - 50 ปี ง. 15 - 60 ปี
23	Caption คำถามที่ 6 ข้อ ค. กระพริบ Fade-out	การฝากเบี้ยอายุ 15-45 ปี ฝากครบอายุ 55 ปี ดังนั้นอายุที่รับประกันได้คือ 15-50 ปี ข้อ ค. ถูกตะ
24	Fade-in Caption คำถามที่ 7	ข้อ 7 ผู้เอาประกันอายุ 30 ปี สามารถทำประกันชีวิต แบบสินบนอายุได้โดยมีทุนประกันขั้นต่ำเท่าไร ก. 20,000 บาท ข. 30,000 บาท ค. 40,000 บาท ง. 50,000 บาท
25	Caption คำถามที่ 7 ข้อ ข. กระพริบ Fade-out	ผู้เอาประกันอายุ 30 ปี สามารถทำประกันชีวิตแบบ สินบนอายุได้โดยมีทุนประกันชีวิตขั้นต่ำ 30,000 บาท ข้อ ข. ถูก

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
26	Fade-in Caption คำถามที่ 8	ข้อ 8 หากผู้เอาประกันเสียชีวิตระหว่างสัญญาผู้เอาประกันจะได้สิทธิข้อใด ก. รับทุนประกันพร้อมเงินปันผล ข. รับทุนประกันหรือมูลค่าเงินสดที่สูงกว่าทุนประกัน ค. รับทุนประกันและบำนาญปีละ 10% อย่างน้อย 5 ปี ง. รับทุนประกันและมูลค่าเงินสด
27	Fade-in คำถามที่ 8 ข้อ ข. กระพริบ Fade-out	ถ้าผู้เอาประกันเสียชีวิต ระหว่างสัญญาผู้เอาประกันมีสิทธิได้รับทุนประกันหรือมูลค่าเงินสดที่สูงกว่าทุนประกัน ข้อที่ถูกที่สุดจึงเป็น ข้อ ข.
28	Fade-in Caption คำถามที่ 9	ข้อ 9 สิบบำนาญมีจุดเด่นด้านใด ก. เหมาะสำหรับเก็บเงินไว้ห้ลูกหลาน ข. เป็นหลักประกันรายได้เมื่อเกษียณอายุ ค. ได้รับความคุ้มครองจนถึงอายุ 55 หรือ 60 ปี ง. ถูกทั้ง ข้อ ข และข้อ ค
29	Caption คำถามที่ 9 ข้อ ข. กระพริบ Fade-out	สิบบำนาญมีจุดเด่น ด้านเป็นหลักประกันรายได้เมื่อเกษียณอายุ 55 ปี หรือ 60 ปี ข้อ ง. ถูกค่ะ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
30	Fade-in Caption คำถามที่ 10	ข้อ 10 นายธงชัย ซื้อประกันชีวิตแบบสืบทอด ครอบอายุ 60 ปี ทุนประกัน 200,000 บาท ถ้านายธงชัยอยู่ครบสัญญา ข้อใดถูกต้องที่สุด ก. รับทุนประกัน 200,000 บาท พร้อมเงินปันผล ข. รับทุนประกัน 200,000 บาท เท่านั้น ค. หยุดฝากเบี้ยประกัน รอรับทุน 200,000 บาท เมื่อเสียชีวิต ง. รับทุนประกัน 200,000 บาท พร้อมเงินปันผล หลังจากนั้น รับบำนาญปีละ 20,000 บาท ตลอดชีวิต
31	Caption คำถามที่ 10 ข้อ ง. กระพริบ Fade-out	นายธงชัยซื้อประกันแบบสืบทอด ครอบอายุ 60 ปี ทุนประกัน 200,000 บาท ถ้านายธงชัย อยู่ครบสัญญา จะรับทุนประกัน 200,000 บาท พร้อมเงินปันผล หลังจากนั้น รับบำนาญปีละ 20,000 บาท ข้อ ง. ถูกค่ะ
32	Fade-in LS แล้ว Zoom เป็น พิธีกร	2 แบบประกันที่ผ่านไปแล้วนะคะ ซึ่งคล้าย ๆ กัน ดังที่ เรียบร้อยแล้วตั้งแต่ต้น คราวนี้จะพาท่านนักขายเข้าไปพบกับแบบประกันซึ่งมีระยะเวลาคุ้มครอง ไม่เหมือนใคร นั่นคือ แบบราชาวดี ซึ่งมีระยะเวลาคุ้มครอง 21 ปี ฝากเบี้ยประกัน 21 ปี ถ้าจ่าย ๑ จะเป็น 21/21 ซึ่ง เป็นแบบประกันไม่มีเงินปันผล

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
33	Fade-in Insert ลักษณะสัญญาณราชวดี Fade-out	แต่จะให้กับาเห้พิเศษ ทุก ๆ 3 ปี ครั้งละ 10% ของทุนประกัน เมื่อครบสัญญาได้รับเงินคืน 10-40% ซึ่งขึ้นอยู่กับอายุตอนเริ่มทำประกันชีวิตโดยแยกเป็น อายุ 1-20 ปี รับเงินคืน 10% ของทุนประกัน อายุ 21-30 ปี รับเงินคืน 20% ของทุนประกัน อายุ 31-40 ปี รับเงินคืน 30% ของทุนประกัน อายุ 41-50 ปี รับเงินคืน 40% ของทุนประกัน หลังจากนั้นรับบำนาญปีละ 10% ของทุนประกันที่ทำไปตลอดชีวิต
34	Fade-in MS พิธีกรขณะยืนพูด Fade-out	แบบประกันแบบนี้ ผู้เอาประกันจะตั้งมีอายุระหว่าง 1-50 ปี และสามารถทำทุนประกันขั้นต่ำได้ 50,000 บาทค่ะ ท่านนักขายคะ ถ้าท่านยังเข้าใจไม่ดีพอ ท่านสามารถย้อนกลับไปดูได้นะคะ จะทำให้เข้าใจยิ่งขึ้น แต่ถ้านักขายท่านใดเข้าใจแล้วเรามาลองทบทวนแบบฝึกหัดแบบประกันกันดีกว่าค่ะ
35	Fade-in Caption อัศจรรย์ Fade-out	ขอให้ท่านนักขาย ตอบคำถาม ข้อ 11 - 15

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
36	Fade-in Caption คำถามที่ 11 Fade-out	ข้อ 11 แบบประกันราชวดี มีระยะเวลาความคุ้มครอง และฝากเบี้ยประกันกี่ปี ก. 20/20 ข. 21/20 ค. 20/21 ค. 21/21
37	Caption คำถามที่ 11 ข้อ ง. กระพริบ Fade-out	แบบประกันราชวดี ระยะเวลาคุ้มครอง 21 ปี ฝากเบี้ย 21 ปี สามารถเขียนได้อีกรูปแบบหนึ่งคือ 21/21 ข้อ ง. ถูกค่ะ
38	Fade-in Caption คำถามที่ 12 Fade-out	ข้อ 12 แบบประกันราชวดี อายุที่รับประกันได้คือข้อใด ก. 1 - 50 ปี ข. 15 - 50 ปี ค. 1 - 60 ปี ง. 15 - 60 ปี
39	Caption คำถามที่ 12 ข้อ ก. กระพริบ Fade-out	แบบประกันราชวดี อายุที่รับ ตั้งแต่ 1 - 50 ปี ข้อ ก. ถูกค่ะ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
40	Fade-in Caption คำถามที่ 13	ข้อ 13 ผู้เอาประกันสามารถจะทําประกันชีวิต โดยเลือก ทุนประกันขั้นต่ำเท่าใด ก. 30,000 บาท ข. 50,000 บาท ค. 100,000 บาท ง. ไม่จำกัดทุนประกัน
41	Caption คำถามที่ 13 ข้อ ข. กระพริบ Fade-out	ผู้เอาประกันสามารถจะทําประกันชีวิตโดยเลือกทุนประกัน ขั้นต่ำ คือ 50,000 บาท ข้อ ข. ถูกค่ะ
42	Fade-in Caption คำถามที่ 14	ข้อ 14 ข้อใดถูกต้องที่สุด ก. ระหว่างสัญญารับประกันสําเนาพิเศษ ทุกรอบ 3 ปี ครั้งละ 10% ของทุนประกัน ข. รับประกันสําเนาพิเศษทุกรอบ 3 ปี ครั้งละ 10% ของทุน ประกันตลอดชีวิต ค. ครบสัญญา 21 ปี รับทุนประกันพร้อมเงินปันผล ง. ครบสัญญา 21 ปี รับทุนประกันพร้อมเงินคืน 10-20% ของทุนประกัน
43	Caption คำถามที่ 14 ข้อ ก. กระพริบ Fade-out	แบบราชาวดี ระหว่างสัญญา รับประกันสําเนาพิเศษทุกรอบ 3 ปี ครั้งละ 10% ของทุนประกัน ข้อ ก. ถูกค่ะ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
44	Fade-in Caption คำถามที่ 15	ข้อ 15 นายแดงอายุ 30 ปี ทาประกันชีวิตแบบราชวดี ทุนประกัน 100,000 บาท หากนายแดงเสียชีวิต ในปีที่ 10 ของกรมธรรม์ผู้รับประโยชน์ของนายแดง จะได้รับอะไรบ้าง ก. รับทุนประกัน 70,000 บาท หักโบนัสพิเศษ ระหว่าง สัญญา 30,000 บาท ข. รับทุนประกันชีวิต 100,000 บาท เท่านั้น ค. รับโบนัสพิเศษระหว่างสัญญา 30,000 บาท และรับทุน ประกันจำนวน 100,000 บาท ง. รับเงินคืน 20,000 บาท
45	Caption คำถามที่ 15 ข้อ จ. กระพริบ Fade-out	นายแดงอายุ 30 ปี ทาประกันชีวิตแบบราชวดี ทุนประกัน 100,000 บาท ถ้านายแดงเสียชีวิตในปีที่ 10 ของกรมธรรม์ ผู้รับประโยชน์ของนายแดง จะได้รับทุนประกันชีวิต 100,000 บาท
46	Fade-in MCU พิกเจอร์ Fade-out	หลังจากได้ทบทวนฝึกหัดแล้ว คงจะเข้าใจยิ่งขึ้นนะ ตอนนี้เริ่มเข้มขึ้นแล้วล่ะ เพราะที่เราจะคุยกันต่อไป ยิ่ง ค้นหาอย่างสนุก ก็คือแบบประกันคุ้มครอง

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
47	Fade-in ขึ้น Caption ลักษณะ สัญญา CU พิธีกร Insert ลักษณะของสัญญา Fade-out	แบบประกันคุ้มครองนี้เป็นแบบชนิดว่ามีเงินปันผล มีให้เลือก 2 แบบ ผากครบ 55 ปี ซึ่งผู้เอาประกันจะต้องมีอายุระหว่าง 1-45 ปี ผากครบ 60 ปี ผู้เอาประกันจะต้องมีอายุระหว่าง 1-50 ปี โดยบริษัทจะให้ความคุ้มครองเงินทุนประกันระหว่าง สัญญาจนกระทั่งผู้เอาประกันอายุครบ 80 ปี ในระหว่างสัญญา จะได้รับบำเหน็จ 10% ของทุนประกันทุกๆ 5 ปี และถ้าผู้เอา ประกันอยู่จนครบอายุ 80 ปี จะได้รับทุนคืนและบำเหน็จพิเศษ 10% ซึ่ง 10% นี้ เป็นกำไรพิเศษจากบริษัท เมืองไทย ประกันชีวิตค่ะ
48	Caption Zoom In Ms พิธีกร Fade-out	ค่ะ...ช่วงนี้ก็จะมาสู่ช่วงทบทวนนะคะ เรามาลองทำ แบบฝึกหัดกันค่ะ
49	Fade-in Caption อัศจรรย์ Fade-out	ขอให้ท่านนักเรียน ตอบคำถาม ข้อ 16-20

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
50	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 16	ข้อ 16 แบบประกันชุมชนทรัพย์ ตามระเบียบบริษัทฯ ผู้เอาประกันจะต้องมีอายุเท่าใด ก. 1 - 50 ปี ข. 1 - 60 ปี ค. 15 - 50 ปี ง. 15 - 60 ปี
51	Caption คำถามที่ 16 ข้อ ก. กระพริบ Fade-out	แบบประกันชุมชนทรัพย์ตามระเบียบ ผู้เอาประกันภัยจะต้องมีอายุสามารถเลือกฝากได้ตั้งแต่ อายุ 1 - 50 ปี คำตอบที่ถูกที่สุดคือ ข้อ ก.
52	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 17	ข้อ 17 แบบประกันชุมชนทรัพย์มีระยะเวลาฝากเบี้ยประกันกี่วิธี ก. 1 วิธี คือ ฝากครบอายุ 55 ปี ข. 2 วิธี คือ ฝากครบอายุ 55 ปี หรือฝากครบอายุ 60 ปี ค. 3 วิธี คือ ฝากครบอายุ 55 ปี, 60 ปีหรือฝากครบอายุ 99 ปี ง. 5 วิธี คือ ฝากครบ 15 ปี, 20 ปี หรือฝากจนครบอายุ 55 ปี, 60 ปี, 90 ปี
53	Caption คำถามข้อที่ 17 ข้อ ข. กระพริบ Fade-out	แบบประกันชุมชนทรัพย์ มีเพียงระยะเวลาฝากเบี้ยประกัน 2 วิธี คือฝากครบอายุ 55 ปี หรือฝากครบอายุ 60 ปี ข้อ ข. ถูก

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
54	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 18	ข้อ 18 แบบประกันคุ้มครองผู้เอาประกัน อย่างไร ก. คุ้มครองจนผู้เอาประกันครบอายุ 80 ปี ข. คุ้มครองจนผู้เอาประกันครบอายุ 90 ปี ค. คุ้มครองจนผู้เอาประกันครบอายุ 60 ปี ง. คุ้มครองตลอดชีวิต
55	Caption คำถามข้อที่ 18 ข้อ ก. กระพริบ Fade-out	แบบประกันคุ้มครองผู้เอาประกัน จะให้ความคุ้มครองจนอายุครบ 80 ปี ข้อ ก. ถูกค่ะ
56	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 19	ข้อ 19 นายรัชดา อายุ 24 ปี สามารถทำประกันชีวิตแบบ คุ้มครองโดยมีทุนประกันขั้นต่ำเท่าใด ก. 30,000 บาท ข. 50,000 บาท ค. 100,000 บาท ง. 150,000 บาท
57	Caption คำถามข้อที่ 19 ข้อ ก. กระพริบ Fade-out	แบบคุ้มครองโดยมีทุนประกันขั้นต่ำ 100,000 บาท ข้อ ค. ถูกค่ะ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
58	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 20	ข้อ 20 ข้อใดต่อไปนี้ ถูกต้องที่สุด ก. รับบำนาญ 10% ของทุนประกันชีวิตทุกรอบ 5 ปี ตลอดสัญญา ข. เลือกแบบฝากเบี้ยประกันครบอายุ 60 ปี แล้วหยุดฝากเบี้ยประกัน รับทุนประกัน ค. รับทุนประกันขั้นต่ำ 30,000 บาท สำหรับผู้เอาประกันอายุ 15-50 ปี ง. หยุดฝากเบี้ยประกัน เมื่อครบอายุ 50 ปี รอรับทุนประกันเมื่อครบอายุ 80 ปี
59	Caption คำถามข้อที่ 20 ข้อ ก. กระพริบ Fade-out	แบบประกันคุ้มครองชีพ จะต้องรับบำนาญ 10% ของทุนประกันทุกรอบ 5 ปี ตลอดสัญญา ฉะนั้น ข้อ ก. จึงถูกต้องที่สุด
60	Fade-in MS พิธีกร Fade-out	หลังจากที่ท่านนักศึกษาศึกษาแบบประกันไป 4 แบบแล้ว คงจะทำให้ท่านนักขาได้เห็นแนวทางและรู้จักแบบประกันดียิ่งขึ้น และในช่วงนี้ดิฉันจะขอแนะนำแบบประกันที่ทันสมัยที่สุดท้ายคือ แบบประกันเจริญกรุง 200 ได้ยินชื่อคงอยากระทราบแล้วสิคะว่าทำไมจึงเรียกว่าเจริญกรุง 200

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
61	Fade-in MS พิธีกร	ค่ะ ...ที่เรียกว่าเจริญกรุง 200 เนื่องจากยอดรวมผลประโยชน์ตลอดสัญญาจะได้ 200% พอดี ซึ่งแบบประกันชนิดนี้จะไม่มียกเว้นผลประโยชน์ แต่จะมีบำนาญพิเศษซึ่งจะมีอย่างไรตามมาตรฐานดีกว่าค่ะ
62	Insert "สัญญาประกันชีวิต" แบบเจริญกรุง 200 Fade-out Fade-in CU พิธีกร Zoom out MS	เจริญกรุง 200 มีระยะเวลาการฝากเบี้ยประกัน 20 ปี และระยะเวลาคุ้มครอง 20 ปี ซึ่งระหว่างสัญญานี้ทุกครบรอบกรมธรรม์ปีที่ 5 ผู้เอาประกันจะได้รับบำนาญดังนี้ ครบรอบกรมธรรม์ปีที่ 5 รับ 10% ของทุนประกัน ครบรอบกรมธรรม์ปีที่ 10 รับ 20% ของทุนประกัน ครบรอบกรมธรรม์ปีที่ 15 รับ 30% ของทุนประกัน ครบสัญญา รับ 140% ของทุนประกัน ซึ่งผู้มีอายุระหว่าง 1-55 ปี สามารถทำประกันแบบนี้ได้ โดยมีทุนประกันขั้นต่ำ 30,000 บาท หากผู้เอาประกันเสียชีวิตระหว่างสัญญา บริษัทจะจ่ายเงินให้ตามจำนวนเงินทุนประกัน
63	Fade-in MS พิธีกร Fade-out	ถ้าให้ท่านนักขายเข้าใจยิ่งขึ้นเรามาทบทวนการทำแบบฝึกหัดกันเถอะค่ะ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
64	Fade-in Caption อัสเจอร์รี่ Fade-out	ขอให้ท่านนักขาย ตอบคำถาม ข้อ 21-25
65	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 21	ข้อ 21 แบบประกันเจริญกรุง เป็นแบบประกันชนิดใด ก. มีเงินปันผล ข. ไม่มีเงินปันผล ค. มีและไม่มีปันผล ง. ถูกทุกข้อ
66	Caption คำถามข้อที่ 21 ข้อ ข. กระพริบ Fade-out	แบบประกันเจริญกรุง เป็นแบบประกันที่ไม่มีเงินปันผล ข้อ ข. ถูก
67		ข้อ 22 แบบประกันเจริญกรุง มีระยะเวลาคุ้มครองและ ผากเบี้ยประกันกี่ปี ก. 20/20 ข. 20/21 ค. 20/10 ง. 20/15
68		แบบประกันเจริญกรุง มีระยะเวลาคุ้มครองและผาก เบี้ยประกัน 20/20 ข้อ ก. ถูก

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
69	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 23	ข้อ 23 นายสมบัติทำประกันชีวิตแบบเจริญกรุง 200 จงเรียงลำดับมาเหนือระหว่างสัญญาที่นายสมิตีจะได้รับ ตลอดสัญญา ก. 10, 20, 30, 140 ข. 20, 10, 30, 140 ค. 30, 20, 10, 140 ง. 30, 30, 140.
70	Caption คำถามข้อที่ 22 ข้อ ก. กระพริบ Fade-out	นายสมิตี ทำประกันชีวิต แบบเจริญกรุง 200 ถ้าเรียง ลำดับมาเหนือตลอดสัญญาจะได้ 10, 20, 30, 140 ข้อ ก. ถูกค่ะ
71	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 24	ข้อ 24 แบบประกันชีวิตเจริญกรุง 200 มีทุนประกันขั้นต่ำ เท่าใด ก. 100,000 บาท ข. 50,000 บาท ค. 30,000 บาท ง. 25,000 บาท
72	Caption คำถามข้อที่ 25 ข้อ ค. กระพริบ Fade-out	แบบประกันเจริญกรุง 200 มีทุนประกันขั้นต่ำ 30,000 บาท ข้อ ค. ถูกค่ะ

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
73	Fade-in Caption คำถามข้อที่ 25	ข้อ 25 หากผู้เอาประกันเสียชีวิตในปีที่ 20 ผู้รับประโยชน์ จะได้อะไรบ้าง ก. รับทุนประกันและบำนาญ ข. รับทุนประกัน และเงินคืน 140% ค. รับเงินปันผล และมูลค่าเวนคืน ง. รับทุนประกันและผลประโยชน์บำนาญ 2 งวด
74	Caption คำถามข้อที่ 25 ข้อ ก. กระพริบ Fade-out	หากผู้เอาประกันเสียชีวิตในปีที่ 20 ผู้รับประโยชน์จะ ใดได้รับทุนประกันและบำนาญปีที่ 20 ข้อ ก. ถูกค่ะ
75	Fade-in MS พรีกอร์ Fade-out	ท่านนักขายก็ได้เรียนเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประกันชีวิต และแบบประกันที่ทันสมัยไปแล้ว ตอนนี้ขอให้นักขาย รวมคะแนนของตัวเองได้แล้วก่อนที่จะทำการทดสอบหลังเรียน ต่อไป สวัสดีค่ะ

แบบทดสอบ

1. คำว่า "การประกันชีวิต" ข้อใดถูกต้องที่สุด
 - ก. วิธีการป้องกันไม่ให้เกิดภัย
 - ข. วิธีการชดเชยความสูญเสียอันเนื่องมาจากภัย
 - ค. วิธีการชดเชยจากการป้องกันภัย
 - ง. วิธีการประกันทางเศรษฐกิจ
2. การประกันชีวิต หมายถึง ข้อใด
 - ก. การลดความเสี่ยงภัยที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต
 - ข. การทดแทนการสูญเสียรายได้
 - ค. การป้องกันไม่ให้เกิดภัย
 - ง. ความยุติธรรม
3. ข้อใดคือความหมายที่ถูกต้องของการประกันชีวิต
 - ก. วิธีการที่คนกลุ่มหนึ่งรวมตัวกันขึ้นเพื่อช่วยกันเฉลี่ยภัยอันเนื่องจากการตาย
 - ข. วิธีการที่คนกลุ่มหนึ่งรวมตัวกันขึ้นเพื่อช่วยกันเฉลี่ยภัยอันเนื่องจากสูญเสียอวัยวะ พิการ
 - ค. วิธีการที่คนกลุ่มหนึ่งร่วมกันป้องกันภัยที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต
 - ง. ถูกทั้งข้อ ก. และข้อ ข.
4. การประกันชีวิตมีความสำคัญอย่างไร
 - ก. เป็นแหล่งระดมเงินออมระยะยาว
 - ข. คุ้มครองหลักทรัพย์ ในกรณีมีหนี้สิน
 - ค. เป็นหลักประกันของครอบครัว เมื่อหัวหน้าครอบครัวไม่สามารถหารายได้มาจุนเจือครอบครัวได้
 - ง. ถูกทุกข้อ

5. หากเปรียบเทียบกันระหว่างการประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ธรรมดากับการฝากเงิน
กับธนาคารพาณิชย์ ข้อใดเป็นข้อได้เปรียบของการประกันชีวิต
 - ก. ได้รับดอกเบี้ยสูงกว่า
 - ข. ใช้จ่ายประกันทรัพย์สินได้
 - ค. มีสภาพคล่องดีกว่า
 - ง. ได้รับความคุ้มครองจากการมรดกกรรม
6. เบี้ยประกันชีวิต คือข้อใด
 - ก. จำนวนเงินที่ผู้เอาประกันต้องจ่ายให้บริษัทเพื่อความถูกต้อง
 - ข. จำนวนเงินที่ผู้เอาประกันต้องจ่ายให้บริษัทเพื่อความคุ้มครอง
 - ค. จำนวนเงินที่ผู้เอาประกันต้องจ่ายให้บริษัทเพื่อความยุติธรรม
 - ง. จำนวนเงินที่ผู้เอาประกันต้องจ่ายให้บริษัทเพื่อความสะดวก
7. เงินปันผล จะจ่ายให้ผู้เอาประกันในรูปใด
 - ก. เป็นเงินสดและฝากสะสมกับบริษัท
 - ข. หักจ่ายเบี้ยประกันงวดต่อไปและฝากสะสมกับบริษัท
 - ค. เพิ่มจำนวนเงินเอาประกัน และหักจ่ายประกันวินาศภัย
 - ง. ฝากสะสมกับบริษัท เป็นเงินสด และเพิ่มจำนวนเงินเอาประกันภัย
8. ผู้เอาประกันสามารถเปลี่ยนแปลงผู้รับประโยชน์ได้โดยวิธีใด
 - ก. เขียนใหนำในกรมธรรม์
 - ข. แจ้งให้ตัวแทนเปลี่ยนทันที
 - ค. แจ้งให้บริษัททราบเพื่อบันทึกไว้เป็นหลักฐานในกรมธรรม์
 - ง. ถูกทุกข้อ

9. นาย ก. ทาประกันชีวิต และยกให้นางสาว ข. เป็นผู้รับประโยชน์ พร้อมมอบกรมธรรม์ไว้ให้กับนางสาว ข. ต่อมา นาย ก. ต้องการจะเปลี่ยนผู้รับประโยชน์ นาย ก. จะสามารถเปลี่ยนได้หรือไม่
- เปลี่ยนได้ ถึงแม้ นางสาว ข. จะแจ้งกับบริษัทว่าตนจะถือประโยชน์จากสัญญา
 - เปลี่ยนไม่ได้ เพราะนางสาว ข. แจ้งกับบริษัทว่าตนจะถือประโยชน์จากสัญญานี้แล้ว
 - เปลี่ยนได้ เพราะขึ้นอยู่กับบริษัท
 - เปลี่ยนไม่ได้ เพราะต้องตรวจสอบสุขภาพเพิ่ม
10. เมื่อผู้เอาประกันเสียชีวิต จะต้องทำอย่างไร
- แจ้งให้บริษัททราบ
 - นำเอกสารกรมธรรม์มาแสดงต่อบริษัท
 - ร่วมมือกับบริษัทในการพิสูจน์ศพ หากเป็นกรณีของบริษัทสงสัย
 - ถูกทุกข้อ
11. มูลค่ากรมธรรม์ประกันภัย หมายถึงข้อใด
- มูลค่าเงินสด มูลค่าขยายเวลา
 - มูลค่าเงินสำเร็จ มูลค่าขยายเวลา
 - มูลค่าเงินสด มูลค่าเงินสำเร็จ มูลค่าขยายเวลา
 - มูลค่าเงินสำรอง มูลค่าเงินสด มูลค่าเงินสำเร็จ
12. บุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ สามารถทำประกันได้หรือไม่
- ไม่ได้ เพราะไม่ระบุในเงื่อนไข
 - ไม่ได้ เพราะไม่ถึงเวลาที่จะทำประกัน
 - ได้ ถ้าได้รับความยินยอมจากผู้ใหญ่
13. เงินสำรองประกันชีวิต หมายถึงข้อใด
- กำไรของบริษัท และภาระผูกพันของกรมธรรม์
 - ผลกำไรที่ได้จากการลงทุนของบริษัทและจำนวนเงินที่บริษัทจัดสรรไว้ตามความผูกพันของกรมธรรม์
 - จำนวนเงินที่บริษัทจัดสรรไว้ตามความผูกพันของกรมธรรม์ไว้กับกรมการประกันภัย
 - เงินสำรองที่บริษัทมีไว้ให้กับผู้เอาประกัน เก็บไว้ในรูปหุ้นบริษัท

14. รศยปกติ เบี้ยประกันชีวิตที่บริษัท เรียกเก็บจากผู้เอาประกันชีวิตมีลักษณะ
 - ก. สูงขึ้นทุกปี
 - ข. คงที่ทุกปี
 - ค. สูงในระยะแรกและลดลงในระยะปลาย
 - ง. แล้วแต่อัตราใหม่ที่บริษัทอาจเปลี่ยนแปลง
15. บริษัทประกันชีวิตในประเทศไทยมีทั้งหมดกี่บริษัท
 - ก. 10 บริษัท
 - ข. 11 บริษัท
 - ค. 12 บริษัท
 - ง. 13 บริษัท
16. ในการพิจารณารับประกันชีวิต บุคคลใดใน 4 กลุ่มข้างล่างนี้ ถือได้ว่าเป็นภัยมาตรฐาน
 - ก. บุคคลที่มีอาชีพปกติ รูปร่างปกติ สุขภาพปกติ
 - ข. บุคคลที่มีรายได้อยู่ในขั้นดี เหนือกว่าระดับปานกลางเล็กน้อย
 - ค. บุคคลที่มีการศึกษาดี รายได้ดี และฐานะดี
 - ง. บุคคลที่มีรายได้สูงเท่ากัน
17. บริษัทประกันชีวิตจะรับประกันชีวิตแต่เฉพาะภัยมาตรฐานใช่หรือไม่
 - ก. ใช่ รับประกันชีวิตแต่เฉพาะภัยมาตรฐานเท่านั้น
 - ข. ไม่ใช่ ภัยที่ต่ำกว่ามาตรฐานบางกรณีก็รับประกันภัย
 - ค. ไม่ใช่ ภัยที่ต่ำกว่ามาตรฐานเท่าใด ก็รับประกันภัย
 - ง. ไม่ใช่ แล้วแต่บริษัทจะเห็นใจ
18. บุคคลใดต่อไปนี้ที่บริษัทอาจพิจารณารับประกันชีวิต
 - ก. นิติบุคคล
 - ข. ห้างหุ้นส่วน
 - ค. พระสงฆ์ที่มีร่างกายสมบูรณ์
 - ง. คนที่อายุเกินอัตรา เบี้ยประกันที่บริษัทประกันชีวิตกำหนด

19. ในการรับประกันชีวิต ภัยที่ต่ำกว่ามาตรฐานจะรับประกันชีวิตได้หรือไม่
- ไม่ได้ โดยเฉพาะผู้ที่มีอาชีพเสี่ยงอันตราย
 - ไม่ได้ เพราะบริษัทจะรับประกันชีวิตแต่เฉพาะภัยมาตรฐานเท่านั้น
 - ได้ โดยขึ้นอยู่กับพิจารณาของบริษัท
 - ได้ โดยใช้อัตราเบี้ยประกันชีวิตปกติ
20. อัตราเบี้ยประกันชีวิต ที่นักคณิตศาสตร์ประกันภัยกำหนดขึ้น โดยอาศัยหลักเกณฑ์ข้อใด
- แล้วแต่บริษัทจะเห็นสมควร
 - อายุ จำนวนเงินเอาประกันชีวิต
 - อัตราภาระอัตราดอกเบี้ยและอัตราค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
 - ธรรมชาติค่าครองชีพและภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้น
21. ค่าใช้จ่ายที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคำนวณอัตราเบี้ยประกัน คือข้อใด
- ค่าบำเหน็จ ค่าบำเหน็จพิเศษ ค่าตรวจโรค ค่าขยายงาน ค่าใช้จ่ายดำเนินงานด้านประกันชีวิต
 - ค่าใช้จ่ายดำเนินงานด้านประกันชีวิต และค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุน
 - ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานด้านประกันชีวิต ยกเว้นค่าตรวจโรค
 - ค่าบำเหน็จ ค่าบำเหน็จพิเศษ ค่าขยายงาน ค่าใช้จ่ายดำเนินงานด้านประกันชีวิต
22. อัตราภาระที่บริษัทใช้ในการคำนวณอัตราเบี้ยประกันชีวิตของภัยมาตรฐาน ได้มาจากอัตราภาระ ซึ่งแจกตามข้อใด
- จำนวนคนตายที่แยกตามอายุต่าง ๆ
 - จำนวนคนตายที่แยกตามสาเหตุต่าง ๆ
 - จำนวนคนตายที่แยกตามอาชีพต่าง ๆ
 - จำนวนคนตายที่แยกตามถิ่นที่อยู่อาศัย

23. เบี้ยประกันชีวิตที่ตัวแทนประกันชีวิต คำนวณให้แก่ผู้ขอประกันชีวิตได้จากการพิจารณาอะไร
- อายุ, จำนวนเงินเอาประกันภัย
 - ประเภทการประกันชีวิต, ระยะเวลาประกันชีวิต
 - ระยะเวลาชำระเบี้ยประกันชีวิต
 - ถูกทุกข้อ
24. นายแดง อายุ 45 ปี นายดำอายุ 51 ปี ประกันชีวิตแบบเดียวกันและบริษัทเดียวกัน นายแดงจะต้องชำระเบี้ยประกันชีวิตสูงกว่า หรือต่ำกว่านายดำ
- ต่ำกว่า เพราะอายุน้อยกว่า
 - สูงกว่า เพราะอัตราภาระจะสูงขึ้น
 - เท่ากัน เพราะอายุต่างกัน ไม่เกิน 6 ปี
 - เท่ากัน เพราะทำประกันชีวิตแห่งเดียวกัน
25. นางสาวศรีเป็นครู และนายถาวรเป็นนักบิน ทั้งสองสุขภาพสมบูรณ์ และอายุเท่ากัน หากทำสัญญาประกันชีวิตประเภทสามัญแบบเดียวกันในจำนวนเงินเอาประกันชีวิตเท่ากันแล้ว นางสาวศรีต้องชำระเบี้ยประกันชีวิตอย่างไร
- น้อยกว่านายถาวร
 - เท่ากับนายถาวร
 - มากกว่านายถาวร
 - มากกว่าหรือน้อยกว่านายถาวรขึ้นอยู่กับตัวแทนประกันชีวิต
26. ผู้เอาประกันได้ทำประกันชีวิตไว้กับบริษัทหนึ่งแล้ว สามารถทำประกันชีวิตกับบริษัทอื่นอีกได้หรือไม่
- สามารถทำได้อีก แต่ต้องแถลงข้อความจริงในใบสมัครทำประกันชีวิตของบริษัทใหม่
 - ทำไม่ได้ จะต้องเลือกทำกับบริษัทใดบริษัทหนึ่งเท่านั้น
 - ทำเพิ่มได้แต่ทุนประกันจะต้องไม่เกิน 100,000 บาท
 - สามารถทำได้ แต่ต้องแจ้งบริษัทแรกให้ทราบก่อน

27. ถ้าผู้เอาประกันชีวิตเปลี่ยนอาชีพใหม่ และอาชีพใหม่นั้นเป็นอันตรายต่อสุขภาพและชีวิตของผู้เอาประกันชีวิต ผู้เอาประกันชีวิตควรแจ้งให้บริษัททราบหรือไม่
- ต้องแจ้งให้ทราบ
 - ไม่ต้องแจ้งให้ทราบ
 - แจ้งหรือไม่แจ้งให้ทราบก็ได้
 - แล้วแต่ความเห็นของผู้รับประกันภัย
28. นายไพฑูรย์ ทาประกันชีวิตกับบริษัทประกันชีวิตแห่งหนึ่ง ภายหลังจากได้ย้ายภูมิลำเนาไปประกอบอาชีพที่ประเทศอังกฤษ กรมธรรม์ประกันชีวิตของเขาจะเป็นอย่างไร
- ขาดผลบังคับทันที
 - หากบริษัทที่รับประกันชีวิตไม่ยินยอมก็ขาดผลบังคับ
 - หากนายไพฑูรย์ขาดการชำระเบี้ยประกันกรมธรรม์จะขาดผลบังคับ
 - ถูกทั้งข้อ ข. และ ค.
29. ทำไมผู้ขอเอาประกันจะต้องกรอกข้อความลงในใบคำขอเอาประกัน
- เพื่อแสดงสิทธิผู้มาใหม่
 - เพื่อประโยชน์ของผู้เอาประกัน
 - เพื่อให้บริษัทรู้รายละเอียดยิ่งขึ้น
 - ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญากรมธรรม์
30. ผู้เอาประกันจะต้องทำสิ่งใดในกรณีที่ไม่ต้องตรวจสุขภาพ
- บอกตัวแทนประกันชีวิต
 - แถลงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสุขภาพ
 - ไม่ต้องแถลงข้อเท็จจริงใด ๆ
 - เขียนใบคำขอประกันชีวิต

31. นายแดงอายุ 40 ปี ได้ทำประกันชีวิตไว้กับบริษัทแห่งหนึ่ง ต่อมานายแดงอายุครบ 60 ปี ต้องการจะทำประกันอุบัติเหตุเพิ่มได้หรือไม่
- ได้ โดยติดต่อกับตัวแทน
 - ได้ เพราะทำตามเงื่อนไข
 - ไม่ได้ เพราะสัญญาดังกล่าวสิ้นสุดเมื่อครบอายุ 60 ปี
 - ไม่ได้ เพราะตอนทำครั้งแรกไม่ได้ทำประกันอุบัติเหตุ จะทำเพิ่มไม่ได้
32. นางมาลี ทำประกันชีวิตทุนประกัน 200,000 บาท ต่อมานางมาลีเกิดทุพพลภาพโดยสิ้นเชิง และถาวร นางมาลีจะได้รับเบี้ยเลี้ยงชีพ ปีละเท่าไร
- 10,000 บาท
 - 20,000 บาท
 - 2,000 บาท
 - 200,000 บาท
33. จากข้อ 32 นางมาลีจะได้รับเบี้ยเลี้ยงชีพเป็นระยะเวลาที่ปี
- 1 ปี
 - 10 ปี
 - 15 ปี
 - 1/2 ปี
34. ผู้เอาประกันมีสิทธิยกเลิกสัญญาเมื่อใดก็ได้ โดยวิธีใด
- งดส่งเบี้ยประกัน
 - แจ้งบริษัท
 - บอกตัวแทน
 - ถูกทุกข้อ
35. บริษัทจะรับประกันชีวิตแต่เฉพาะภัยมาตรฐานใช่หรือไม่
- ไม่ใช่ ภัยที่ต่ำกว่ามาตรฐานเท่าใดก็รับประกัน
 - ไม่ใช่ ภัยที่ต่ำกว่ามาตรฐานบางกรณีก็รับประกันภัย
 - ใช่ รับประกันชีวิตแต่เฉพาะภัยมาตรฐานเท่านั้น
 - แล้วแต่บริษัทจะรับ

36. นายประดิษฐ์ทำประกันชีวิตประเภทสามัญจำนวนเงินเอาประกันชีวิต 200,000 บาท โดยชำระเบี้ยประกันชีวิตราย 3 เดือน หากเสียชีวิตเมื่อชำระเบี้ยประกันชีวิตปีที่ 3 ได้เพียงงวดเดียว ผู้รับประโยชน์จะได้รับเงินค่าสินไหมทดแทนเท่าใด
- เต็มจำนวนเงินเอาประกันชีวิต 200,000 บาท
 - จำนวนเงินเอาประกันชีวิตหักด้วยเบี้ยประกันที่ยังค้างชำระอีก 3 งวด
 - ได้รับเบี้ยประกันชีวิต เฉพาะเท่าที่จ่ายพร้อมด้วยดอกเบี้ย
 - จำนวนเงินเอาประกันชีวิต หักด้วยเบี้ยประกันชีวิตที่ยังค้างชำระอีก 1 งวด
37. ในกรณีที่กรมธรรม์ประกันภัยขาดอายุ และผู้เอาประกันภัยยังมิได้ขอรับเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์จากบริษัท ผู้เอาประกันภัยอาจขอต่ออายุกรมธรรม์ได้ภายในกี่ปี
- 2 ปี นับแต่วันที่กรมธรรม์ขาดอายุ
 - 3 ปี นับแต่วันที่กรมธรรม์ขาดอายุ
 - 4 ปี นับแต่วันที่กรมธรรม์ขาดอายุ
 - 5 ปี นับแต่วันที่กรมธรรม์ขาดอายุ
38. เมื่อกรมธรรม์ขาดอายุ และผู้เอาประกันชีวิตประสงค์จะต่อสัญญา ผู้ที่เสียค่าใช้จ่ายในการพิสูจน์ว่าผู้เอาประกันภัยมีสุขภาพสมบูรณ์ดีคือผู้ใด
- ผู้เอาประกันชีวิต
 - ผู้รับประกันชีวิต
 - ออกฝ่ายละครึ่งหนึ่ง
 - ตัวแทนประกันชีวิต
39. เมื่อกรมธรรม์ประกันชีวิตขาดอายุแล้ว ผู้เอาประกันชีวิตจะขอต่ออายุสัญญาได้โดยวิธีใด
- จะต้องทำการตรวจสุขภาพจนเป็นที่พอใจของบริษัท
 - จะต้องชำระเบี้ยประกันชีวิตที่ค้างอยู่ พร้อมค่าธรรมเนียมในการต่ออายุ
 - จะต้องแถลงข้อความในใบคำขอใหม่
 - จะต้องให้ตัวแทนประกันชีวิตยื่นคำร้อง

40. ในการกู้เงินตามสิทธิในกรมธรรม์ผู้เอาประกันมีสิทธิกู้ได้เท่าไร
- ไม่เกินจำนวนเงินเอาประกันชีวิต
 - ไม่เกินเบี้ยประกันชีวิตที่ชำระมาแล้ว
 - ไม่เกินมูลค่าเวนคืนเงินสดในกรมธรรม์
 - ไม่เกินมูลค่าใช้เงินสำเร็จตามกรมธรรม์
41. การที่ผู้เอาประกันชีวิตขอกู้เงินจากบริษัท โดยการนำเอากรมธรรม์มาเป็นประกันก็ดี หรือขอกู้ชำระเบี้ยประกันชีวิตก็ดี โดยทั่วไปแล้วผู้เอาประกันชีวิตสามารถกระทำได้เสมอไปหรือไม่
- ได้เสมอไป
 - ได้หรือไม่ แล้วแต่บริษัทประกันจะเห็นสมควร
 - ได้เมื่อกรมธรรม์มีมูลค่าเงินสดแล้ว
 - ได้ แต่ต้องจ่ายเบี้ยประกันชีวิตครบ 5 ปีแล้ว
42. การกู้เงินโดยมีกรมธรรม์เป็นประกันนั้น ผู้เอาประกันชีวิตจะต้องทำอย่างไร
- ไม่ต้องเสียดอกเบี้ยให้กับบริษัท
 - ต้องจ่ายดอกเบี้ยให้กับบริษัท
 - ไม่ต้องเสียดอกเบี้ยให้กับบริษัท ถ้ากรมธรรม์นั้นเป็นแบบมีเงินปันผล แต่ต้องเสียดอกเบี้ยให้กับบริษัท ถ้ากรมธรรม์นั้นเป็นแบบไม่มีเงินปันผล
 - ไม่ต้องเสียดอกเบี้ยให้กับบริษัทถ้ากรมธรรม์นั้นมีผลบังคับเกิน 5 ปี
43. ผู้เอาประกันชีวิตคนหนึ่งทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์มาเป็นเวลา 5 ปี ต่อมาเขามีปัญหาทางการเงินและไม่สามารถชำระเบี้ยประกันชีวิตต่อไปได้ และเขาไม่ต้องการความคุ้มครองตามกรมธรรม์ประกันชีวิตอีกต่อไปท่านจะแนะนำผู้เอาประกันชีวิตรายนี้อย่างไร
- ขอเวนคืนกรมธรรม์เพื่อรับเงินสด
 - ขอแปลงเป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จ
 - ขอแปลงกรมธรรม์เป็นขยายระยะเวลา
 - ถูกทุกข้อ

44. ในกรณีที่ผู้เอาประกันชีวิตขอเปลี่ยนแปลงกรมธรรม์เป็นกรมธรรม์ชำเงินสำเร็จนั้น ผู้เอาประกันจะต้องทำอย่างไร
- ก. ผู้เอาประกันชีวิตต้องชำระเบี้ยประกันชีวิตต่อไปอย่างน้อย 2-3 งวด ตามข้อตกลงในสัญญาเดิม
 - ข. ผู้เอาประกันชีวิตต้องชำระเบี้ยประกันชีวิตต่อไปอีก
 - ค. ผู้เอาประกันชีวิตไม่ต้องชำระเบี้ยประกันชีวิตอีกต่อไป
 - ง. ผู้เอาประกันชีวิตไม่ต้องชำระเบี้ยประกันชีวิตและขอรับเงินมูลค่าเงินสด
45. การแปลงกรมธรรม์แบบสะสมทรัพย์เป็นมูลค่าขยายระยะเวลา ผู้เอาประกันชีวิตจะต้องทำอย่างไร
- ก. ยุติการชำระเบี้ยประกันชีวิตและขอรับเงินคืนทันที
 - ข. ยุติการชำระเบี้ยประกันชีวิต ขอลดจำนวนเงินเอาประกันชีวิตลงและขอรับเงินเมื่อสัญญาครบกำหนด หรือเมื่อมีความตายเกิดขึ้น
 - ค. ยุติการชำระเบี้ยประกันชีวิต และรับความคุ้มครองเท่าจำนวนเงินเอาประกันชีวิตเดิมไปอีกชั่วระยะเวลาหนึ่ง
 - ง. ยุติการชำระเบี้ยประกันชีวิต มีผลทำให้สัญญาครบกำหนดเร็วขึ้น
46. ผู้เอาประกันอายุ 6 เดือน ต้องการซื้อแบบประกันสุขภาพ จะต้องซื้อทุนประกันขั้นต่ำเท่าใด
- ก. 20,000 บาท
 - ข. 30,000 บาท
 - ค. 50,000 บาท
 - ง. ซื้อไม่ได้เพราะอายุไม่ถึงเกณฑ์

47. แบบประกันพหุรักษาเมื่อผู้เอาประกันอยู่จนครบสัญญา ข้อใดถูกต้องที่สุด
- รับทุนประกันพร้อมเงินปันผล (ถ้ามี) และในปีถัดไปจะได้รับบำนาญปีละ 10% ของทุนประกันไปตลอดชีวิต
 - ขอรับบำนาญโดยรับจากมูลค่าเวนคืน พร้อมเงินปันผล (ถ้ามี) และรับบำนาญปีละ 10% ของทุนประกันไปตลอดชีวิต
 - รับทุนประกันพร้อมเงินปันผล (ถ้ามี) และในปีถัดไปจะได้รับบำนาญปีละ 10% ของทุนประกันเป็นระยะเวลา 5 ปี
 - รับบำนาญและบำนาญปีละ 10% ของทุนประกันตลอดชีวิต
48. นายสมควรทำประกันชีวิตแบบพหุรักษา ทุนประกัน 200,000 บาท (ชนิดมีเงินปันผล) ถ้านายสมควรมีชีวิตอยู่จนครบสัญญา นายสมควรจะได้รับอะไรบ้าง
- รับทุนประกัน 200,000 บาท พร้อมเงินปันผลในวันที่ครบสัญญา
 - รับบำนาญปีละ 20,000 บาท ถัดจากปีที่ครบสัญญาไปตลอดชีวิต
 - รับทุนประกัน 200,000 บาท พร้อมเบี้ยประกันที่ฝากมาทั้งหมด
 - ข้อ ก. และ ข. ถูก
49. ผู้เอาประกันแบบพหุรักษา จะได้รับบำนาญเมื่อครบรอบปีกรมธรรม์ที่เท่าไร
- 20
 - 21
 - 22
 - 23
50. หากผู้เอาประกันอายุ 61 ปี ควรจะเลือกทำพหุรักษาแบบใดดี
- แบบมีเงินปันผล
 - แบบไม่มีเงินปันผล
 - แบบมีและไม่มีเงินปันผล
 - ไม่สามารถเลือกได้

51. แบบประกันสินบนานาญ อายุ ที่รับประกันได้คือข้อใด
- 1 - 50 ปี
 - 1 - 60 ปี
 - 15 - 50 ปี
 - 15 - 60 ปี
52. การประกันชีวิตแบบสินบนานาญ มีวิธีฝากเบี้ยประกันชีวิตอย่างไรบ้าง
- 15 - 45 ปี สำหรับฝากครบอายุ 55 ปี
 - 15 - 50 ปี สำหรับฝากครบอายุ 55 ปี
 - 1 - 50 ปี สำหรับฝากครบอายุ 55 ปี
 - ฝากครบอายุเท่าใดก็ได้
53. ผู้เอาประกันอายุ 30 ปี สามารถทำประกันชีวิตแบบสินบนานาญได้โดยมีทุนประกันขั้นต่ำเท่าใด
- ครบอายุ 55 ปี
 - ครบอายุ 60 ปี
 - ครบอายุ 55 หรือ 60 ปี
 - ครบอายุ 45 ปี
55. นางสาวอุบล อายุ 51 ปี ควรจะเลือกทำประกันชีวิตแบบสินบนานาญโดยมีระยะเวลาฝากเบี้ยประกันนานเท่าใด
- ครบอายุ 55 ปี
 - ครบอายุ 60 ปี
 - ครบอายุ 55 หรือ 60 ปี
 - ไม่สามารถเลือกข้อใด
56. แบบประกันราชวดี อายุที่รับประกันได้คือข้อใด
ก. 1 - 50 ปี	ข. 15 - 50 ปี
ค. 1 - 60 ปี	ง. 15 - 60 ปี

57. นางสาวศรีเริ่มทำประกันชีวิตแบบราชวดี เมื่ออายุ 31 ปี เมื่อครบสัญญานางสาวศรีจะได้รับเงินคืนกี่เปอร์เซ็นต์ของทุนประกัน
- 10
 - 20
 - 30
 - 40
58. นายแดง อายุ 30 ปี ทำประกันชีวิตแบบราชวดี ทุนประกัน 100,000 บาท หากนายแดงเสียชีวิตในปีที่ 10 ของกรมธรรม์ผู้รับประโยชน์ของนายแดงจะได้รับอะไรบ้าง
- รับทุนประกัน 70,000 บาท หักโบนัสพิเศษระหว่างสัญญา 30,000 บาท
 - รับทุนประกัน 100,000 บาท เท่านั้น
 - รับโบนัสพิเศษระหว่างสัญญา 30,000 บาท และรับทุนประกัน 100,000 บาท
 - รับเงินคืน 20,000 บาท
59. ผู้เอาประกันแบบราชวดี เริ่มทำประกันชีวิตอายุเท่าใดจึงจะได้รับเงินคืน 40% ของทุนประกันเมื่อครบสัญญา
- 1 - 20 ปี
 - 21 - 30 ปี
 - 41 - 50 ปี
 - 31 - 40 ปี
60. หากผู้เอาประกันแบบราชวดีเสียชีวิตในปีที่ 21 ผู้เอาประกันจะได้รับอะไรบ้างตลอดสัญญา
- รับโบนัสระหว่างสัญญาทุกครบรอบ 3 ปี + เงินคืน + บำนาญปีละ 10% เป็นระยะเวลา 5 ปี
 - รับโบนัสระหว่างสัญญาทุกครบรอบ 3 ปี + เงินคืน 10 - 40 %
 - รับโบนัสระหว่างสัญญาทุกครบรอบ 3 ปี + ทุนประกัน + เงินคืน 10 - 40 %
 - รับโบนัสระหว่างสัญญาทุกครบรอบ 3 ปี + ทุนประกัน + เงินคืน 10 - 40 % + บำนาญปีละ 10 % เป็นระยะเวลา 5 ปี

61. แบบประกันชุมชนทรัพย์ มีชนิดใดบ้าง
- มีเงินปันผล
 - ไม่มีเงินปันผล
 - มีและไม่มีเงินปันผล
 - เงินทุนและไม่เงินทุน
62. การประกันแบบชุมชนทรัพย์มีระยะเวลาฝากเบี้ยประกันกี่วิธี
- 1 วิธี คือ ฝากครบอายุ 55 ปี
 - 2 วิธี คือ ฝากครบอายุ 55 ปี หรือครบอายุ 60 ปี
 - 3 วิธี คือ ฝากครบอายุ 55 ปี, 60 ปี หรือครบอายุ 90 ปี
 - 5 วิธี คือ ฝาก 15 ปี, 20 ปี หรือฝากจนครบอายุ 55 ปี, 60 ปี หรือครบอายุ 90 ปี
63. แบบประกันชุมชนทรัพย์ จะได้รับบำเหน็จเมื่อใด
- เมื่อฝากเบี้ยครบตามสัญญา
 - ระหว่างสัญญาทุก ๆ ครบรอบ 5 ปี
 - เมื่อครบอายุ 55 ปี หรือ 60 ปี
 - แล้วแต่ผู้เอาประกันสะดวก โดยแจ้งกับบริษัท
64. จากโจทย์ข้อ 63 ผู้เอาประกันจะได้รับบำเหน็จที่เปอร์เซ็นต์ และจะได้รับจนมีอายุเท่าใด
- รับบำเหน็จ 10% จนมีผู้เอาประกันมีอายุครบ 55 ปี
 - รับบำเหน็จ 10% จนมีผู้เอาประกันมีอายุครบ 60 ปี
 - รับบำเหน็จ 10% จนมีผู้เอาประกันมีอายุครบ 80 ปี
 - รับบำเหน็จ 10% จนมีผู้เอาประกันมีอายุครบ 90 ปี
65. นายสิทธิรักษ์ อายุ 48 ปี มีความประสงค์จะซื้อประกันชีวิตแบบชุมชนทรัพย์ควรเลือกฝากแบบใด
- ฝากแบบครบอายุ 45 ปี
 - ฝากแบบครบอายุ 65 ปี
 - ฝากแบบครบอายุ 50 ปี
 - ฝากแบบครบอายุ 60 ปี

66. แบบประกันเจริญกรุงมีระยะเวลาความคุ้มครองและฝากเบี้ยประกันกี่ปี
- 20 / 20
 - 20 / 21
 - 20 / 10
 - 20 / 15
67. แบบประกันเจริญกรุง อายุที่รับประกันได้คือข้อใด
- 1 - 50 ปี
 - 1 - 55 ปี
 - 1 - 60 ปี
 - 15 - 55 ปี
68. ข้อใดถูกต้องที่สุด เกี่ยวกับแบบประกันเจริญกรุง
- รับบำนาญทุกกรอบ 3 ปี ครบสัญญาได้รับทุนประกัน
 - รับบำนาญทุกกรอบ 5 ปี ครบสัญญาได้รับเงินคืน 140%
 - รับบำนาญทุกกรอบ 5 ปี ครบสัญญาได้รับเงินคืน 140% หลังจากนั้นรับบำนาญปีละ 10% ของทุนประกันตลอดชีวิต
 - รับบำนาญทุกกรอบ 3 ปี ครบสัญญาได้รับเงินคืน 140%
69. นายรักษาทิ ทุนประกันชีวิตแบบเจริญกรุง ทุนประกัน 200,000 บาท เมื่อครบสัญญา นายรักษาทิ จะได้เงินรวมทั้งหมดเท่าไร
- 200,000 + เงินปันผล
 - 400,000 บาท
 - 200,000 บาท + เงินปันผล + บำนาญปีละ 10%
 - 400,000 บาท + เงินปันผล
70. หากผู้เอาประกันชีวิตแบบเจริญกรุงเสียชีวิตในปีที่ 15 ผู้รับประโยชน์จะได้อะไรบ้าง
- รับทุนประกัน
 - รับทุนประกัน + บำนาญ
 - รับทุนประกัน + เงินปันผล
 - รับทุนประกัน + มูลค่าเวนคืน

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างแบบประ เมิณรายการวิดิทัศน์

เรื่อง.....เวลาฉายนาที่

ท่านเห็นว่าสื่อที่ท่านกำลังประเมินมีมาตรฐานการประเมินในช่องใด ให้นำมาทำเครื่องหมายลงในช่องที่ต้องการ

เรื่องที่ประเมิน	ผลการประเมิน				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ควรปรับปรุง
1. ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
2. การเสนอเรื่องตามลำดับขั้นตอน					
3. ความสอดคล้องของเนื้อหาและกิจกรรมที่ผู้ศึกษาปฏิบัติ					
4. ความรู้ที่ผู้ศึกษาได้รับ					
5. บทเรียนโปรแกรมนี้มีความเหมาะสมกลมกลืนกับเสียงดนตรี					
6. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย					
7. ความเหมาะสมในด้านขนาดและลักษณะตัวอักษร					
8. เวลาที่ใช้ในการฉายเทปโทรทัศน์					
9. งานศิลป์ในการถ่ายทำเทปโทรทัศน์					
10. คุณภาพรอยทาบ					
11. ความพึงพอใจจากการเห็นผลของการกระทำ ..					

12. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)

()

ประวัติของผู้วิจัย

ชื่อ จุรี ก้อนนิล
เกิดวันที่ 4 มกราคม 2509
สถานที่เกิด นนทบุรี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 19 หมู่ 11 ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน ผู้ช่วยหัวหน้าส่วนส่งเสริมการขาย
สถานที่ทำงานปัจจุบัน บริษัทเมืองไทยประกันชีวิตจำกัด
โทร. 276-1025-7 ต่อ 3030

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2527 มัธยมศึกษาตอนปลาย ศิลป์-คณิตศาสตร์
โรงเรียนสตรีนนทบุรี
พ.ศ. 2532 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.)
วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา วิชาโทภาษาอังกฤษ
วิทยาลัยครูพระนคร กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2540 การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)
วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ